

**UCHWAŁA NR 318/XLIII/18
RADY MIEJSKIEJ W SZCZUCZYNIĘ**

z dnia 25 kwietnia 2018 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata
2017-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232, z 2018 r. poz. 130) oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023, 1529 i 1566) uchwała się, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr 267/XXXVI/17 Rady Miejskiej w Szczuczynie a dnia 27 września 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017-2023 załącznik do uchwały otrzymuje brzmienie określone w niniejszym załączniku. Wprowadzone zmiany nie dotyczą zakresu oraz lokalizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szczuczyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Tomasz Mioduszewski

*Załącznik do Uchwały Nr 318/XLIII/18
Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 25 kwietnia 2018 roku
zmieniającej uchwałę 267/XXXVI/17 Rady Miejskiej w Szczuczynie
z dnia 27 września 2017 r. w sprawie przyjęcia
Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn na lata 2017-2023*

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

GMINY SZCZUCZYN

NA LATA 2017-2023

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014 - 2020 oraz z budżetu państwa.

Szczuczyn, kwiecień 2018

Spis treści

I. WSTĘP.....	3
II. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	4
II.1 METODOLOGIA DELIMITACJI OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I REWITALIZACJI W GMINIE SZCZUCZYN	4
II.2 ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK ORAZ LOKALNYCH POTENCAŁÓW OBSZARU SZCZUCZYN CENTRUM	10
II.4 SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH.....	42
III. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	43
III.1 WIZJA OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	43
III.2 CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ	44
III.3 PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE- LISTA PODSTAWOWA I REZERWOWA	47
IV. WDRAŻANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	63
IV.1 MECHANIZM INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH – MECHANIZMY KOMPLEMENTARNOŚCI.....	63
IV.2 RAMY FINANSOWE.....	69
IV.3 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA	76
IV.4 SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI	79
IV.5 STRUKTURA ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI	83
IV.6 OKREŚLENIE ZMIAN W OBOWIĄZUJĄCYCH AKTACH PRAWNYCH	88
V. SPÓJNOŚĆ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY	90
ZAŁĄCZNIK 1 – PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI SZCZUCZYN CENTRUM.....	101

I. WSTĘP

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017-2023 (zwany również GPR) stanowi istotny instrument wspierający zarządzanie rozwojem gminy w zakresie wyrowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez powiązane ze sobą działania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne. Pozwala on na prowadzenie wieloletniego procesu rewitalizacji w sposób skoordynowany, zintegrowany, zgodny z potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy.

GPR został opracowany zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz Wytycznymi Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 3 lipca 2015 r. Dokument uwzględnia zasadę partnerstwa i partycypacji na każdym etapie jego wdrażania oraz zapewnia komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami. Kompleksowość i spójność zaproponowanych kierunków działań koresponduje ze zdiagnozowanymi potrzebami rewitalizacyjnymi, umożliwiając optymalne wykorzystanie potencjału endogenicznego gminy na rzecz podniesienia jakości życia i aktywności społecznej mieszkańców, poprawę ładu przestrzennego przestrzeni publicznych i stanu środowiska naturalnego oraz poprawę dostępności komunikacyjnej i wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej. Programowanie działań rewitalizacyjnych uwzględniło również konieczność zapewnienia kompleksowości interwencji infrastrukturalnej (EFRR) ze wsparciem realizowanym w ramach funduszy ukierunkowanych na rozwój kapitału społecznego (EFS).

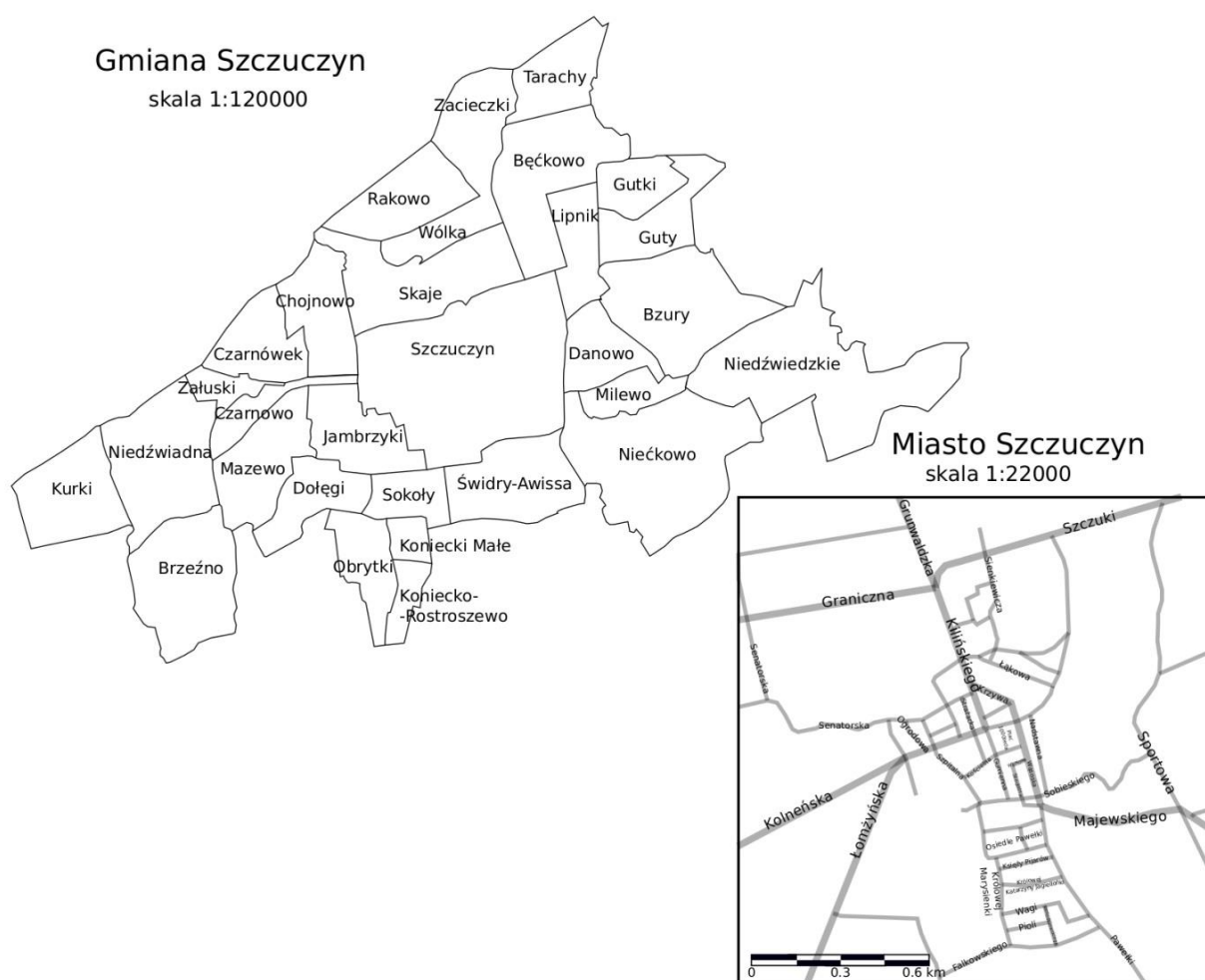
Gminny Program Rewitalizacji to dokument strategiczny, za pomocą którego władze gminy będą mogły uruchamiać mechanizmy oraz realizować przedsięwzięcia mające na celu szczególnie rodzaj interwencji. Interwencja władz z pomocą partnerów i interesariuszy rewitalizacji będzie miała miejsce na terenie miasta Szczuczyn, który pozostaje w stanie regresu i który został wskazany jako obszar rewitalizacji na podstawie przeprowadzonej diagnozy. Działania rewitalizacyjne będą podejmowane również poza obszarem rewitalizacji, o ile ich efekty będą służyły niwelowaniu zdiagnozowanych na tym obszarze problemów. Co ważne, w centrum tego procesu stoi człowiek wraz ze swoimi problemami, potrzebami i oczekiwaniami. Dlatego też jednym z najistotniejszych elementów Gminnego Programu Rewitalizacji jest diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych na wyznaczonych obszarach rewitalizacji, która ma na celu pogłębioną identyfikację obszarów problemowych przede wszystkim w sferze społecznej. Oprócz koncentracji negatywnych zjawisk w sferze społecznej i dodatkowo przeanalizowano sferę: gospodarczą, środowiskową, techniczną i przestrzenno-funkcjonalną otrzymując kompleksowy obraz stanu degradacji wytypowanych obszarów rewitalizacji gminy Szczuczyn. Pogłębiona diagnoza zawiera także analizę lokalnych potencjałów występujących na wybranym obszarze rewitalizacji.

II. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

II.1 METODOLOGIA DELIMITACJI OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I REWITALIZACJI W GMINIE SZCZUCZYN

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji została przeprowadzona wielokryterialna analiza społeczno-gospodarcza oraz środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna i techniczna, w podziale na wyznaczone jednostki analityczne. Dla przeprowadzenia analizy różnicowania wewnątrzgminnego wykorzystano podział gminy Szczuczyn na miasto Szczuczyn (ulice) i 29 sołectw jako naturalny i łatwo identyfikowalny dla mieszkańców i innych interesariuszy Programu, który w sposób możliwe trafny odzwierciedla znane i powszechnie dostrzegane różnicowania w przestrzeni społeczno-gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej gminy.

Rys. 1 Mapa Gminy Szczuczyn z podziałem na jednostki referencyjne

Źródło Opracowanie własne

Następnie dla potrzeb wyznaczenia obszaru zdegradowanego określono listę potencjalnych wskaźników zgodnych z zapisami Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2017 poz. 1023). Wskaźniki te odnosiły się do pięciu sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej,

przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Lista wskaźników wraz ze źródłami danych oraz metodologią obliczania została zaprezentowana w poniższej tabeli. Część wartości wskaźników ma charakter względny, a więc została podana w stosunku do określonej liczby mieszkańców na danej jednostce referencyjnej. Umożliwia to porównywanie sytuacji na jednostkach silnie różniących się pod względem liczby mieszkańców.

Tabela 1. Zestawienie wskaźników użytych w diagnozie wyznaczającej tereny zdegradowane i do rewitalizacji w gminie Szczuczyn.

Lp.	Zjawisko	Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Metodologia obliczania wskaźnika
Sfera społeczna				
1.1	Demografia	Dynamika zmian w liczbie ludności w % w porównaniu 2016r z 2010r. - stan na grudzień 2016r.	Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość mieszkańców jednostki referencyjnej w 2016r dzielona przez ilość mieszkańców jednostki referencyjnej w 2010r x 100%
1.2	Bezrobocie	% Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców - stan na grudzień 2016r.	Powiatowy Urząd Pracy w Grajewie, Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość osób bezrobotnych jednostki referencyjnej dzielona przez ilość mieszkańców jednostki x 100%
1.3	Bezrobocie	% udział bezrobotnych w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie bezrobotnych - stan na grudzień 2016r.	Powiatowy Urząd Pracy w Grajewie, Urząd Miejski w Szczuczynie	Liczba osób bezrobotnych w wieku produkcyjnym na danej jednostce dzielona przez ogólną liczbę osób bezrobotnych zamieszkującą jednostkę referencyjną x 100%
1.4	Pomoc społeczna	% udział osób korzystających z pomocy społecznej wśród wszystkich mieszkańców - stan na grudzień 2016r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość osób korzystająca z pomocy społecznej na danej jednostce referencyjnej dzielona przez ogólną ilość mieszkańców jednostki x 100%
		% udział zasiłków wypłacanych ze względu na ubóstwo wśród wszystkich mieszkańców- stan na grudzień 2016r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość zasiłków wypłacanych ze względu na ubóstwo na danej jednostce referencyjnej dzielona przez ogólną ilość mieszkańców jednostki x 100%

		% udział zasiłków wypłacanych ze względu na bezrobocie wśród wszystkich mieszkańców- stan na grudzień 2016r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość zasiłków wypłacanych ze względu na bezrobocie na danej jednostce referencyjnej dzielona przez ogólną ilość mieszkańców jednostki x 100%
		% udział zasiłków wypłacanych ze względu na długotrwałą i ciężką chorobę wśród wszystkich mieszkańców- stan na grudzień 2016.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie, Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość zasiłków wypłacanych ze względu na długotrwałą i ciężką chorobę na danej jednostce referencyjnej dzielona przez ogólną ilość mieszkańców jednostki x 100%
1.5	Ubóstwo	% udział rodzin pobierających "500+" na pierwsze dziecko wśród wszystkich mieszkańców - stan na grudzień 2016r.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie	Ilość rodzin pobierająca świadczenie "500+" na pierwsze dziecko zamieszkująca daną jednostkę referencyjną dzielona przez ogólną ilość mieszkańców jednostki x 100%
1.6	Bezpieczeństwo	Czyny karalne na 1000 mieszkańców - stan na grudzień 2016r.	Komenda Powiatowa Policji w Grajewie, Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość czynów karalnych zarejestrowana na danej jednostce referencyjnej dzielona przez ilość mieszkańców jednostki x 1000
1.7	Bezpieczeństwo - przemoc domowa	"Niebieskie Karty" na 1000 mieszkańców - stan na grudzień 2015r.	Komenda Powiatowa Policji w Grajewie, Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość czynów przemocy domowej zarejestrowana na danej jednostce referencyjnej dzielona przez ilość mieszkańców jednostki x 1000
1.8	Aktywność społeczna	% udział czytelników wśród wszystkich mieszkańców- stan na grudzień 2016.	Urząd Miejski w Szczuczynie oraz Biblioteka Miejska w Szczuczynie	Ilość czytelników na danej jednostce referencyjnej dzielona przez ilość mieszkańców jednostki x 100%
		Średni % wynik egzaminu gimnazjalnego w 2016r.	Gimnazjum Publiczne w Szczuczynie	średni wynik ucznia zamieszkującego daną jednostkę referencyjną, obejmujący 3 bloki przedmiotowe: humanistyczny, matematyczny – przyrodniczy oraz język

				obcy (j. angielski podstawowy+ rozszerzony).
Sfera gospodarcza				
2.1	Współczynnik przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców - stan na grudzień 2015r	Urząd Miejski w Szczuczynie	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczych na danej jednostce referencyjnej dzielona przez liczbę mieszkańców jednostki x 1000
Sfera środowiskowa				
3.1	Emisja włókien azbestowych	Średnia ilość wyrobów azbestowych do utylizacji (kg)- stan na grudzień 2016r.	Urząd Miejski w Szczuczynie	ilość wyrobów azbestowych do utylizacji w kg na danej jednostce referencyjnej
Sfera przestrzenno-funkcjonalna				
4.1	Budownictwo	Średnia ilość mieszkańców przypadająca na 1 mieszkanie - stan na grudzień 2016r.	Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość mieszkańców jednostki referencyjnej dzielona przez ilość mieszkań jednostki referencyjnej
4.2	Zabytki	zabytki w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wojewódzka Ewidencja Zabytków	Liczba zabytków na danej jednostce referencyjnej dzielona przez liczbę mieszkańców jednostki x 100
Sfera techniczna				
5.1	Niska emisja	Liczba mieszkań opalanych paliwem stałym na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Szczuczynie	ilość mieszkań opalana paliwem stałym na danej jednostce dzielona przez liczbę mieszkańców jednostki x 100
5.2	Stan techniczny budynków	Obiekty budowlane w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	Urząd Miejski w Szczuczynie	Ilość obiektów budowlanych w złym stanie technicznym na danej jednostce dzielona przez liczbę mieszkańców jednostki x 100

Źródło Opracowanie własne

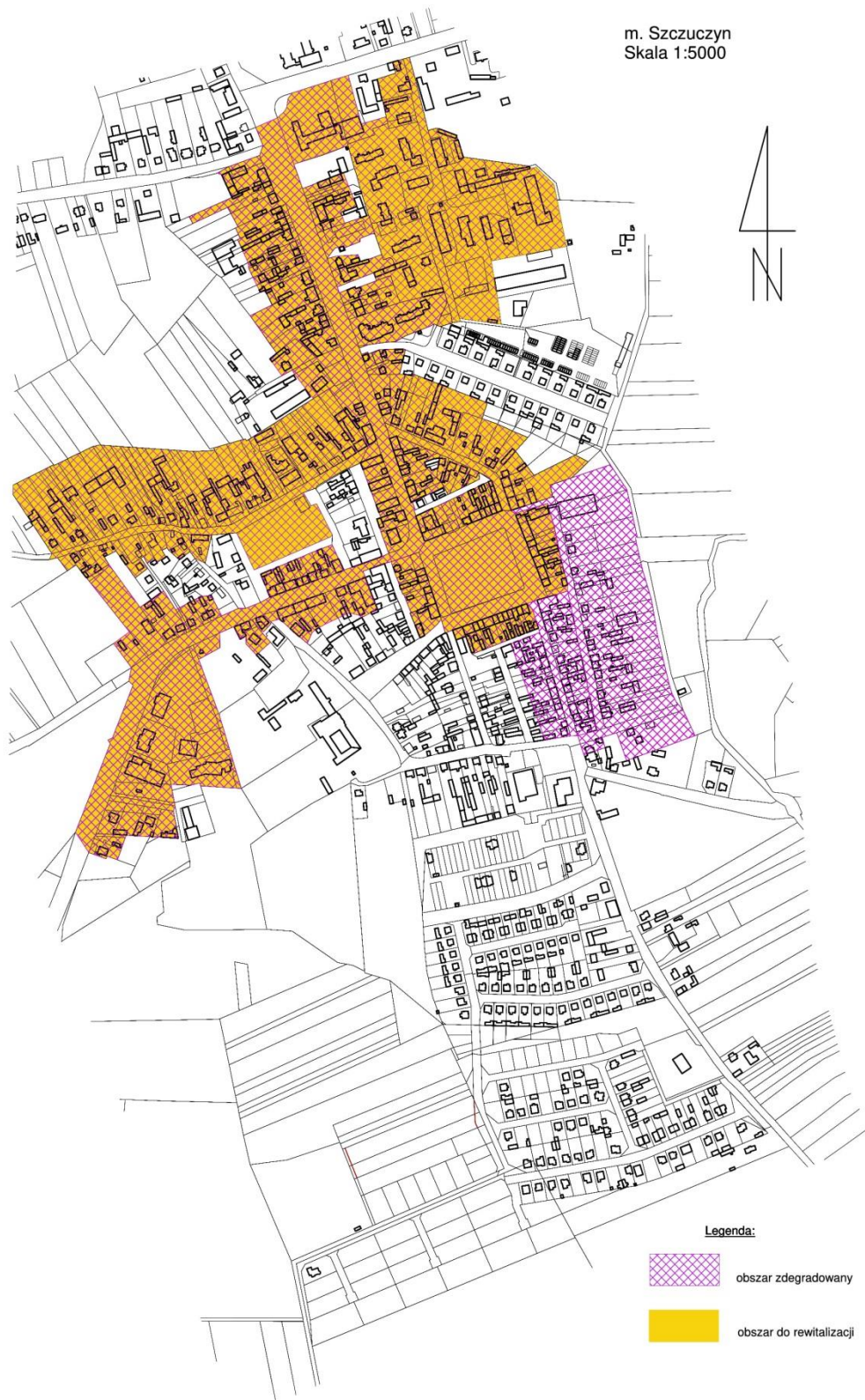
W oparciu o sporządzoną diagnozę po uwzględnieniu uwag Urzędu Marszałkowskiego, Rada Miejska w Szczuczynie podjęła uchwałę nr 298/XLI/18 z dnia 21.02.2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Szczuczyn. Po

przeprowadzeniu procedury badawczej oraz w wyniku konsultacji społecznych ostatecznie określono, iż **obszar rewitalizacji w gminie Szczuczyn** obejmie następujące ulice w mieście Szczuczyn:

Kilińskiego, Krzywa, Łomżyńska, Plac 1000-lecia, Senatorska oraz Sienkiewicza. Wytypowany teren stanowi 720 820,00 m² powierzchni Gminy (0,62% całkowitej powierzchni Gminy) oraz jest zamieszkały przez 1750 osób (27,17% ogółu mieszkańców Gminy Szczuczyn). Jest to centralny zwarty teren miasta Szczuczyn stąd na potrzeby dalszej analizy w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie on nosił nazwę **Szczuczyn Centrum**.

Jest to teren gdzie zachodzi szczególnie silne natężenie zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, a także w sferach: technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Również zdaniem mieszkańców jest to teren wymagający natychmiastowej interwencji.

Rys. 2. Teren zdegradowany i do rewitalizacji – Szczuczyn Centrum.

Źródło Opracowanie własne

II.2 ANALIZA NEGATYWNYCH ZJAWISK ORAZ LOKALNYCH POTENCAŁÓW OBSZARU SZCZUCZYN CENTRUM

Zgodnie z dokumentem diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Szczuczyn, należy w tym miejscu przytoczyć dane, które wskazały na kumulację negatywnych zjawisk oraz potencjałów na wyżej wymienionym obszarze.

SFERA SPOŁECZNA

Demografia

Według danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie roku 2016 gminę Szczuczyn zamieszkiwały 6442 osoby. Jest to o 422 osoby mniej w porównaniu z danymi o liczbie ludności z 2010 roku (6864). Daje to spadek względny liczby ludności na poziomie -6,15%. Niestety podobnie jak w większości Polskich wsi problem wyludniania się dotyka również w Gminę Szczuczyn. W poniższej tabeli zaprezentowano analizę dynamiki zmian w liczbie ludności na obszarze rewitalizacji Szczuczyn Centrum¹ na tle całej gminy.

Tabela 2. Poziom depopulacji na obszarze rewitalizacji na tle całej gminy Szczuczyn

	Mieszkańcy w 2010	Mieszkańcy w 2016	Przyrost/spadek absolutny	przyrost/spadek względny w %	Dynamika zmian w liczbie ludności w %
Gmina Szczuczyn	6864	6442	-422	-6,15%	93,85%
Obszar Szczuczyn Centrum	1882	1750	-132	-9,53%	90,47%
Kilińskiego	550	512	-38	-6,91%	93,09%
Krzywa	45	37	-8	-17,78%	82,22%
Łomżyńska	226	192	-34	-15,04%	84,96%
Plac 1000-lecia	175	153	-22	-12,57%	87,43%
Senatorska	237	236	-1	-0,42%	99,58%
Sienkiewicza	649	620	-29	-4,47%	95,53%

Źródło: opracowanie własne

Analizując w/w aspekt w kontekście wyznaczonego obszaru rewitalizacji zauważamy iż problem wyludniania się na tym terenie jest znacznie większy niż w skali całej gminy. W analizowanym okresie ubytek mieszkańców na omawianym terenie rewitalizacji wyniósł 9,53% czyli 132 osoby. W najbardziej dramatycznej sytuacji jest ul. Łomżyńska, Krzywa gdzie w 2016r. zanotowano od 15% do blisko 18% spadek ilości mieszkańców w porównaniu z 2010 rokiem – co daje 3-krotność średniej gminnej. Równie niekorzystna sytuacja jest na ul. Plac 1000-lecia gdzie od 2010r ubyło ponad 12% mieszkańców, ponad 2 razy więcej niż średnia gminna.

Bezrobocie

Zgodnie z danymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Grajewie liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych z terenów gminy Szczuczyn na koniec grudnia 2016r. wyniosła 448 osób, co stanowiło

¹ Ilekroć w opracowaniu jest mowa o „obszarze Szczuczyn Centrum” oznacza to, iż chodzi o teren rewitalizacji w mieście Szczuczyn obejmujący swym zasięgiem ul.: Kilińskiego, Krzywa, Łomżyńska, Plac 1000-lecia, Senatorska oraz Sienkiewicza.

6,95% ogólnej liczby mieszkańców gminy. Jest to jeden z najistotniejszych wskaźników, warunkujących jakość życia – zarówno na terenie całej gminy, jak i wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Przedłużający się stan pozostawania bez pracy powodować może nie tylko negatywny wpływ na stan zdrowia psychofizycznego osób bezrobotnych, ale także prowadzić do rozwoju patologii i stopniowej izolacji społecznej tej grupy osób. W efekcie wyrwanie się z bierności zawodowej może stać się nie tylko trudne, ale wręcz niemożliwe.

Tabela 3 Poziom bezrobocia obszaru rewitalizacji na tle gminy

	liczba osób bezrobotnych	mężczyźni	kobiety	liczba mieszkańców	Średnia %
Gmina Szczuczyn	448	240	208	6442	6,95%
Obszar Szczuczyn Centrum	153	82	71	1750	8,29%
Kilińskiego	51	24	27	512	9,96%
Krzywa	1	0	1	37	2,70%
Łomżyńska	18	11	7	192	9,38%
Plac 1000-lecia	21	12	9	153	13,73%
Senatorska	15	8	7	236	6,36%
Sienkiewicza	47	27	20	620	7,58%

Źródło opracowanie własne

Analizując wyznaczony obszar rewitalizacji zauważamy iż jest on w zdecydowanej większości dotknięty ogromnym problemem osób bezrobotnych. Średni % wskaźnik osób pozostających bez pracy wyniósł 8,29% i jest blisko o 1/4 wyższy od średniej gminnej (6,95%). Największe nasilenie tego wskaźnika wystąpiło na ul. Plac 1000-lecia (13,73%) podwajając tym samym wskaźnik osób bezrobotnych w zestawieniu ze średnią gminną. Bardzo niekorzystna sytuacja pod względem braku pracy jest również obserwowana na pozostałych ulicach obszaru gdzie wskaźnik osób bezrobotnych waha się między 9,96% a 7,58%, również zdecydowanie przewyższając średnią gminną. Wyjątkiem w zestawieniu jest ulica Senatorska gdzie średnia ilość osób bezrobotnych jest nieco poniżej średniej gminnej (6,63%). Jest to jednak wynik bardzo zbliżony do średniej gminnej (6,95%).

Biorąc pod uwagę strukturę osób bezrobotnych największy problem z punktu widzenia społecznego mają **osoby bezrobotne tzw. w trudnej sytuacji (pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, oraz w wieku powyżej 50 roku życia)** gdyż im najtrudniej odnaleźć się na rynku pracy i/lub do niego powrócić. Niestety udział osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy) wśród wszystkich bezrobotnych na wyznaczonym obszarze rewitalizacji wyniósł 81% i przewyższył średnią dla gminy wynoszącą blisko 68%. Blisko 1/3 bezrobotnych (26,31%) na obszarze to osoby pow. 50 roku życia co również stawia je w dużo gorszej sytuacji na rynku pracy. Zdecydowanie najgorszą sytuację w tym zakresie mają bezrobotni z ul. Łomżyńskiej i Placu 1000-lecia i Senatorskiej stanowiąc od 33,33% do 40% wszystkich osób pozostających bez pracy na tych ulicach.

Relatywnie pozytywny aspekt w całej strukturze osób bezrobotnych obszaru Szczuczyn Centrum zauważamy analizując udział osób bezrobotnych bez żadnych kwalifikacji, gdzie na analizowanym obszarze jest ich nieco mniej (37,80%) niż w całej gminie Szczuczyn (41,74%) lecz w dalszym ciągu jest to wysoki odsetek wśród bezrobotnych. Dotyczy to w szczególności bezrobotnych z ul. Kilińskiego oraz Sienkiewicza gdzie blisko 2/3 z nich (44 z 68 bezrobotnych) to osoby bez kwalifikacji.

Kolejny zaznaczający się problem społeczny na terenie obszaru rewitalizacji jest bezrobocie wśród osób w wieku produkcyjnym (18-59 lat). Stanowią one blisko 95% wszystkich osób pozostających bez pracy co daje wskaźnik porównywalny ze średnią gminną w tym zakresie (95,09%). Niewykorzystane potencjalne ogromne zasoby pracowników oraz rosnące obciążenie wynikające ze względów ekonomicznych (konieczność wsparcia z tytułu pomocy społecznej) potęgują sytuację kryzysową. Na szczególną uwagę zasługują poszukujący pracy z ul. Kilińskiego i Sienkiewicza gdzie 98 osób bezrobotnych to osoby w wieku produkcyjnym (64% wszystkich bezrobotnych w wieku produkcyjnym w gminie).

Tabela 4 Struktura osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn

	liczba bezrobotnych ogółem	% udział bezrobotnych w wieku produkcyjnym	bez kwalifikacji zawodowych	% udział bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie bezrobotnych	osoby długotrwale bezrobotne (pow. 12 m-cy)	% udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	bezrobotni powyżej 50 r.ż.	% udział bezrobotnych powyżej 50 r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych
Gmina Szczuczyn	448	95,09%	187	41,74%	304	67,86%	103	22,99%
Obszar Szczuczyn Centrum	153	94,77%	68	37,80%	114	80,87%	44	26,31%
Kilińskiego	51	94,12%	23	45,10%	37	72,55%	12	23,53%
Krzywa	1	100,00%	0	0,00%	1	100,00%	0	0,00%
Łomżyńska	18	94,44%	7	38,89%	13	72,22%	6	33,33%
Plac 1000-lecia	21	95,24%	8	38,10%	18	85,71%	7	33,33%
Senatorska	15	93,33%	9	60,00%	13	86,67%	6	40,00%
Sienkiewicza	47	91,49%	21	44,68%	32	68,09%	13	27,66%

Źródło opracowanie własne

Ubóstwo

Ubóstwo, to pojęcie, które z jednej strony określa warunki życia jednostki, a z drugiej strony wskazuje na nierówności i sprzeczności występujące w społeczeństwie. Dlatego też patrząc od strony czysto ekonomicznej niezbędne jest zaspokojenie podstawowych potrzeb osób żyjących poniżej minimum socjalnego, a w szczególności minimum egzystencji, zapewniając im pomoc w różnych formach (świadczenia pieniężne oraz niepieniężne).

Stan kryzysu mierzony koncentracją uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej na wyznaczonym terenie w gminie Szczuczyn jest gorszy od średniej gminnej gdyż 6% wszystkich mieszkańców *Szczuczyn Centrum* to osoby korzystające z pomocy społecznej przy średniej gminnej 4,44%. Szczególnie widzimy to na ul. Kilińskiego (31 osób), Senatorskiej (22), Plac 1000-lecia (17), Łomżyńskiej (16). W ujęciu ilościowym na obszarze rewitalizacji mieszka aż 97 z 286 beneficjentów pomocy społecznej, co stanowi 34% wszystkich osób objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej z Gminy Szczuczyn.

Jest to bardzo duże obciążenie niosące za sobą negatywne skutki ekonomiczne jak i społeczne dla obszaru rewitalizacji.

Tabela 5 Udział osób objętych pomocą społeczną z obszaru rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn.

	Osoby korzystające z pomocy społecznej w 2016r	ilość mieszkańców w 2016r.	% udział osób korzystających z pomocy społecznej wśród wszystkich mieszkańców
Gmina Szczuczyn	286	6442	4,44%
Obszar Szczuczyn Centrum	97	1750	6,00%
Kilińskiego	31	512	6,05%
Krzywa	1	37	2,70%
Łomżyńska	16	192	8,33%
Plac 1000-lecia	17	153	11,11%
Senatorska	10	236	4,24%
Sienkiewicza	22	620	3,55%

Źródło opracowanie własne

Analizując poziom uzależnienia od pomocy społecznej sięgnięto po dane dotyczące struktury tej pomocy. Jak wynika z danych Ośrodka Pomocy Społecznej najczęstszym powodem wypłacania zasiłków w 2016 roku było bezrobocie (216 świadczeń), ubóstwo (215) oraz długotrwała i ciężka choroba (57).

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w każdym z trzech poziomów przyznawania pomocy społecznej wykazują zdecydowanie większą niż średnia gminna potrzebę wsparcia. Świadczy to o dużym problemie bezrobocia z którym boryka się obszar (5,35% świadczeń wypłaconych ze względu na bezrobocie przy 3,35% średniej gminnej); ubóstwa (blisko 5% świadczeń wypłaconych z tego tytułu przez pomoc społeczną przy średniej gminnej 3,34%) oraz natężeniem osób schorowanych z ograniczoną zdolnością lub brakiem możliwości podjęcia pracy (2,06% świadczeń z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby przy 0,88% średniej gminnej).

Tabela 6. Struktura świadczeń pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn

	bezrobocie	% udział świadczeń wypłaconych ze względu na bezrobocie wśród mieszkańców	ubóstwo	% udział świadczeń wypłaconych ze względu na ubóstwo wśród mieszkańców	długotrwała i ciężka choroba	% udział świadczeń wypłaconych ze względu na długotrwałą i ciężką chorobę wśród mieszkańców
Gmina Szczuczyn	216	3,35%	215	3,34%	57	0,88%
Obszar Szczuczyn Centrum	79	5,35%	72	4,84%	24	2,06%
Kilińskiego	21	4,10%	18	3,52%	5	0,98%
Krzywa	2	5,41%	2	5,41%	2	5,41%
Łomżyńska	10	5,21%	9	4,69%	4	2,08%
Plac 1000-lecia	16	10,46%	13	8,50%	2	1,31%
Senatorska	8	3,39%	8	3,39%	3	1,27%
Sienkiewicza	22	3,55%	22	3,55%	8	1,29%

Źródło Opracowanie własne

Adekwatną daną obrazującą poziom zubożenia społeczeństwa jest liczba rodzin pobierająca świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko w ramach programu rządowego „Rodzina 500+”.²

Na terenie gminy Szczuczyn na dzień 03.03 2017 r. łącznie 420 rodzin pobierało świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko ze względu na niski poziom dochodów. Średni % udział rodzin w gminie Szczuczyn pobierających świadczenie "500+" na pierwsze dziecko wśród wszystkich mieszkańców wyniósł 6,55%. Sytuacja na wyznaczonym obszarze rewitalizacji w tym zakresie jest nieco gorsza od średniej gminnej ze wskaźnikiem średniej 6,57% rodzin pobierających zasiłek „500+” ze względu na niski dochód. W ilościowym ujęciu 117 rodzin z obszaru rewitalizacji pobiera świadczenie 500+ ze względu na niski dochód na 420 wszystkich najmniej zamożnych rodzin w gminie, co stanowi 28%. Najbardziej niepokojąca sytuacja wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji zauważalna jest na ul. Sienkiewicza oraz Kilińskiego gdzie w sumie aż 75 rodzin (ponad 63% najbardziej potrzebujących rodzin objętych programem „500+” na pierwsze dziecko) korzysta ze świadczenia wychowawczego z powodu ubóstwa. Pozostałe ulice nie odbiegają w znacznym stopniu od średniej gminnej.

Tabela 7 Ilość rodzin z obszaru rewitalizacji pobierająca świadczenie „500+” ze względu na niski dochód na tle gminy Szczuczyn.

	Ilość rodzin pobierająca świadczenie wychowawcze na podstawie wniosku złożonego na pierwsze dziecko	Ilość mieszkańców	% udział rodzin pobierających "500+" na pierwsze dziecko wśród wszystkich mieszkańców
Gmina Szczuczyn	422	6442	6,55%
Obszar Szczuczyn Centrum	117	1750	6,57%
Kilińskiego	34	512	6,64%
Krzywa	2	37	5,41%
Łomżyńska	13	192	6,77%
Plac 1000-lecia	11	153	7,19%
Senatorska	16	236	6,78%
Sienkiewicza	41	620	6,61%

Źródło opracowanie własne

Przestępczość

Analizując poziom przestępczości w gminie Szczuczyn posłużono się danymi przedstawionymi przez Komendę Powiatową Policji w Grajewie pokazując rozkład wszystkich czynów karalnych w Gminie Szczuczyn) oraz ilość procedur „Niebieskich Kart” wynikająca z przemocy w rodzinie.

Katalog czynów karalnych obejmował przede wszystkim wykroczenia drogowe oraz czyny karalne w postępowaniu przygotowawczym (m.in. kradzież, włamanie, oszustwo, znęcanie się, nietrzeźwy kierujący, groźby karalne) zaistniałe na terenie Gminy w 2016r. Poziom przestępczości ze względu na w/w dwa aspekty wydaje się relatywnie niski (60,23/1000 mieszkańców) w porównaniu ze średnią gminną (163,61 czynów /1000 mieszkańców) gdyż wynika to ze specyfiki samych zdarzeń. Największe

² Zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dn. 16.02.2016 istnieje możliwość uzyskania świadczenia na pierwsze dziecko, w przypadku, gdy: dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 800 zł, a w przypadku kiedy przynajmniej jedno z dzieci jest osobą niepełnosprawną - nie przekracza 1 200 zł.

zagęszczenie zdarzeń karalnych w gminie Szczuczyn stanowią wykroczenia występujące na obszarach o charakterze tranzytowym. Obszar *Szczuczyn Centrum* jako centralna część miasta Szczuczyn leży poza obszarem tranzytowym gminy w związku z tym nasilenie zdarzeń przestępczych i wykroczeń jest tu stosunkowo niskie.

Tabela 8. Czyny karalne na obszarze rewitalizacji na tle Gminy Szczuczyn – dane za 2016r.

	Ilość mieszkańców	Czyny karalne		Czyny karalne ogółem	Czyny karalne na 1000 mieszkańców
		Wykroczenia	Postępowania przygotowawcze		
Gmina Szczuczyn	6442	1014	40	1054	163,61
Obszar Szczuczyn Centrum	1750	52	11	63	60,23
Kilińskiego	512	23	4	27	52,73
Krzywa	37	4	0	4	108,11
Łomżyńska	192	0	3	3	15,63
Plac 1000-lecia	153	24	3	27	176,47
Senatorska	236	1	1	2	8,47
Sienkiewicza	620	0	0	0	0

Źródło opracowanie własne

Inaczej sytuacja przedstawia się gdy pod uwagę bierzemy przemoc w rodzinie jako jeden z największych przejawów patologii społecznej. Nawarstwianie się problemów społecznych może doprowadzić do wzrostu zachowań dewiacyjnych co ma miejsce na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Średnia ilość prowadzonych procedur „Niebieskich kart” jako konsekwencja przemocy w rodzinie, jest wyższa od średniej gminnej (8,38/1000 mieszkańców) i wynosi ponad 14 procedur /1000 mieszkańców. Analizując głębiej sytuację obszaru zauważamy iż na 4 z 6 ulic obszaru Szczuczyn Centrum występowanie przemocy w rodzinie jest częstsze niż w całej gminie Szczuczyn. Jedynie mieszkańcy ul. Plac 1000-lecia oraz Sienkiewicza nie mają tego problemu.

Najczęściej ofiarami przemocy na wyznaczonym obszarze padają kobiety. Aż 21 kobiet z 54 ofiar w całej gminie zamieszkuje obszar Szczuczyn Centrum. Najbardziej dramatyczna sytuacja pod tym kątem występuje wśród mieszkańców ulicy Kilińskiego gdzie mieszka ponad połowa wszystkich kobiet (12 z 21), które zostały dotknięte problemem przemocy rodzinnej na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Przemoc domowa jest wynikiem ogromnej frustracji spowodowanej narastającym problemem bezrobocia, brakiem perspektyw życiowych, uzależnieniem od pomocy społecznej oraz nałogami (alkoholizm), co w konsekwencji prowadzi do pogłębiającego się wykluczenia społecznego mieszkańców Szczuczyn Centrum.

Tabela 9. Nasilenie przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn.

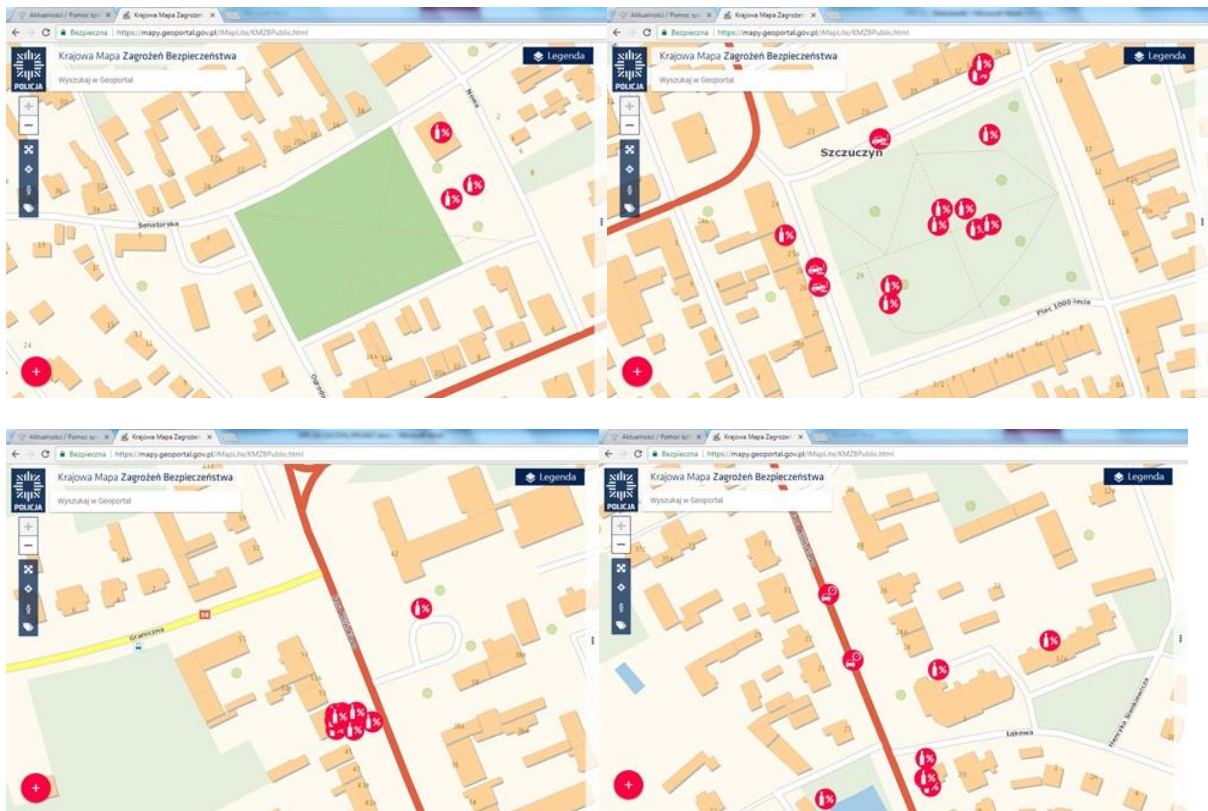
	Ilość mieszkańców	Ilość Niebieskich Kart	Pokrzywdzeni			Niebieskie Karty na 1000 mieszkańców
			Kobiety	Mężczyźni	Małoletni	
Gmina Szczuczyn	6442	54	54	10	7	8,38
Obszar Szczuczyn Centrum	1750	21	21	3	1	14,11
Kilińskiego	512	12	12	3	0	23,44
Krzywa	37	1	1	0	0	27,03
Łomżyńska	192	3	3	0	0	15,63

Plac 1000-lecia	153	0	0	0	0	0
Senatorska	236	4	4	0	0	16,95
Sienkiewicza	620	1	1	0	1	1,61

Źródło opracowanie własne

Dodatkowym problemem zgłaszanym na kolejnych spotkaniach z mieszkańcami gminy Szczuczyn był problem spożywania alkoholu w miejscach publicznych z dużym nasileniem w obszarze rewitalizacji - okolicach parku miejskiego w centrum miasta przy ul. 1000-lecia, na ul. Kilińskiego, na terenie po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym przy ul. Sienkiewicza oraz na terenie tzw. „starego parku” w sąsiedztwie Muzeum Pożarnictwa przy ul. Senatorskiej. Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa zdecydowanie potwierdza zgłaszane przez mieszkańców uwagi w tym zakresie. Zdecydowanie obniża to poziom poczucia bezpieczeństwa oraz estetyki obszaru rewitalizacji w mieście Szczuczyn.

Rys. 3 Punkty niedozwolonego spożywania alkoholu w miejscach publicznych na terenie obszaru Szczuczyn Centrum

Źródło Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa, stan na 05.08.2017 <https://mapy.geoportal.gov.pl>

Kapitał społeczny

Jednym ze sposobów wyrażenia poziomu kapitału społecznego w gminie Szczuczyn było zbadanie poziomu czytelnictwa wśród mieszkańców gminy. Wskazuje on bowiem na poziom uczestnictwa w życiu społecznym i publicznym, kształtuje pozytywne nawyki pro-społeczne poprzez poznawanie świata oraz opinii na różnorodne tematy, pobudzając ludzką kreatywność i podnosząc poziom zaangażowania w życie społeczne.

Analizując ten wskaźnik badaniom poddano poziom czytelnictwa mieszkańców gminy. Jak wynika z przeprowadzonej analizy czytelnicy w gminie Szczuczyn stanowili średnio 8,37% wśród wszystkich osób zamieszkujących gminę. Niestety poziom czytelnictwa na obszarze Szczuczyn Centrum jest niższy od średniej gminnej i wynosi 6,81%. Jest to zaskakująco niski wynik gdyż na wyznaczonym obszarze rewitalizacji mieści się budynek Biblioteki Publicznej (ul. Łomżyńska) dostosowany architektonicznie do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo, więc nie możemy w tym przypadku mówić o niskim poziomie czytelnictwa spowodowanym słabą dostępnością. Taki wynik może mieć konsekwencje w postaci niskiego zaangażowania obywateli obszaru rewitalizacji w sprawy publiczne oraz mniejszym poczuciu wspólnoty. Mieszkańcy wyznaczonego obszaru rewitalizacji mogą w konsekwencji w różnym stopniu wykazywać zaangażowanie w realizację przedsięwzięć zapisanych w Gminnym Programie Rewitalizacji, stąd tak ważne będą dalsze działania nastawione na budowanie aktywności społecznej, więzi i poczucia współuczestnictwa w życiu miasta.

Tabela 10. Poziom czytelnictwa mieszkańców obszaru rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn

	Ilość czytelników w 2016r	ilość mieszkańców w 2016r.	Średni % udział czytelników wśród wszystkich mieszkańców
Gmina Szczuczyn	539	6442	8,37%
Obszar Szczuczyn Centrum	107	1750	6,81%
Kilińskiego	33	512	6,45%
Krzywa	3	37	8,11%
Łomżyńska	11	192	5,73%
Plac 1000-lecia	12	153	7,84%
Senatorska	19	236	8,05%
Sienkiewicza	29	620	4,68%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Biblioteki w Szczuczynie

Jednym z przejawów aktywności mieszkańców jest też liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. Wyrażony liczbą fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, wskaźnik rozwoju podmiotów trzeciego sektora w gminie Szczuczyn (2,33/1000) jest niższy niż w przypadku powiatu grajewskiego (3,24/1000) oraz zdecydowanie odbiega od średniej dla województwa podlaskiego (13,11/1000).

Tabela 11 Liczba organizacji pozarządowych w gminie Szczuczyn na tle powiatu grajewskiego i woj. podlaskiego

	Ilość organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców
Podlaskie	3885	13,11
powiat Grajewski	160	3,24
Gmina Szczuczyn	15	2,33
miasto Szczuczyn	8	2,32
Sołectwa	7	2,33

Źródło Opracowanie własne na podstawie BDL Głównego Urzędu Statystycznego

Ogromną rolę w procesie uspołeczniania i wdrażania programu rewitalizacji odgrywać będą organizacje pozarządowe z terenu obszaru Szczuczyn Centrum. Poprzez stworzony mechanizm współdziałania społecznego w podejmowaniu decyzji dotyczących różnych problemów i poziomów

funkcjonowania społeczeństwa będą one jednym z naturalnych ogniw w procesie aktywizacji społeczeństwa obszaru rewitalizacji oraz budowaniu w nich zaangażowania i chęci do podjęcia zmiany stylu życia, wykorzystując do tego różne inicjatywy (zajęcia sportowe, wydarzenia kulturalne, imprezy integracyjne, pikniki etc.). Z racji tego iż są to organizacje działające w różnych sektorach życia publicznego (sport, edukacja, kultura i historia) oraz wśród różnych grup docelowych (uczniowie, osoby starsze, rodziny, niepełnosprawni), w bardzo dużym stopniu przyczynią się do sprawnej realizacji założeń programu rewitalizacji.

Tabela 12 Organizacje pozarządowe działające na obszarze rewitalizacji Szczuczyn Centrum

Lp.	Nazwa organizacji	Ulica/miejscowość	Miejscowość
1.	Stowarzyszenie "Nasz Szczuczyn"	ul. Krzywa	Szczuczyn
2.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Rodziny "WESTA" w Szczuczynie	ul. Kilińskiego	Szczuczyn
3.	Podlaskie Stowarzyszenie Kadry Zarządzającej Sektora Rolnego w Szczuczynie	ul. Krzywa	Szczuczyn
4.	Uczniowski Klub Sportowy "Zryw"	Kilińskiego	Szczuczyn
5.	Międzyszkolny Ludowy Uczniowski Klub Sportowy "Gwiazda"	Pl. 1000-lecia	Szczuczyn

Źródło Krajowy Rejestr Sądowy

Aktywność i zaangażowanie mieszkańców możemy wyrazić również pokazując poziom uczestnictwa społeczności w życiu kulturalnym. Według danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie, Biblioteka Miejska oraz Miejski Dom Kultury w Szczuczynie zorganizowały w roku 2015 w sumie 167 imprez kulturalnych. 150 z nich miało miejsce w mieście Szczuczyn, 15- w miejscowości Nieckowo i 2 w miejscowości Skaje. Sytuację Gminy w w/w zakresie przedstawiono w odniesieniu do sytuacji w powiecie grajewskim a także w województwie podlaskim. Uzyskany wskaźnik (155,23/1000 mieszkańców dla Gmina Szczuczyn) wypada niekorzystnie na tle powiatu grajewskiego ze wskaźnikiem 285,8/1000 mieszkańców oraz woj. podlaskiego – 526,75/1000 mieszkańców.

Tabela 13 Poziom uczestnictwa w życiu kulturalnym mieszkańców gminy Szczuczyn na tle powiatu grajewskiego i województwa podlaskiego w 2015r.

	Uczestnicy imprez kulturalnych	Ilość mieszkańców	Liczba uczestników imprez na 1000 mieszkańców
Województwo Podlaskie	625 562,00	1 187 587,00	526,75
Powiat Grajewski	14 100,00	49 327,00	285,85
Gmina Szczuczyn	1 000,00	6 442,00	155,23
miasto Szczuczyn	1 000,00	3 442,00	290,53
Sołectwa	b/d		b/d

Źródło Opracowanie własne na podstawie BDL Głównego Urzędu Statystycznego

Z racji braku danych zagregowanych do poziomu jednostek analitycznych na temat uczestnictwa mieszkańców w organizowanych imprezach kulturalnych nie można jednoznacznie stwierdzić jaki jest poziom uczestnictwa mieszkańców obszaru rewitalizacji w życiu kulturalnym mierzony ilością imprez

kulturalnych. Niemniej jednak z racji wielu nakładających się na siebie problemów natury społecznej (przede wszystkim przemoc w rodzinie, niski poziom edukacji, niski poziom czytelnictwa) gmina Szczuczyn będzie kontynuowała rozbudowę oferty kulturalnej i sportowej w ramach Programu Rewitalizacji oraz poza nim – jako jednej z form walki ze zdiagnozowanymi patologiami społecznymi na obszarze rewitalizacji.

Poziom edukacji

Na terenie gminy Szczuczyn zlokalizowanych jest szereg placówek oświatowych dając tym samym możliwość kształcenia uczniów w szerokim zakresie. Do najważniejszych z nich należą:

w mieście Szczuczyn:

1. Liceum Ogólnokształcące (system dzienny i zaoczny)
2. Szkoła Podstawowa
3. Publiczne Gimnazjum
4. Szkoła Policealna
5. Technikum (system dziennym i zaoczny)
6. Zasadnicza Szkoła Zawodowa
7. Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia

w Nieckowie:

1. Zespół Szkół (Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Policealna, Technikum, Szkoła Zawodowa)
2. Centrum Kształcenia Ustawicznego

w Niedźwiadnej:

1. Szkoła Podstawowa

Jak wynika z przytoczonych w poniższej tabeli danych, wyniki egzaminów gimnazjalnych osiągnięte przez uczniów gminy Szczuczyn w 2015 i 2016r. nie odbiegają znacząco od średnich wartości dla województwa podlaskiego lecz niestety są za każdym razem niższe. W przypadku przedmiotów z bloku humanistycznego oraz matematyczno-przyrodniczego absolwenci Gimnazjum w Szczuczynie wypadli na porównywalnym poziomie z ich kolegami w województwie. Nieco gorzej natomiast wyglądają wyniki egzaminów językowych gdzie odchylenia od średniej w województwie są znaczące na niekorzyść absolwentów Gimnazjum z gminy Szczuczyn. Może być to wskazówką do dalszego rozwoju uczniów poprzez wykorzystanie różnorodnych dodatkowych form nauczania w szczególności w zakresie kompetencji językowych w ramach proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 14 Wyniki egzaminu gimnazjalnego uczniów Gimnazjum w Szczuczynie w 2015 i 2016r. na tle województwa podlaskiego.

		2015 w %					2016r w %				
		Liczba uczniów	wynik najwyższy	Wynik najniższy	Wynik średni szkoła	województwo podlaskie	Liczba uczniów	wynik najwyższy	Wynik najniższy	Wynik średni szkoła	województwo podlaskie
Średnia					46,43	57,14				51,57	56,00
Humanistyczny	język polski	58	91	19	50	62	60	97	16	66	68

	historia i wos	58	100	19	60	65	60	97	22	55	56
Matematyczno- przyrodniczy	matematyka	58	97	10	41	50	60	100	14	49	49
	przedmioty przyrodnicze	58	100	21	42	51	60	100	18	52	52
Język obcy	język angielski p. podstawowy	42	100	18	58	68	53	98	18	59	66
	języka angielski p. rozszerzony	42	98	3	31	49	53	100	5	35	45
	język niemiecki p. podstawowy	16	65	28	43	55	7	68	25	45	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie oraz BDL Głównego Urzędu Statystycznego

Do szczegółowej oceny poziomu edukacji uczniów zamieszkujących obszar Szczuczyn Centrum wykorzystano wyniki egzaminu gimnazjalnego w 2016r. Dla ujednoczenia informacji zaproponowano wskaźnik opisujący średni wynik obejmujący 3 bloki przedmiotowe: humanistyczny, matematyczno – przyrodniczy oraz język obcy (j. angielski podstawowy+ rozszerzony). Przy opracowaniu wskaźnika dysponowano pełnym zakresem danych na poziomie jednostek referencyjnych (miejsce zamieszkania ucznia – nazwa ulicy lub sołectwa). Jak wynika z poniższej tabeli średnia wartość wskaźnika poziomu edukacji dla całej gminy Szczuczyn mierzona wynikami egzaminu gimnazjalnego w 2016 roku wyniosła 51,88%. Biorąc pod uwagę obszar jako całość – średnia z wyników egzaminu jest wyższa od średniej gminnej i wyniosła 57%. Jednak obszar rewitalizacji pod tym kątem nie jest jednorodny i wymaga przyjrzenia się problemowi niskiego poziomu edukacji z perspektywy ulic. Największy kryzys pod tym kątem a zarazem potrzebę interwencji w ramach programu rewitalizacji wykazują uczniowie z ulic Kilińskiego, Senatorskiej i Sienkiewicza gdyż ich poziom edukacji jest niski lub bardzo niski zwłaszcza w obszarze matematyczno-przyrodniczym i językowym.

Tabela 15 Poziom edukacji uczniów zamieszkujących obszar Szczuczyn Centrum na tle gminy Szczuczyn

	Humanistyczny (j. polski, historia, wos) (%)	Matematyczno- przyrodniczy (%)	Język obcy (j. angielski podst. + rozszerzony) (%)	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego w 2016r. ze wszystkich bloków tematycznych (%)
Gmina Szczuczyn	60,9	51,73	43	51,88
Obszar Szczuczyn Centrum	64,50	53,92	52,58	57,00

Kilińskiego	59	48,5	45,5	51
Krzywa	84	92	93,5	89,83
Łomżyńska	65,5	61	59,5	62
Plac 1000-lecia	59	45	47	50,33
Senatorska	64,5	39,5	38	47,33
Sienkiewicza	55	37,5	32	41,5

Źródło opracowanie własne na podstawie danych Gimnazjum Publicznego w Szczuczynie

Przyczyn takiego stanu rzeczy możemy upatrywać w sytuacji rodzinnej. Nakładające się problemy bezrobocia i ubóstwa oraz uzależnienia od pomocy społecznej oraz wysoki odsetek interwencji policji spowodowany przemocą w rodzinie wpływają bardzo negatywnie na młodych członków społeczności. Dodatkowym problemem jest wszechobecny wśród młodzieży trend spędzania czasu wolnego ze urządzeniem multimedialnym, zastępującym kontakty międzyludzkie, co prowadzi do pogłębiających się problemów społecznych. Nie mając pozytywnych wzorców wśród najbliższych młodzi ludzie są kolejnym pokoleniem które w przyszłości może powielić schemat zachowań rodziców, dziedzicząc niejako model życia oparty na uzależnieniu od pomocy państwa. Zadaniem Gminnego Programu Rewitalizacji będą inicjatywy oparte na promowaniu aktywnego trybu życia, budowaniu pozytywnych relacji rodzinnych opartych na działaniach bez przemocy oraz angażowaniu młodzieży w dodatkowe formy nauczania co wzbudzi w nich potrzebę dalszego doskonalenia i przełoży się na lepsze wyniki w nauce oraz zwiększy szanse zatrudnienia na rynku pracy.

SFERA GOSPODARCZA

Według danych BDL GUS na terenie gminy Szczuczyn w 2016r. zarejestrowanych było 345 podmiotów gospodarczych z czego 250 (72%) na terenie miasta Szczuczyn a 95 (28%) na terenach wiejskich gminy.

Podmioty gospodarcze gminy Szczuczyn stanowiły 11% wszystkich podmiotów w powiecie grajewskim oraz 0,3% w stosunku do województwa podlaskiego. Zdecydowana większość przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy Szczuczyn w 2016r. to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników (331 z 345 podmiotów; 96%).

Tabela 16 Udział podmiotów gospodarczych gminy Szczuczyn w 2016r na tle powiatu i województwa oraz wielkość zatrudnienia

	podmioty gospodarcze ogółem	Liczba zatrudnionych pracowników				
		0 - 9	10 - 49	50 - 249	250 - 999	1000 i więcej
PODLASKIE	99 956	96 097	3 049	720	72	18
Powiat grajewski	3105	2 971	110	23	0	1
gmina Szczuczyn	345	331	11	3	0	0
Szczuczyn - miasto	250	238	10	2	0	0
Szczuczyn - obszar wiejski	95	93	1	1	0	0

Źródło BDL GUS

Biorąc po uwagę Polską Klasyfikację Działalności najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie Szczuczyn według danych BDL GUS funkcjonowało w następujących sekcjach:

Sekcja G – 95 podmiotów - obejmuje sprzedaż hurtową i detaliczną (tj. sprzedaż niewymagającą przetworzenia) wszystkich rodzajów towarów, świadczenie usług związanych ze sprzedażą towarów, naprawy pojazdów samochodowych i motocykli,

Sekcja F – 49 podmiotów – budownictwo,

Sekcja H – 33 podmioty – transport i gospodarka magazynowa,

Sekcja C – 32 podmioty - przetwórstwo przemysłowe

Sekcja A – 25 podmiotów - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcje S i T – 20 podmiotów – pozostała działalność usługowa; gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, produkujące wyroby na własne potrzeby,

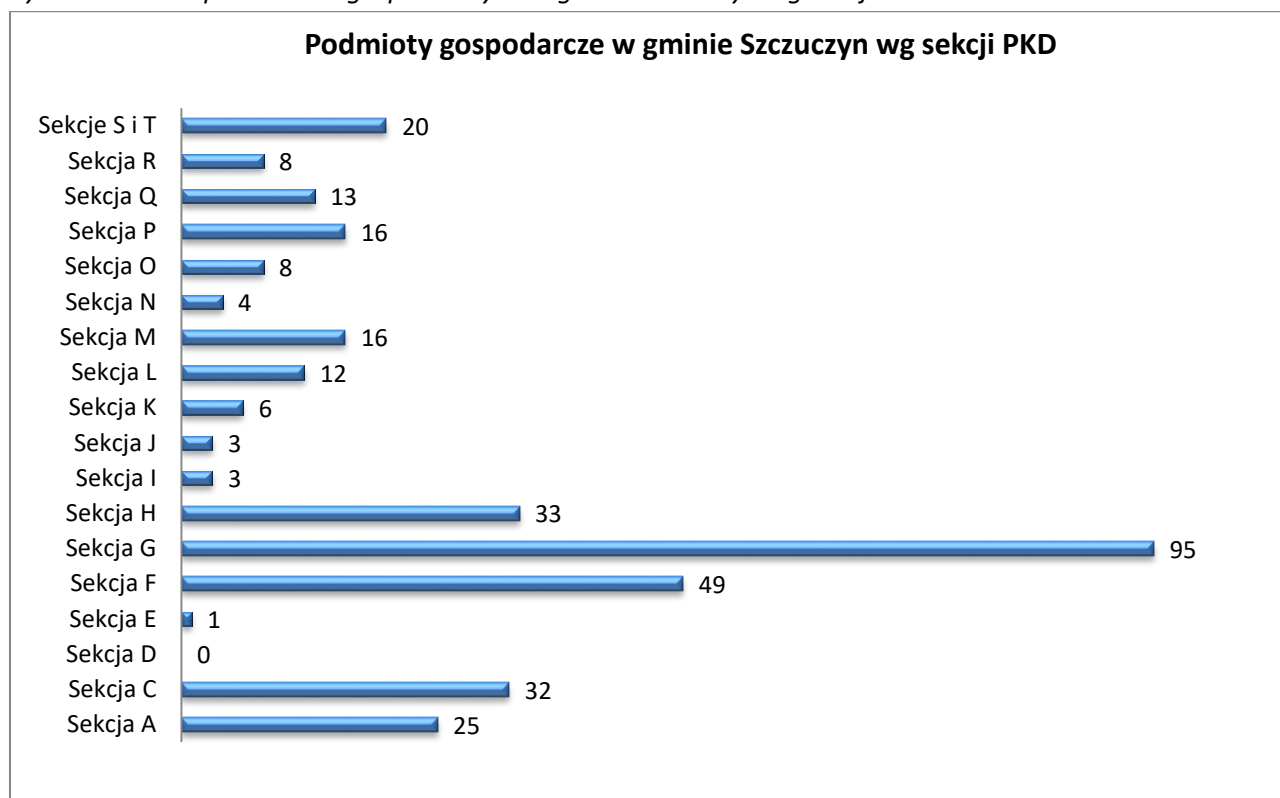
Sekcje P- 16 podmiotów - edukacja

Sekcja M – 16 podmiotów - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,

Sekcja Q – 13 podmiotów – opieka zdrowotna i pomoc społeczna,

Pozostałe sekcje reprezentowane przez 12 i mniej podmiotów gospodarczych.

Rys 4. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Szczuczyn wg sekcji PKD

Źródło BDL GUS, stan na 2016r.

Sytuację w zakresie przedsiębiorczości mieszkańców obszaru rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn zobrazowano przy pomocy wskaźnika „Liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców”.

Tabela 17 Poziom przedsiębiorczości obszaru rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn

	Ilość mieszkańców	Ilość zarejestrowanych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców	Ilość wyrejestrowanych działalności gospodarczych na 1000 mieszkańców
Gmina Szczuczyn	6442	39,27	70,79
Obszar Szczuczyn Centrum	1750	90,53	136,13
Kilińskiego	512	76,17	125,00
Krzywa	37	216,22	351,35
Łomżyńska	192	41,67	114,58
Plac 1000-lecia	153	156,86	104,58
Senatorska	236	29,66	88,98
Sienkiewicza	620	22,58	32,26

Źródło opracowanie własne na podstawie CEIDG i KRS-u

Szczuczyn Centrum na tle gminy odznacza się bardzo wysokim poziomem przedsiębiorczości (ok. 90 podmiotów na 1000 mieszkańców przy średniej gminnej nieco ponad 39 podmiotów/1000), co wynika z pełnienia przez ten obszar funkcji ośrodka obsługi dla całej gminy. Największa liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowana jest przy ulicach Plac 1000-lecia (156,86 podmiotów/1000 mieszkańców) Krzywej (216 na 1000 mieszkańców) oraz Kilińskiego (76,17/1000) stanowiących centrum miasta. Natomiast ulice Senatorska i Sienkiewicza wykazują bardzo niekorzystny trend w tym zakresie odznaczając się bardzo niskim poziomem przedsiębiorczości (odpowiednio 29 i 22 przedsiębiorstw/1000 mieszkańców) Może to wynikać z braku odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia działalności gospodarczej (brak lokali) gdyż obie ulice pełnią przede wszystkim funkcję typowo mieszkaniową.

Dominujący charakter przedsiębiorców z obszaru rewitalizacji to, podobnie jak w całej gminie Szczuczyn, mikroprzedsiębiorstwa zajmujące się przede wszystkim handlem towarami gotowymi (dominują sklepy spożywcze, odzieżowe) oraz usługami dla ludności (budownictwo, fryzjerstwo, motoryzacja). Taki rodzaj prowadzonej działalności bez obecności dużych zakładów produkcyjnych przy dużym odsetku społeczeństwa bezrobotnego, niezbyt zamożnego, nie daje zbyt dużych szans na rozwój przedsiębiorstw a nawet ich utrzymanie w dłuższym okresie czasu. O słabej kondycji biznesu z obszaru rewitalizacji świadczy zbadany wskaźnik ilości przedsiębiorców którzy byli zmuszeni zamknąć działalność gospodarczą. O ile wskaźnik ten dla całej gminy wyniósł 70 przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców to dla obszaru Szczuczyn Centrum był aż 2-krotnie wyższy z wynikiem 136 przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców.

Odpowiedzią na zdiagnozowany problem z utrzymaniem miejsc pracy w sektorze prywatnym przez mieszkańców obszaru rewitalizacji będą wszelkie działania z zakresu edukacji w ramach efektywnego prowadzenia działalności gospodarczej i odpowiedniego reagowania na zmieniające się warunki i potrzeby klientów. W tym celu zorganizowane zostaną cykle warsztatów oraz szkoleń z nowoczesnej przedsiębiorczości. Wraz z podnoszeniem wiedzy i świadomości właścicieli firm podjęte zostaną również działania inwestycyjne mające na celu stworzenie nowoczesnego inkubatora przedsiębiorczości w budynkach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym przy ul. Sienkiewicza. Inkubator będzie wspierać początkujących właścicieli firm oraz istniejące już małe i średnie

przedsiębiorstwa. Poza infrastrukturą, mają w nim powstać centra biznesu, które stanowiąc będą profesjonalną pomoc dla lokalnych firm i osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Będzie to nowoczesny kompleks biurowo- usługowy, z możliwością wynajmu lokali usługowych, przystosowany do szerokiego spektrum świadczenia usług (usługi stacjonarne oraz zdalne – np. usługi IT). Oprócz zapewnienia powierzchni do prowadzenia działalności gospodarczej, inkubatory będą prowadziły wyspecjalizowane doradztwo biznesowe, konsultacje, szkolenia z zakresu organizacji i zarządzania własną firmą, a także będą pomagały w pozyskaniu kontrahentów. Obszar Szczuczyn Centrum od lat boryka się z problemem wysokiego bezrobocia, a dzięki budowie inkubatora Władze gminy zamierzają aktywnie wspierać lokalnych przedsiębiorców oraz osoby rozpoczynające własną działalność gospodarczą.

Poza działaniami planowanymi w ramach programu rewitalizacji gmina Szczuczyn znacząco podniosła swoją atrakcyjność inwestycyjną poprzez projekt mający na celu modernizację terenów oraz stworzenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Stworzenie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych przynosi już pierwsze wymierne efekty w postaci nowych inwestorów, a co najważniejsze- nowych miejsc pracy. Kompleksowe i obszerne działania w postaci stworzenia Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz plany budowy inkubatora przedsiębiorczości w połączeniu z działaniami edukacyjnymi w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej dadzą na przestrzeni kolejnych kilku lat wymierne efekty w postaci zmniejszenia liczby osób bezrobotnych, podnosząc tym samym jakość życia mieszkańców gminy oraz pozytywnie wpływając na zahamowanie odpływu ludności do większych aglomeracji miejskich.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Analizując obszar rewitalizacji – Szczuczyn Centrum - jako część gminy Szczuczyn oraz woj. podlaskiego, ze względu na mniej rozwiniętą sieć komunikacyjną oraz brak dużych zakładów przemysłowych, może szczyć się jednym z najniższych wskaźników zanieczyszczenia powietrza w Polsce.

Rys 5. Poziom zanieczyszczenia powietrza pyłami zawieszonymi oraz gazami woj. podlaskiego na tle kraju

Źródło <http://eko-gajusz.blogspot.com/2016/01/skazenie-powietrza-w-polsce.html>

Niemniej jednak Szczuczyn Centrum, z uwagi na swoje centralne położenie w granicach miasta Szczuczyn oraz duże zaludnienie (1750 mieszkańców), boryka się przede wszystkim z problemem niskiej jakości powietrza. Nie ma ona charakteru przemysłowego, ale jest wynikiem procesu wytwarzania energii cieplnej oraz wzmożonego transportu drogowego. Niestety z uwagi na charakter obszaru ruch kołowy przechodzi przez centralne jego ulice - Kilińskiego, Łomżyńska oraz Plac 1000-lecia co znacząco przyczynia się do obniżenia jakości powietrza na tym terenie. Dodatkowo problem ten potęguje fakt iż w całej gminie Szczuczyn brakuje instalacji wykorzystujących OZE lub paliwa ekologiczne jako alternatywnej formy ogrzewania domów. Emisja trującego dwutlenku węgla pochodzącego ze spalania drewna i węgla stanowi największe źródło emisji gazów cieplarnianych w gminie. Średnie nasilenie ilości mieszkań w gminie Szczuczyn opalanych paliwem stałym w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi około 25 mieszkań. Biorąc pod uwagę obszar rewitalizacji – Szczuczyn Centrum, występuje tu problem większego skupiska mieszkań produkującego więcej zanieczyszczeń powietrza w postaci CO₂ w porównaniu ze średnią gminy – blisko 30 mieszkań na 100 osób.

Tabela 18 Koncentracja mieszkań opalanych paliwem stałym, powodująca emisje CO₂.

	Ilość mieszkańców	Liczba mieszkań opalana paliwem stałym	Ilość mieszkań opalana paliwem stałym na 100 mieszkańców
Gmina Szczuczyn	6442	1617,00	25,10
Obszar Szczuczyn Centrum	1750	74,17	29,48
Kilińskiego	512	139,00	27,15
Krzywa	37	24,00	64,86
Łomżyńska	192	29,00	15,10
Plac 1000-lecia	153	30,00	19,61
Senatorska	236	54,00	22,88
Sienkiewicza	620	169,00	27,26

Źródło opracowanie własne

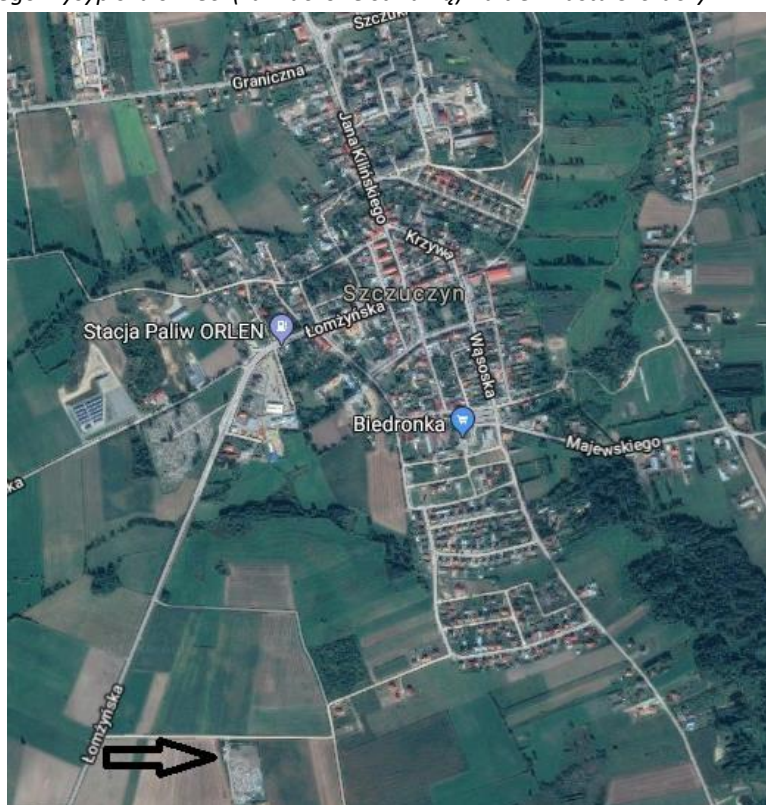
Ogromny negatywny wpływ na środowisko ma nieczynne już gminne składowisko odpadów tzw. wysypisko śmieci - oddalone zaledwie 200m od zabudowań mieszkalnych przy ul. Falkowskiego. Pomimo położenia poza obszarem rewitalizacji, władze miasta podjęły decyzję o włączeniu projektu rekultywacji wysypiska śmieci z racji zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz zdrowia, bezpieczeństwa i poczucia komfortu znaczącej części mieszkańców miasta Szczuczyn, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Do 2012 roku funkcjonowało ono jako „składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne”. Składowane tam były odpady ciekłe, odpady komunalne a także zwałowiska mas ziemnych z całej gminy Szczuczyn. Obecnie zgodnie z WPGO gmina Szczuczyn należy do zachodniego rejonu gospodarki odpadami i wszystkie odpady dostarczane są do RIPOK w Czartorii. Niestety do dnia dzisiejszego problem nieczynnego już składowiska śmieci w coraz większym stopniu negatywnie wpływa na mieszkańców miasta. Ze względu na atrakcyjność uzbrojenia terenów w bliskim sąsiedztwie składowiska bardzo rozwinęło się budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne. Obecnie odległość od najbliższych zabudowań wynosi zaledwie 200m. Niestety pomimo zamknięcia wysypiska 5 lat temu w dalszym ciągu odczuwalny jest bardzo nieprzyjemny zapach który jest uciążliwy zwłaszcza w okresie wiosenno-letnim oraz przy większym wietrze wiejącym w kierunku zabudowań miejskich. Dodatkowym problemem jest plaga gryzoni

(szczury, myszy) zalewająca domostwa w mieście oraz ptactwo roznoszące resztki odpadów po całej okolicy.

Rekultywując wysypisko śmieci władze gminy rozwiążą najważniejsze problemy mieszkańców miasta Szczuczyn w zakresie:

- podniesienia bezpieczeństwa i komfortu życia (obecny nieprzyjemny zapach, działania toksyczne, możliwość powstania wybuchów, pożarów, wybuch epidemii w związku z obecnymi na wysypisku szczurami)
- likwidacji źródła zanieczyszczenia okolicznych wód i gruntów oraz powietrza
- pobudzenia dalszego rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz zmniejszenie przeludnienia w obszarze rewitalizacji.

Rys 6. Położenie byłego wysypiska śmieci (zaznaczone strzałką) na tle miasta Szczuczyn

Źródło Opracowanie własne na podstawie mapy googlemaps

Analizując sytuację gminy Szczuczyn pod kątem środowiskowym na etapie diagnozy zjawisk kryzysowych pod uwagę wzięto również poziom wyrobów azbestowych. W przypadku zagrożenia środowiska zanieczyszczenie azbestem polega na praktycznej niezniszczalności włókien azbestu, uwalnianiu się włókien z materiałów zawierających azbest w miarę ich degradacji oraz rozproszeniu źródeł emisji pyłu azbestu. Jest to o tyle niebezpieczne iż dotychczas nie ustalono jaka jest bezpieczna dla człowieka minimalna dawka pyłów azbestowych. W tym aspekcie zbadano występowanie sytuacji kryzysowej za pomocą wskaźnika „poziom azbestu do utylizacji (kg) na 1000 mieszkańców”. Z przeprowadzonych analiz wynika iż sytuacja z występowaniem azbestu na terenie wyznaczonym do rewitalizacji jest relatywnie dobra w porównaniu z innymi obszarami w gminie Szczuczyn. Obecnie na terenie gminy jest blisko 450 000 kg wyrobów azbestowych do utylizacji z

czego 18% znajduje się na obszarze rewitalizacji. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców wskaźnik dla obszaru wyniósł blisko 19 000 kg przy średniej gminnej aż 69 000 kg. Niemniej jednak jak wynika z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” całkowite usunięcie wyrobów azbestowych przez właścicieli nieruchomości powinno nastąpić do roku 2032.

Tabela 19 Poziom azbestu do utylizacji [kg] na 1000 mieszkańców na terenie rewitalizacji na tle gminy Szczuczyn

	Ilość mieszkańców	Wyroby azbestowe do utylizacji w [kg]	Poziom azbestu do utylizacji [kg] na 1000 mieszkańców
Gmina Szczuczyn	6442	443 616,10	68 863,10
Obszar Szczuczyn Centrum	1750	24 639,00	18 946,93
Kilińskiego	512	9 680,50	18 907,23
Krzywa	37	1 046,80	28 291,89
Łomżyńska	192	2 185,70	11 383,85
Plac 1000-lecia	153	3 293,20	21 524,18
Senatorska	236	7 610,60	32 248,31
Sienkiewicza	620	822,20	1 326,13

Źródło Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie

SFERA TECHNICZNA

Obszar rewitalizacji – Szczuczyn Centrum - cechuje się dość niskim poziomem infrastruktury technicznej. Większość budynków na tym terenie stanowi zabudowa jedno i wielorodzinna, w dużej części powstała kilkadziesiąt lat temu. Ponadto na terenie znajduje się wiele budynków mieszkalnych wymagających termomodernizacji lub renowacji. Są to na ogół budynki w złym stanie technicznym, często wymagające kompleksowych prac rewaloryzacyjnych zmierzających do zachowania istniejących zasobów mieszkaniowych i tradycyjnego charakteru zabudowy. Świadczy o tym wskaźnik ilości obiektów budowlanych w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 100 mieszkańców gdzie dla obszaru rewitalizacji wyniósł on ponad 6 budynków na 100 mieszkańców przy średniej gminnej 2,5 budynku. Pod względem ilościowym najpilniejszej interwencji w zakresie remontów wymagają budynki przy ulicy Kilińskiego (20 obiektów) oraz Sienkiewicza (18 obiektów).

Tabela 20 Budynki (obiekty) w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 100 mieszkańców na terenie rewitalizacji Szczuczyn Centrum na tle gminy Szczuczyn

	Ilość mieszkańców	Ilość budynków (obektów) w złym stanie technicznym	Ilość budynków (obektów) w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 100 mieszkańców
Gmina Szczuczyn	6442	164	2,55
Obszar Szczuczyn Centrum	1750	76	6,30
Kilińskiego	512	20	3,91
Krzywa	37	5	13,51
Łomżyńska	192	10	5,21
Plac 1000-lecia	153	11	7,19

Senatorska	236	12	5,08
Sienkiewicza	620	18	2,90

Źródło Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie

Jest to teren który z jednej strony posiada ogromny potencjał (centrum miasta oraz całej gminy) a z drugiej strony wymaga ogromnych nakładów na cele remontowe gdyż wiele z budynków, ze względu na walory kulturowe, znajduje się pod ochroną konserwatorską. Ze względu na fakt, że wiele z nich jest obiektami zabytkowymi, przeprowadzanie remontów obarczone jest wysokimi kosztami z uwagi na uwarunkowania konserwatorskie, a proces przygotowania dokumentacji budowlanej jest wydłużony o uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Wieloletnie braki w realizacji remontów kapitalnych, polegających na odtwarzaniu zużytych elementów konstrukcyjnych w większości obiektów, dotyczących stropów, konstrukcji dachowych, wzmocnieniu ścian nośnych i fundamentów, elementów zewnętrznych elewacji, biegów schodowych oraz wewnętrznych instalacji gazowych i wodnokanalizacyjnych, wpłynęły zasadniczo na pogorszenie się ich struktury technicznej. Wśród wszystkich zdegradowanych jakościowo obiektów publicznych największym stopniem zdezastowania odznacza się kompleks budynków (magazyny oraz hale produkcyjne) po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym przy ul. Sienkiewicza w Szczuczynie. W latach 70-tych i 80-tych ubiegłego stulecia stanowił on prężnie działający ośrodek produkcji i naprawy maszyn rolniczych dając pracę setkom mieszkańców gminy Szczuczyn i okolicznych gmin. Obecnie jest to obiekt w którym sporadycznie małe firmy wynajmują powierzchnie magazynowe lecz ze względu na bardzo słabe warunki techniczne (zniszczone budynki, stara instalacja, brak termomodernizacji, zdezastowany plac, brak zabezpieczeń) oraz narastające akty wandalizmu i miejsce spotkań w celu spożywania alkoholu - obiekt nie nadaje się do szerszej eksploatacji zagrażając bezpieczeństwu i estetyce okolicznych mieszkańców. Tereny po byłym POM-ie zgodnie z wolą mieszkańców wielokrotnie podkreślaną na spotkaniach warsztatowych jak i w ankietach- mają być przywrócone społeczności lokalnej, pełniąc funkcję inkubatora przedsiębiorczości. Innym ważnym obiektem ze względów społeczno-ekonomicznych jest nieruchomości w której działalność prowadzi Spółdzielnia Inwalidów „SPINS”. Jest to bardzo ważny nośnik rozwoju, gdyż przede wszystkim jest to jeden z niewielu pracodawców w skali województwa dzięki któremu osoby niepełnosprawne mają możliwość rehabilitacji poprzez pracę, co daje im możliwość pełnego funkcjonowania w społeczeństwie. Obecnie jego stan techniczny wymaga dodatkowych nakładów inwestycyjnych przede wszystkim w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu osób niepełnosprawnych (brama wjazdowa, wjazd, parking).

Działania naprawcze w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji powinny przede wszystkim być skierowane na programy głębokiej termomodernizacji budynków mieszkalnych oraz szerszego dostępu odbiorców indywidualnych oraz zarządców nieruchomości do wykorzystania źródeł energii odnawialnej w ogrzaniu gospodarstw domowych, co zdecydowanie zmniejszy ilość szkodliwych pyłów dostarczanych do atmosfery w okresie grzewczym. Poprawi się również estetyka otoczenia co zdecydowanie pozytywnie wpłynie na polepszenie jakości życia mieszkańców obszaru oraz podniesie atrakcyjność terenu. Natomiast działania w zakresie rewitalizacji budynków po byłym POMie poprzez projekt stworzenia inkubatora przedsiębiorczości, będą również wpływały na większą estetyzację przestrzeni. Jednak w głównej mierze dadzą impuls wyjścia z kryzysu w sferze społecznej (zmniejszenie bezrobocia, zmniejszenie uzależnienia od pomocy finansowej państwa, zmniejszenie

agresji w rodzinie z powodów ekonomicznych, większa aktywność społeczna) oraz gospodarczej poprzez tworzenie nowych miejsc pracy.

Rys. 7 Stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji - ul. Kilińskiego (po lewej) i Rys 8. Plac 1000-lecia (po prawej) w Szczuczynie.

Źródło Urząd Miejski w Szczuczynie

Rys 9. Stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji - Muzeum Pożarnictwa (po lewej) i Rys 10 Budynki po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym (po prawej) w Szczuczynie.

Źródło Urząd Miejski w Szczuczynie

Rys 11. Stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji - ul. Łomżyńska w Szczuczynie

Źródło Urząd Miejski w Szczuczynie

Rys 12. Stan techniczny budynków na obszarze rewitalizacji – Spółdzielnia Inwalidów „SPINS”

Źródło Urząd Miejski w Szczuczynie

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

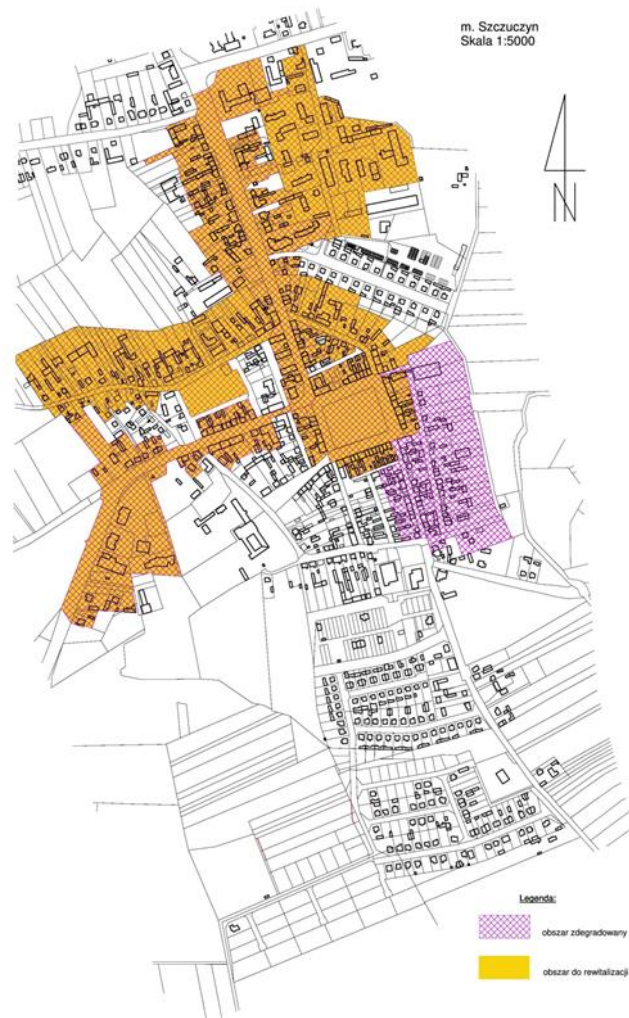
Położenie: Obszar obejmuje centralną część miasta Szczuczyn (ulice: Kilińskiego Krzywa Łomżyńska Plac 1000-lecia Senatorska Sienkiewicza).

Powierzchnia: 720 820,00 m²

Ludność: 1750 osób

Obszar Szczuczyn Centrum , jako centralna część miasta i siedziba gminy zarazem, posiada dostęp do różnorodnych usług podstawowych lub ponadpodstawowych. Z uwagi na dość dużą zwartość przestrzenną miasta, w zasadzie trudno w jego przestrzeni wyznaczyć jest obszary o bardzo niskiej dostępności do placówek usługowych. Pewne niedogodności mogą być jednak odczuwalne dla mieszkańców ulic położonych na obrzeżach obszaru jednak nawet i tam czas dotarcia do placówek usługowych nie powinien przekraczać 10-15 minut pieszo.

Rys 13. Położenie obszaru rewitalizacji Szczuczyn Centrum (Kilińskiego Krzywa Łomżyńska Plac 1000-lecia Senatorska Sienkiewicza) na tle miasta Szczuczyn.

Źródło opracowanie własne

Charakterystyka przestrzenno-funkcjonalna obszaru Szczuczyn Centrum

Ul. Plac 1000 – lecia – ulica w samym centrum miasta objęta nadzorem konserwatorskim, przy której usytuowane są sklepy, banki, apteka, Urząd Miejski w Szczuczynie, punkty gastronomiczne, Publiczne Gimnazjum. W pobliżu tej ulicy znajduje się przychodnia zdrowia i nieopodal kościół. Ulica w kształcie kwadratu, pośrodku którego zlokalizowany jest park miejski z pomnikiem założyciela miasta Stanisława Antoniego Szczuki – miejsce wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców, lecz również miejsce spotkań spożywających alkohol. Mankament – stare kamienice wymagające remontu, brzydki ich wygląd.

Ul. Krzywa- łączy się z ul. Kilińskiego –jako centralny punkt miasta Szczuczyn. Jest bardzo ważnym ośrodkiem z punktu widzenia społeczności lokalnej gdyż na niej znajduje się zakład produkcyjny Spółdzielni Inwalidów "SPINS" funkcjonującej od 1952 roku. Zatrudnia osoby niepełnosprawne, jest producentem wyrobów chemii gospodarczej i kosmetyków. Jej głównym celem jest rehabilitacja osób niepełnosprawnych poprzez pracę w utworzonym podmiocie gospodarczym. Jest to kluczowy podmiot z punktu widzenia aktywności społecznej osób niepełnosprawnych gdyż na ul. Krzywej zamieszkuje najwięcej osób ze stwierdzonym stopniem niepełnosprawności. Ilość świadczeń wśród mieszkańców ul. Krzywej, wypłaconych przez pomoc społeczną ze względu na długotrwałą i ciężką chorobę, osiągnęła najwyższy wynik w całej gminie (5,41% przy średniej gminnej wynoszącej 0,88% świadczeń). Rewitalizacji polegać będzie na podniesieniu bezpieczeństwa osób tam pracujących poprzez modernizację nieruchomości należących do Spółdzielni, które obecnie są w złym lub bardzo złym stanie technicznym.

Ul. Kilińskiego – jedna z głównych ulic miasta – dawny odcinek drogi krajowej nr 61, przy której zlokalizowana jest Szkoła Podstawowa, bloki, sklepy, punkty gastronomiczne oraz liczne budynki mieszkalne. Głównym problemem mieszkańców jest brak utwardzonego parkingu przy szkole podstawowej gdzie ludzie dowożący dzieci do szkoły muszą parkować na zabłoconym placu zwłaszcza w okresach jesienno-wiosennych. Brak jest również bezpiecznego i nowoczesnego placu zabaw który stanowiłby miejsce rekreacji i odpoczynku dla całych rodzin. Kolejnym problemem na terenie Szkoły Podstawowej stanowi stary budynek tzw. „stary składzik” stanowiący potencjalne zagrożenie dzieciom, który nadaje się jedynie do rozbiórki. Przyciąga też osoby spożywające alkohol które zostawiają po sobie porozbijane szklane butelki, co jest kolejnym ogromnym zagrożeniem dla dzieci przebywających na terenie szkoły. Mankamentem tego obszaru jest również zbiornik przeciwpożarowy. Dawniej pełnił on funkcję pobierania wody w razie pożaru - obecnie zamulały, zanieczyszczony, bez bezpiecznego ogrodzenia, który należy poddać rewitalizacji. Ul. Kilińskiego charakteryzuje się również obecnością budynków (bloki mieszkalne, budynek po byłym internacie – obecnie pustostan, liczne domy drewniane) w złym lub bardzo złym stanie technicznym. Muszą one być poddane gruntownej termomodernizacji oraz zagospodarowaniu terenu wokół nich (parkingi, ścieżki, ławki, zielen).

Ul. Łomżyńska – dawny odcinek drogi krajowej 61, przy której zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej takie jak: Biblioteka – Centrum Kultury, przedszkole, cmentarz parafialny, stacja paliw, zakłady usługowe. W sąsiedztwie jest park, plac zabaw dla dzieci oraz siłownia *outdoor*. Mankamentem są stare, zniszczone i niezagospodarowane budynki, które będą podlegały sukcesywnie odnowie i przywróceniu im funkcjonalności.

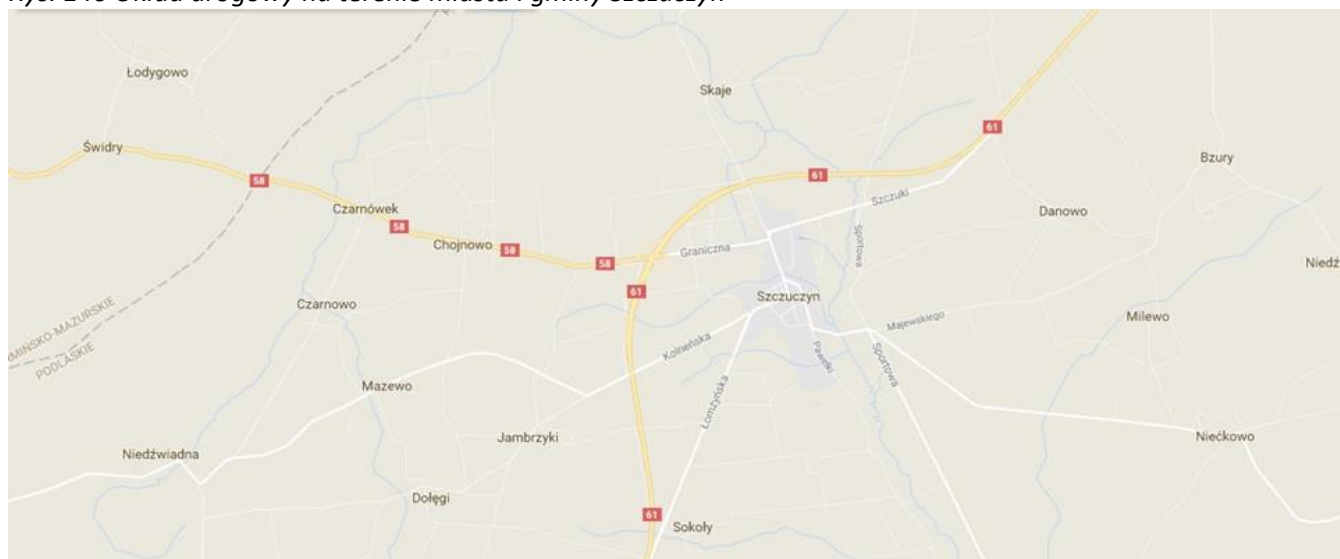
Ul. Senatorska – miejsce w centralnej części miasta, obok liczne bloki mieszkalne, sklepy, lokale usługowe oraz park- miejsce spotkań i odpoczynku całych rodzin. Znajduje się tu wiele ławek przy wytyczonych alejkach, plac zabaw dla dzieci oraz duża scena, która wykorzystywana jest przy większości przedsięwzięć kulturalnych organizowanych w mieście. W teren parku wkomponowany jest budynek obecnego „Muzeum Pożarnictwa”, a jego siedzibą jest cenny dla Szczuczynian drewniany budynek dawnej remizy strażackiej, powstałej w 1892 roku, wymagający podjęcia działań modernizacyjnych co podniesie atrakcyjność Szczuczyna w oczach mieszkańców i odwiedzających turystów. Budynek nie jest ogrzewany co uniemożliwia wykorzystywanie go zimą. Brak jest też odpowiedniej cyrkulacji powietrza, co zagraża zgromadzonym w nim zbiorom. Duża sala wymaga remontu. Pokrycie Muzeum, a przede wszystkim więźba dachowa nie jest w najlepszym stanie. Mieszkańcy bardzo silnie akcentowali potrzebę objęcia tego terenu działaniami rewitalizacyjnymi gdyż obecny, niechciany charakter tego miejsca- liczne schadzki miejscowej młodzieży i osób dorosłych w celu spożywania alkoholu, tzw. „bar pod chmurką” – stał się niechlubną wizytówką miasta. Celem rewitalizacji tego terenu będzie przywrócenie mieszkańcom gminy Szczuczyn bezpiecznego i atrakcyjnego miejsca wypoczynku i rekreacji oraz wspólnego spędzania czasu oraz miejscem organizacji licznych imprez plenerowych.

Ul. Sienkiewicza – zaliczana do centrum miejscowości- sąsiaduje z ul. Kilińskiego, obecnie jest to największa „sypialnia” w mieście z licznymi budynkami wielorodzinnymi. Mankamentem tej ulicy jest teren po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym – obecnie zdewastowane budynki przyciągają osoby spożywające tam alkohol co skutkuje licznymi aktami wandalizmu i zagraża bezpieczeństwu mieszkańców. W wyniku rewitalizacji zostanie mu przywrócona funkcja społeczna zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców- miejsce rozwijania działalności gospodarczej – nowoczesny inkubator przedsiębiorczości. Mieszkańcy na spotkaniu zaznaczali iż w gminie problem bezrobocia jest bardzo duży i brak jest miejsc wsparcia młodych przedsiębiorców w postaci np. inkubatorów przedsiębiorczości. Wskazany obszar odpowiednio zagospodarowany i zrewitalizowany ma szansę stać się wizytówką gminy, jako nowoczesne miejsce prowadzenia licznych działań- gospodarczych i społecznych, co zdecydowanie podniesie atrakcyjność gminy i stworzy warunki do tworzenia nowych miejsc pracy.

Układ drogowy

Istniejący układ drogowy na terenie miasta i gminy Szczuczyn obejmuje trzy kategorie dróg publicznych, tj. drogi krajowe, powiatowe i gminne oraz drogi wewnętrzne nie zaliczone do żadnej z ww. kategorii dróg. Ogólny schemat dróg został przedstawiony na poniższym rysunku.

Rys. 140 Układ drogowy na terenie miasta i gminy Szczuczyn

Źródło www.google.pl/maps

Do niedawna największym obciążeniem mieszkańców obszaru rewitalizacji była droga krajowa Nr 61 przebiegająca przez centrum Szczuczyna (ul. Kilińskiego, Łomżyńską), obciążona międzynarodowym ruchem ciężarowym od przejścia granicznego w Budzisku w kierunku Warszawy oraz międzynarodowym ruchem samochodowym od powyższego przejścia granicznego i przejścia granicznego w Ogrodnikach. Przez wiele lat stanowiła główne połączenie drogowe miast powiatowych Łomża, Grajewo, Augustów. Służyła również jako droga dojazdowa do największego rejonu wypoczynkowo – turystycznego województwa podlaskiego, Pojezierze Suwalskie, Augustowskie, Sejneńskie oraz do Puszczy Augustowskiej. W wyniku wieloletniej eksploatacji stan techniczny nawierzchni, jej wytrzymałość oraz wpływ na okoliczne budynki (elewacja, pęknięcie ścian) uległ znacznej degradacji. Trasa stwarzała bardzo duże zagrożenie dla mieszkańców i użytkowników terenów doń przyległych. Obecnie problem ten został rozwiązany poprzez poprowadzenie trasy nr 61 w postaci obwodnicy Szczuczyna. Władze miasta prowadzą intensywne działania naprawcze w sferze technicznej budynków i dróg lecz wieloletnie zniszczenia sąwą skalą przewyższają możliwości finansowe skromnego budżetu gminy.

Komfort życia mieszkańców

Adekwatną daną przedstawiającą komfort życia mieszkańców jest ilość mieszkań na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni 2010 – 2015 roku wskaźnik ten charakteryzował się tendencją wzrostową. Biorąc pod uwagę gminę Szczuczyn niekorzystnie wypada sytuacja na terenach wiejskich gdzie na 1000 mieszkańców do dyspozycji pozostaje niespełna 266 mieszkań. W lepszej sytuacji są mieszkańcy miasta Szczuczyn mając 337,7 mieszkań/1000 mieszkańców. Niestety wskaźnik ten w dalszym ciągu jest niższy od powiatu grajewskiego (344,3/1000) i woj. podlaskiego (370,8/1000).

Tabela 21 Średnia ilość mieszkań w gminie Szczuczyn na tle powiatu grajewskiego i woj. podlaskiego

	mieszkania na 1000 mieszkańców					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PODLASKIE	349,3	353,4	357,6	361,9	366,1	370,8
Powiat Grajewski	330,6	332,3	334,3	338,5	341,3	344,3

Gmina Szczuczyn	287,8	289	292,7	294,5	301,1	301,1
Szczuczyn - miasto	329,1	331,3	338	335,6	340,7	337,7
Szczuczyn - obszar wiejski	238,7	238,7	239,7	244,8	252,4	255,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Dla szczegółowego zobrazowania sytuacji mieszkaniowej mieszkańców obszaru rewitalizacji Szczuczyn Centrum i komfortu ich życia, analizie poddano wskaźnik *Średnia ilość mieszkańców przypadająca na 1 mieszkanie*. Z procesu badawczego wyłączono pustostany. Według danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie za 2016 rok średnia ilość mieszkańców przypadająca na 1 mieszkanie w Gminie Szczuczyn wyniosła 4,03 osoby, a na obszarze rewitalizacji – 4,16 mieszkańca/1 mieszkanie co daje wynik gorszy od średniej gminnej. Analizując poszczególne ulice obszaru – w najmniej komfortowej sytuacji są mieszkańcy ul. Plac 1000-lecia gdzie na 1 mieszkanie przypada średnio ponad 5 osób i ul. Łomżyńskiej gdzie aż 6,62 osoby zamieszkuje 1 mieszkanie. W tym zakresie mieszkańcy ul. Krzywej mają relatywnie lepszą sytuację mieszkaniową od pozostałych mieszkańców obszaru.

Odpowiedzią na problem przeludnienia w obszarze Szczuczyn Centrum mają być działania gminy w zakresie udostępnienia kolejnych działek pod budownictwo mieszkaniowe przy jednoczesnej likwidacji wysypiska śmieci jako źródła zahamowania rozwoju budownictwa mieszkaniowego w południowej części miasta. Równolegle władze miasta podjęły również działania podnoszące komfort życia mieszkańców poprzez rozwój budownictwa społecznego w Szczuczynie. Inwestycja będzie finansowana z kredytu preferencyjnego i wkładów własnych przyszłych mieszkańców. Jest to oferta dla mniej zamożnych mieszkańców, również z terenów obszaru rewitalizacji, którzy będą mogli zamieszkać w bardziej komfortowych warunkach przy minimalnym wkładzie finansowym. Co więcej, w ramach planowanej inwestycji przewidziano również mieszkanie dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej ruchowo. Pierwszy blok zbudowany zostanie już w połowie 2018 roku.

Tabela 22 Średnia ilość mieszkańców obszaru rewitalizacji przypadająca na 1 mieszkanie na tle gminy Szczuczyn

	Ilość mieszkańców	Liczba mieszkań	Średnia ilość mieszkańców przypadająca na 1 mieszkanie
Gmina Szczuczyn	6442	1600	4,03
Obszar Szczuczyn Centrum	1750	445	4,16
Kilińskiego	512	139	3,68
Krzywa	37	24	1,54
Łomżyńska	192	29	6,62
Plac 1000-lecia	153	30	5,10
Senatorska	236	54	4,37
Sienkiewicza	620	169	3,67

Źródło opracowanie własne

Ilość mieszkań wyposażonych w **instalację wodociągową** w gminie Szczuczyn od 2010 roku utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie (96,2% do 96,3% w 2015r.). Jest nieznacznie niższa dla wskaźnika dla całego województwa podlaskiego (98,7% w 2015r) oraz wyższa od wskaźnika dla powiatu grajewskiego (95,8% w 2015r). Analizując sytuację Gminy Szczuczyn w latach 2010- 2015 w rozbiciu na Miasto Szczuczyn oraz sołectwa wyraźnie zauważalny jest większy % mieszkań wyposażonych w

instalację wodociągową w mieście niż na terenach wiejskich (odpowiedni 96,3% do 83%). W tym zakresie możemy mówić o bardzo dobrej sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Tabela 23 Mieszkania w gminie Szczuczyn wyposażone w instalację wodociągową - % ogółu mieszkań, na tle powiatu i województwa

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
PODLASKIE	98,5	98,5	98,6	98,6	98,6	98,7
Powiat grajewski	95,6	95,6	95,6	95,7	95,7	95,8
Gmina Szczuczyn	96,2	96,2	96,2	96,2	96,3	96,3
Szczuczyn - miasto	96,2	96,2	96,2	96,2	96,3	96,3
Szczuczyn - obszar wiejski	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	83

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Odsetek mieszkań wyposażonych w **łazienkę** w gminie Szczuczyn również systematycznie wzrastał na przestrzeni ostatnich lat by osiągnąć w 2015r. wskaźnik 87,2%. Niestety w dalszym ciągu jest on niższy od średniej dla powiatu grajewskiego (92,9%) oraz województwa podlaskiego (96,1%). Niemniej jednak w tym zakresie również możemy mówić o dobrej sytuacji mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Tabela 24 Mieszkania w gminie Szczuczyn wyposażone w łazienkę - % ogółu mieszkań, na tle powiatu i województwa

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
PODLASKIE	95,8	95,9	95,9	96	96	96,1
Powiat grajewski	92,5	92,6	92,6	92,7	92,8	92,9
Gmina Szczuczyn	86,8	86,9	86,9	86,9	87	87,2
Szczuczyn - miasto	86,8	86,9	86,9	86,9	87	87,2
Szczuczyn - obszar wiejski	74	74	74	74	74	74,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Podobna tendencja wzrostowa charakteryzuje sytuację mieszkańców gminy Szczuczyn pod kątem wyposażenia mieszkań w **instalację centralnego ogrzewania**. Na przestrzeni lat 2010 – 2015% udział mieszkań wyposażonych w CO w gminie systematycznie rósł z poziomu 73,8% w 2010r do 74,8% w 2015. Jednakże w dalszym ciągu jest on niższy od porównywalnego wskaźnika dla całego powiatu - 88,2% oraz województwa 92%. Sytuacja wewnętrzna gminy w zakresie centralnego ogrzewania jest również zróżnicowana. Wskaźnik % udziału mieszkań wyposażonych w CO dla miasta Szczuczyn na przestrzeni lat był zawsze wyższy o kilka miejsc procentowych w porównaniu z terenami wiejskimi i wyniósł w 2015 roku 74,8% gdzie na terenach wiejskich w tym samym okresie osiągnął 69,3%. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji mają więc dobrą sytuację również i w zakresie dostępu do centralnego ogrzewania.

Tabela 25 Mieszkania w gminie Szczuczyn wyposażone w centralne ogrzewanie - % ogółu mieszkań, na tle powiatu i województwa

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
PODLASKIE	91,4	91,5	91,6	91,8	91,9	92
Powiat grajewski	87,6	87,7	87,7	87,9	88	88,2
Gmina Szczuczyn	73,8	73,9	73,9	74	74	74,8
Szczuczyn - miasto	73,8	73,9	73,9	74	74	74,8
Szczuczyn - obszar wiejski	64,1	64,1	64,1	64,1	64,2	69,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Niestety sytuacja jest daleka od pożądanej w przypadku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Z danych Urzędu Miejskiego w Szczuczynie wynika iż obecnie występują w gminie gospodarstwa domowe wykorzystujące instalacje solarne w domowym systemie grzewczym mogące ogrzać wodę użytkową. Niestety w całości gospodarstw domowych w gminie (1600) jest ich 226 co stanowi zaledwie 14% ogółu mieszkań. Mieszkańcy bardzo silnie podkreślali iż w dalszym ciągu brakuje instalacji wykorzystujących OZE w całej gminie Szczuczyn jak i na obszarze rewitalizacji, jako alternatywnej formy ogrzewania domów.

Potencjał dziedzictwa historycznego i kulturowego

Początki Szczuczyna związane są ze Stanisławem Antonim Szczuką (1654-1710), podkanclerzem litewskim, który wykupił od współwłaścicieli przysiółki szlacheckie Szczuki-Barany, Szczuki-Skaje, Szczuki-Litwa i doprowadził do założenia miasta w 1692 roku. Zabytkowy układ urbanistyczny centrum miasta zawdzięcza architektowi pochodzenia francuskiego de Flenierce. Rozplanował on miasto według zasad typowych dla baroku, przeprowadził prace ziemne i melioracyjne. W 1697 roku do miasta sprowadzono zakon pijarów, którzy założyli tu kolegium. Leżące na trakcie prowadzącym z Łomży do Prus i do Grodna miasto rozwijało się. Od 1710 roku właścicielami Szczuczyna byli Potoccy, a następnie Józef Łączyński. W wieku XIX znaczącą grupą ludności są Żydzi. Na początku XIX wieku stanowili oni 31% ludności miasta Szczuczyn, zaś pod koniec XIX wieku już 66%. Po pierwszej wojnie światowej ich liczba spadła do 56%³.

Bogata historia i przeszłość regionu oraz różnorodność jego mieszkańców pozostawiła po sobie wiele pamiątek. Całe miasto a w szczególności obszar rewitalizacji –Szczuczyn Centrum- wyróżnia się wysokim potencjałem dziedzictwa kulturowego. Na tym terenie znajduje się bowiem wiele cennych obiektów zabytkowych jak np. cały obszar ul. 1000-lecia jako historyczny układ urbanistyczny miasta, zespół budynków pocztowych oraz zbór luterański na ul. Kilińskiego, liczne zabytkowe domy i kamienice. Miasto może się poszczycić godnym uwagi kompleksem klasztorno – kościelnym z przełomu XVII i XVIII w. Ta perełka baroku na Podlasiu zachowała się w niezmiennym stanie od dnia wybudowania do dnia dzisiejszego. Obiekt ufundował założyciel miasta Szczuczyna St. A. Szczuka, przyjaciel i doradca króla Jana III Sobieskiego, jedna z najwybitniejszych postaci ówczesnej Rzeczypospolitej, którego ciało spoczywa w kryptach tutejszego kościoła.

³ Za: Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Szczuczyn na lata 2008-2015, s. 7

Tabela 26 Spis zabytkowych zespołów obiektów architektonicznych na terenie obszaru rewitalizacji-Szczuczyn Centrum- stan na marzec 2017r.

Obszar rewitalizacji	ulica	Spis zabytków
Szczuczyn	Pl. 1000-lecia	historyczny układ urbanistyczny m. Szczuczyn
Szczuczyn	ul. Kilińskiego	zbór luterański
		zespół poczty- budynek główny
		zespół poczty- oficyna
		zespół poczty- wozownia
Szczuczyn	ul. Senatorska nr 1A	budynek straży pożarnej
		park miejski
		młyn motorowy (elektryczny)
Szczuczyn	Pl. 1000-lecia	dom (kamienica z oficyną)
		dom mieszkalny nr 2
		dom nr 4
		dom nr 5
		dom nr 7
		dom mieszkalny nr 8
		kamienica nr 11
		kamienica nr 14
		dom mieszkalny nr 16
		dom mieszkalny nr 17
		dom mieszkalny nr 18
		kamienica nr 23
		budynek mieszkalny nr 24
		budynek mieszkalny nr 24 a
		budynek mieszkalny nr 25
budynek mieszkalny nr 26		
budynek mieszkalny nr 28		
Szczuczyn	ul. Kilińskiego	kamienica nr 2
		dom mieszkalny nr 3
Szczuczyn	ul. Krzywa 4	dom mieszkalny nr 4
Szczuczyn	ul. Łomżyńska	dom mieszkalny nr 1
		dom mieszkalny nr 4
		budynek mieszkalny nr 7
		dom mieszkalny nr 15
		kamienica nr 21
		dom nr 22
		dom nr 26
Szczuczyn	ul. Senatorska	dom mieszkalny nr 4
		dom nr 5
		dom mieszkalny nr 6
		dom nr 8
		dom nr 14
		dom nr 18

	dom nr 22
	dom nr 28
	dom nr 32
	dom mieszkalny nr 38
	dom nr 40

Źródło <http://wuoźbialystok.bip.gov.pl/rejestry-ewidencje-archiwa/wojewodzka-ewidencja-zabytkow.html>

Rys. 15 Barokowa poczta w Szczuczynie (z lewej), Rys 16 Budynek Muzeum Pożarnictwa (w środku), Rys 17 Zabytkowy układ centrum Szczuczyna (z prawej)

Źródło Urząd Miejski w Szczuczynie

WYNIKI WARSZTATÓW REWITALIZACYJNYCH

Na podstawie przeprowadzonych warsztatów pogłębiających diagnozę obszaru rewitalizacji można wyróżnić kolejne, konkretne problemy i potrzeby rewitalizacyjne mieszkańców oraz wskazać mocne strony i szanse rozwoju obszaru rewitalizacji. Poniżej zostały zaprezentowane rezultaty prac z przeprowadzonych badań jakościowych dla części miasta Szczuczyn Centrum ((ulice: Kilińskiego Krzywa Łomżyńska Plac 1000-lecia Senatorska Sienkiewicza).

Tabela 28 Wyniki warsztatów rewitalizacyjnych obszaru rewitalizacji Szczuczyn Centrum

Obszar rewitalizacji Szczuczyn Centrum	
Problemy zgłaszane przez mieszkańców	Zalety i mocne strony
SFERA SPOŁECZNA	
1. pijaństwo w parku	1. park-miejsce odpoczynku
2. starzejące się społeczeństwo	2. centrum kultury
3. wandalizm	3. kawiarenka
4. bezrobocie	4. centrum handlowo-usługowe
5. brak ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych	5. tereny zielone
6. brak oferty rekreacyjno-sportowej spędzania czasu wolnego dla osób starszych	6. atrakcje historyczne; pomnik założyciela miasta w parku, obiekty o randze historycznej

7. brak miejsca bezpiecznego dla najmłodszych (plac przed szkołą i przedszkolem są miejscem spożywania alkoholu i porzbijanych szklanych butelek)	7. duża ilość osób korzystających z pomieszczeń w szkole podstawowej po godzinach pracy: sala gimnastyczna, siłownia, fitness.
	8. zorganizowane miejsca do wypoczynku
SFERA GOSPODARCZO-PRZESTRZENNO-ŚRODOWISKOWA	
1. brak miejsc parkingowych	1. zorganizowane miejsca do rozwoju działalności gospodarczej (strefa ekonomiczna)
2. brak przemysłu - tylko drobne zakłady usługowe i sklepy (największy to Biedronka)	2. walory środowiskowe- bardzo ładne tereny nadające się m.in. na ścieżki rowerowe
3. brak lokali na działalność typu stowarzyszenia, kluby seniora, (Uniwersytet III Wieku)	3. szanse na wykorzystanie potencjału ludzkiego (wykształcona młodzież)
4. słabe zaplecze hotelarskie, brak restauracji i miejsc rozrywki typu kino, basen. Nie ma rozwiniętej agroturystyki	4. walory historyczne- pozostałość po II wojnie światowej - bunkry
5. brak miejsc pracy dla młodych wykształconych ludzi	5. tereny zielone
6. duży brak instalacji gazowej	6. odnowiona nawierzchnia części dróg, kanalizacja, wodociągi
7. azbest na budynkach mieszkalnych i gospodarczych	7. lokalizacja Urzędu Miejskiego w centralnym punkcie miasta
8. infrastruktura drogowa (znaki, progi zwalniające) większa kontrola ich stanu technicznego	8. Tereny po byłym POMie dają ogromne możliwości wykorzystania i przekształcenia na inkubator przedsiębiorczości
9. Ograniczona przestrzeń, brak możliwości rozbudowy	
10. strefa objęta konserwatorem zabytków	
11. zanieczyszczone środowisko (smog)	
12. stare budynki, pustostany	
13. brak bazy noclegowej	
14. Brak punktu informacji turystycznej	
15. brak miejsca na nowe działalności	

Źródło opracowanie własne

Podsumowanie – Kluczowe problemy i potencjały obszaru rewitalizacji

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale II.2 wsparta wynikami warsztatów przeprowadzonych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące kluczowe problemy i potencjały obszaru rewitalizacji:

Tabela 29 Kluczowe problemy oraz potencjały obszaru rewitalizacji

		Obszar rewitalizacji Szczuczyn Centrum	
		Problemy	Potencjały
Sfera Społeczna	systematyczne wyludnianie się obszaru		możliwość skorzystania z zasobów placówki szkoły podstawowej w celach rekreacyjnych (sala gimnastyczna, siłownia, fitness) w godzinach popołudniowo-wieczornych
	starzejące się społeczeństwo		
	wysoki poziom bezrobocia		
	bardzo wysoki wskaźnik bezrobotnych w wieku produkcyjnym (18-59 lat) oraz długotrwale bezrobotnych (pow. 12 m-cy)		stosunkowo niski odsetek osób pow. 50 r. ż wśród wszystkich bezrobotnych
	silne uzależnienie od pomocy społecznej		wolne tereny zielone stwarzające możliwość wypoczynku i rekreacji
	zubożenie materialne społeczeństwa (ubóstwo)		Nowoczesne i bardzo aktywne Centrum Kultury (Dom Kultury i Biblioteka)
	przemoc w rodzinie		
	nadużywanie alkoholu w tym w miejscach publicznych		
	niska aktywność obywateli w życiu publicznym		pozytywne nastawienie na nowe inicjatywy dostosowane do potrzeb mieszkańców w różnym wieku (młodzież, seniorzy)
Sfera gospodarcza, przestrzenna, techniczna, środowiskowa	zaniedbane pustostany		Istnieją wolne budynki które po odpowiednim dostosowaniu i wyposażeniu mogą pełnić funkcje społeczne (siedziba organizacji pozarządowych, Uniwersytet III Wieku
	słaba kondycja lokalnych przedsiębiorców		stosunkowo duża liczba podmiotów gospodarczych świadcząca różne usługi mieszkańcom
	problem z zanieczyszczeniem powietrza przez paleniska domowe (smog)		stosunkowo bardzo dobra jakość powietrza nie przekraczająca norm bezpiecznych dla zdrowia człowieka
	występowanie wyrobów azbestowych		wysokie walory środowiskowe
	duża ilość starych budynków, wymagająca prac remontowych oraz termomodernizacji		centrum miasta oraz całej gminy Szczuczyn
	budynki oraz przestrzeń objęte nadzorem konserwatora zabytków		bardzo dobra dostępność do placówek usługowych
	ograniczona przestrzeń- bark możliwości rozbudowy zarówno mieszkaniowej jak i pod inwestycje		możliwość rozbudowy na wolnych przestrzeniach przy ul. Falkowskiego, po rekultywacji pobliskiego wysypiska śmieci; zaadoptowanie nieruchomości po byłym POM-ie i stworzenie inkubatora przedsiębiorczości

	brak dostępu do sieci gazowej	wysoki poziom mieszkań wyposażonych w instalację wodno-kanalizacyjną
	słabe zaplecze hotelarsko-gastronomiczne	bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe
		bardzo dobry stan techniczny oraz wyposażenie budynków użyteczności publicznej (urząd, szkoła, przedszkole, placówki kultury, biblioteka, przychodnia)

Źródło opracowanie własne

II.4 SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Obszar rewitalizacji –Szczuczyn Centrum

Wyznaczony obszar rewitalizacji w ramach granic miasta Szczuczyn ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego całej gminy – stanowi ściśle centrum miasta i gminy Szczuczyn i koncentruje na swoim terenie kluczowe funkcje administracyjne, społeczne i kulturalne. W jego granicach zlokalizowane są najważniejsze obiekty i tereny zabytkowe, co przekłada się na atrakcyjność turystyczną. Niewykorzystanym potencjałem tuż obok wyznaczonego obszaru są także niezagospodarowane tereny wzdłuż rzeki Wissa, które mogą stanowić atrakcyjne tereny rekreacyjne dla wszystkich mieszkańców miasta i gminy oraz turystów. Na wyznaczonym terenie mieszczą się ośrodki handlowo-usługowe, Urząd Miejski jak również placówki zdrowotne i oświatowe z infrastrukturą sportowo-rekreacyjną oraz Policja. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych na tym obszarze jest nastawiony przede wszystkim na zmniejszenie poziomu bezrobocia, ubóstwa, przemocy domowej, zmniejszenie uzależnienia od pomocy społecznej oraz braku chęci młodych ludzi w pozostaniu na tym terenie (migracja), poprzez stworzenie warunków do szerokiego rozwoju gospodarczego również z wykorzystaniem dziedzictwa historyczno-kulturowego. Da to ludziom szansę na znalezienie nowego źródła dochodów i wyjście z problemów finansowych które są główną przyczyną przemocy w rodzinie oraz alkoholizmu. Poza tym teren wymaga również większej aktywności w sferze technicznej oraz środowiskowej gdyż jest obciążony dużą ilością budynków (również zabytkowych) wymagających natychmiastowej interwencji w zakresie ich odnowy i termomodernizacji oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Dotyczy to w szczególności kamienic przy ul. Plac 1000-lecia wokół Parku Miejskiego, budynków oraz otoczenia zakładu produkcyjnego SPINS oraz terenów po byłym POM-ie. Ich obecny bardzo zaniedbany wygląd bardzo źle wpływa na estetykę otoczenia prowokując do dalszych aktów wandalizmu i spożywania alkoholu. Taka wizytówka miasta bardzo hamuje jego rozwój i nie zachęca do pozostania w nim a potencjalni inwestorzy lub turyści nie są skłonni do powrotu.

Kolejną bardzo ważną i pilną potrzebą z punktu widzenia mieszkańców obszaru rewitalizacji jak również całego miasta Szczuczyn jest likwidacja wysypiska śmieci które, mimo iż nie znajduje się na obszarze rewitalizacji, to w znaczący sposób wpływa na obniżenie jakości życia mieszkańców obszaru. Dzieje się tak przede wszystkim za sprawą nieprzyjemnego zapachu który jest bardzo dotkliwie odczuwalny zwłaszcza w okresie wiosenno-jesiennym oraz atakującą plagę szczurów. Jest to ogromne zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa ludzi poprzez wybuch epidemii. Rewitalizacja tego terenu zdecydowanie wpłynie na poprawę komfortu życia mieszkańców gdyż podniesie to atrakcyjność osiedleńczą tej części miasta i dalsze uzbrajanie działek pod budownictwo mieszkaniowe. Skorzystają na tym również mieszkańcy przeludnionego obszaru rewitalizacji mając do dyspozycji gotowe działki budowlane w pięknym otoczeniu na obrzeżach miasta.

III. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYNYCH

III.1 WIZJA OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji został stworzony w oparciu o rezultaty zaplanowane do osiągnięcia w ramach programu rewitalizacyjnego. Głównym efektem działań rewitalizacyjnych przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Szczuczyn będzie ograniczenie negatywnych zjawisk kryzysowych w różnych sferach: społecznej, przestrzennofunkcjonalnej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz wzmocnienie potencjału wewnętrznego obszaru rewitalizacji w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju całej gminy. powstrzymanie degradacji terenów znajdujących się w gorszym położeniu oraz przywrócenie miejscom wskazanym przez lokalną społeczność jako obszar wymagający rewitalizacji ich pierwotnych – ważnych z punktu widzenia lokalnego rozwoju – funkcji. Nadrzędnym celem podejmowanych działań jest poprawa jakości życia mieszkańców. Będzie się to odbywać poprzez szereg mniejszych i większych projektów, zarówno infrastrukturalnych, jak i tzw. „miękkich”

Wizja

Obszar rewitalizacji gminy Szczuczyn stanie się przestrzenią przyjazną jego mieszkańcom, turystom oraz przedsiębiorcom, rozwijać się on będzie w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju wykorzystując walory kulturowe historyczne i przyrodnicze. Będzie to miejsce o wysokiej jakości przestrzeni publicznej, wolnej od zagrożeń środowiskowych płynących z pobliskiego wysypiska śmieci, w którym każdy będzie czuł się bezpiecznie. Skutecznie zrewitalizowany obszar będzie oferował przyjazną atmosferę, „zżytych” ze sobą mieszkańców, mających silne poczucie lokalnej przynależności, świadomych korzyści płynących z ochrony środowiska i zdrowego, aktywnego trybu życia. Zrewitalizowana infrastruktura pozwoli na tworzenie nowych przedsiębiorstw i bezpiecznych miejsc pracy z poszanowaniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Teren gminy stanie się atrakcyjny, zarówno jako miejsce do życia, jak i cel turystów.

III.2 CELE REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wyznaczone cele rewitalizacji oraz kierunki interwencji odpowiadają wcześniej zidentyfikowanym potrzebom i służą eliminacji, bądź ograniczeniu negatywnych zjawisk na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. Głównym celem działań przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji jest ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk i procesów na obszarze rewitalizacji w gminie Szczuczyn oraz wzmocnienie wewnętrznego potencjału tego obszaru w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju całej gminy.

Tabela 30 Cele Gminnego Programu Rewitalizacji oraz związane z nimi działania rewitalizacyjne

Cel Strategiczny: Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna		
Podsystem	Cele Operacyjne	Działania
Społeczny	1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej.	1. "Przywrócenie" parku mieszkańcom, jako bezpiecznego miejsca spędzania wolnego czasu poprzez instalację kamer. 2. Organizacja festynu, zawodów sportowych i pokazów strażackich 3. Organizacja całorocznych warsztatów i spotkań na terenie Muzeum w Szczuczynie 4. Utworzenie placu zabaw i parkingu 5. Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci, umożliwiających organizację gier i zabaw w trakcie imprez, bądź zajęć organizowanych przez Bibliotekę i Centrum Kultury w Szczuczynie.
	1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,	1. Montaż kamer wokół budynku muzeum i parku 2. Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego 3. Wykonanie elewacji i naprawa pęknięć Budynku Produkcyjnego i budynku magazynowego 4. Stworzenie placu zabaw dla dzieci jako bezpiecznego miejsca spędzania czasu. 5. Organizowanie zajęć, zawodów i olimpiad sportowych promujących zdrowy tryb życia 6. Przeprowadzenie w ramach projektu "Bogaci w kulturę i ludzi" bezpłatnych badań lekarskich dla mieszkańców 7. Przeprowadzenie w ramach projektu: "Bogaci w kulturę i ludzi" zawodów i pokazów strażackich, 8. Termomodernizacja budynków oraz wymiana azbestowego pokrycia dachowego budynków w centrum Szczuczyna

	<p>1.3. Zacieśnienie lokalnej współpracy instytucjonalnej oraz społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<p>1. Organizacja poprzez lokalne instytucje kulturalne (np.. muzeum, biblioteka) imprez, warsztatów i zawodów dla mieszkańców obszaru Szczuczyn Centrum</p>
	<p>1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji i ochrony środowiska</p>	<p>1.Utworzenie ścieżek edukacyjnych na temat recyklingu i ochrony środowiska 2.Organizacja bezpłatnych badań lekarskich bez ograniczeń wiekowych 3. organizacja zawodów sportowych promujących zdrowy tryb życia 4.Organizacja edukacyjnych pokazów strażackich 5.Organizacja rozwijających zajęć pozalekcyjnych dla dzieci ze szkoły podstawowej, w tym wyjazdy na wycieczki edukacyjne i warsztaty plenerowe.</p>
	<p>1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców</p>	<p>1. Organizacja Indywidualnych ścieżek reintegracji społeczno- zawodowej 2. Organizacja Poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych 3. organizacja poradnictwa prawnego 4. Przeprowadzenie Szkoleń zawodowych, staży i pośrednictwa pracy</p>
Gospodarczy	<p>1.6. Wzrost poziomu przedsiębiorczości</p>	<p>1. Utworzenie Inkubatora przedsiębiorczości i umożliwienie "startu" przedsiębiorcom, zapewnienie im możliwości rozwoju.</p>
	<p>1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców</p>	<p>1. Utworzenie Inkubatora przedsiębiorczości i umożliwienie "startu" przedsiębiorcom, zapewnienie im możliwości rozwoju. 2. Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu</p>
	<p>1.8.Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji</p>	<p>1. Termomodernizacja Budynku produkcyjnego 2. Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO-GAZ 3. Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu 4. Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego</p>

Przestrzenno-funkcjonalny	1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury	<p>1. Rewitalizacja wysypiska śmieci poprzez wykonanie na jego miejscu terenów zielonych, nasadzeń, krzewów, drzew i wykonanie ścieżek edukacyjnych</p> <p>2. Rewitalizacja budynków i ulic w ścisłym centrum miasta, odnowa elewacji zabytkowych kamienic, wymiana pokrycia dachowego</p>
	1.10. Rewitalizacja obszarów przemysłowych poprzez przywrócenie przemysłowych, usługowych funkcji terenu	<p>1. Zagospodarowanie zdewastowanego obszaru po Państwowym Ośrodku Maszynowym w Szczuczynie poprzez adaptację terenu pod potrzeby Inkubatora Przedsiębiorczości</p> <p>2. Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego</p>
Środowiskowy	1.11. Poprawa stanu środowiska	<p>1. Termomodernizacja budynków oraz wymiana szkodliwego pokrycia azbestowego budynków w centrum miasta</p> <p>2. Wykonanie termomodernizacji budynku magazynowego</p> <p>3. Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego</p> <p>3. Rewitalizacja wysypiska śmieci poprzez wykonanie na jego miejscu terenów zielonych, nasadzeń, krzewów, drzew i wykonanie ścieżek edukacyjnych</p>
Techniczny	1.12. Wzrost poziomu ochrony obiektów zabytkowych	<p>1. Zabezpieczenie zabytkowego budynku muzeum oraz zbiorów się w nim znajdujących poprzez instalację centralnego ogrzewania, systemu wentylacji oraz kamer z widokiem na budynek.</p>

Źródło opracowanie własne

Jak można zaobserwować, niektóre działania przypisane są wielu celom operacyjnym, co jedynie pokazuje spójność tych działań i ich wpływ na wiele różnych problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji.

III.3 PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE- LISTA PODSTAWOWA I REZERWOWA

W procesie prac nad GPR opracowano programy rewitalizacyjne i dokonano ich hierarchizacji na podstawowe (kluczowe) oraz rezerwowe (uzupełniające) projekty rewitalizacyjne, które w najwyższym stopniu będą oferować kompleksowe rozwiązanie zdiagnozowanych problemów na obszarach kryzysowych i w znaczący sposób wpłyną na osiągnięcie założonego celu strategicznego i kierunków interwencji. Identyfikacja projektów została przeprowadzona w ramach społecznego naboru projektów oraz w ramach wewnętrznego zgłaszania propozycji projektowych w trakcie warsztatów rewitalizacyjnych, poprzez stronę internetową urzędu na specjalnym formularzu, a także innych spotkań, na których poruszono problem rewitalizacji np. zebrania sołeckie i posiedzenia radnych gminy.

Poniżej przedstawiono listę projektów podstawowych i rezerwowych zgłoszonych przez samorząd i jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorców i mieszkańców w otwartej procedurze naboru kart zadań do Gminnego Programu Rewitalizacji. Ze zgłoszonych zadań wybrano te, które mają największy potencjał dokonywania oczekiwanych zmian na obszarze rewitalizacji i obszarze zdegradowanym, zaś pozostałe znalazły się na liście zadań komplementarnych (Lista rezerwowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych). Co ważne – kryterium umieszczenia zadania zarówno na liście podstawowej, jak i uzupełniającej – było rozwiązywanie zdefiniowanych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Także zadania z listy rezerwowej będą w najbliższym okresie, w miarę możliwości finansowych gminy oraz pojawiających się dodatkowych źródeł finansowania (dotacje, subwencje), systematycznie realizowane ze środków samorządu, jak i innych podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacyjne na obszarze gminy Szczuczyn.

Realizacja projektów zawartych w dokumencie GPRu odbędzie się z zapewnieniem właściwej ochrony poszczególnych form ochrony przyrody określonych w art. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U 2018.142 ze zm.) występujących w obszarze Szczuczyn Centrum, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony gatunkowej ptaków i nietoperzy podczas prac związanych z modernizacją budynków oraz innych prac remontowo-budowlanych zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U 2018.142 ze zm.)

Projekty i przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji przez gminę Szczuczyn zostaną wpisane do wieloletniej prognozy finansowej gminy, o której mowa w art. 226 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

PODSTAWOWE PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Tabela 31 Lista projektów Podstawowych dla obszaru rewitalizacji Szczuczyn Centrum

LISTA PODSTAWOWA (P) - OBSZAR REWITALIZACJI SZCZUCZYN CENTRUM		
LP	Nazwa i cel projektu	Koszt
P.1	Rewitalizacja budynków i ulic w ścisłym centrum miasta	1 000 000,00 zł

P.2	Rewitalizacja wysypiska śmieci przy ul. Falkowskiego w Szczuczynie <i>(projekt poza obszarem rewitalizacji)</i>	230 000,00 zł
P.3	Bogaci w kulturę i ludzi	200 000,00 zł
P.4	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych	100 000,00 zł
P.5	Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci w Szkole Podstawowej	50 000,00 zł
P.6	Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci	10 000,00 zł
P.7	Bezpieczne Miasto - Założenie kamer w obrębie muzeum i parku	5 000,00 zł
P.8	Bezpieczeństwo na świeżym powietrzu	152 000,00 zł
P.9	Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego	147 600,00 zł
P.10	Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu	287 820,00 zł
P.11	Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ	73 800,00 zł
P.12	Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego	30 750,00 zł

Źródło opracowanie własne

Poniżej Charakterystyka Podstawowych Projektów rewitalizacyjnych- obszar Szczuczyn Centrum:

P.1

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Rewitalizacja budynków i ulic w ścisłym centrum miasta
2. Lokalizacja	<i>ul. Plac 1000-lecia, 19-230 Szczuczyn,</i>
3. Podmiot realizujący	<i>Gmina Szczuczyn + mieszkańcy obszaru objętego działaniem (przy wykorzystaniu środków UE)</i>
4. Cele projektu	Odnowienie elewacji budynków/ zabytkowych kamienic w ścisłym centrum miasta; wymiana pokrycia dachowego
5. Zakres zaplanowanych działań	<i>Odnowienie elewacji budynków, termomodernizacja oraz wymiana pokrycia azbestowego</i>
6. Okres realizacji projektu	2019 r. – 2023 r.
7. Szacowana wartość (zł)	<i>Ok. 1 mln zł</i>
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	Rewitalizacja obszarów ścisłego centrum miasta poprzez odnowienie elewacji zewnętrznych budynków i zmianę wizerunku jednej z najstarszych ulic w Szczuczynie <i>Prognozowane rezultaty:</i>

	<p>Ilość budynków poddanych rewitalizacji - 11 Ilość mieszkańców którzy poprzez działania modernizacyjne podniosą jakość życia - 40 osób Sposób oceny – protokoły odbioru, lista mieszkańców Związek z celami rewitalizacji: 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców, w tym osób niepełnosprawnych, poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p>
--	---

P.2

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Rewitalizacja wysypiska śmieci przy ul. Falkowskiego w Szczuczynie
2. Lokalizacja	Przedłużenie ul. Falkowskiego, 19-230 Szczuczyn, (projekt poza obszarem rewitalizacji)
3. Podmiot realizujący	Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Komunalne – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o o (przy wykorzystaniu środków UE)
4. Cele projektu	<p>Rewitalizacja wysypiska śmieci poprzez przekształcenie go w teren ścieżek edukacyjnych nt. recyklingu oraz segregacji śmieci. Cele projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podniesienie bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców obszaru rewitalizacji (obecny nieprzyjemny zapach, działania toksyczne, możliwość powstania wybuchów, pożarów, wybuch epidemii w związku z obecnymi na wysypisku szczurami) - likwidacji źródła zanieczyszczenia okolicznych wód i gruntów oraz powietrza - pobudzenia dalszego rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz zmniejszenie przeludnienia w obszarze rewitalizacji. - stworzenie miejsca integracji wielopokoleniowej dla mieszkańców obszaru i pobudzenie ich aktywności
5. Zakres zaplanowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> - prace rozbiórkowe: likwidacja ogrodzeń, utwardzeń dróg wewnętrznych - rozbiórka budynku administracyjnego, gospodarczego i wiat magazynowych, demontaż wagi samochodowej, itp - nawiezenie warstwy gliny i żwiru - wykonanie studni odgazowujących - wykonanie terenów zielonych, nasadzeń, krzewów i drzew, - wykonanie ścieżki edukacyjnej (m.in. tablice edukacyjne nt. segregacji śmieci, recyklingu)
6. Okres realizacji projektu	II kw. 2018 r. (przy uzyskaniu dofinansowania UE)
7. Szacowana wartość (zł)	Ok. 230 tys.
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<p>Rewitalizacja obszarów po wysypisku śmieci Prognozowane rezultaty: Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów po wysypisku śmieci- 0,8 ha Ilość nowo utworzonych miejsc w zakresie edukacji i ochrony środowiska – 1 ścieżka edukacyjna Sposób oceny – protokoły odbioru, Związek z celami rewitalizacji:</p>

1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji i ochrony środowiska
1.11. Poprawa stanu środowiska

P.3

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Bogaci w kulturę i ludzi
2. Lokalizacja	<i>Obszar Szczuczyn Centrum</i>
3. Podmiot realizujący	Biblioteka – Centrum Kultury, Stowarzyszenie „Nasz Szczuczyn”, szkoły, sołectwa z terenu Gminy, przedsiębiorcy
4. Cele projektu	<i>Celem projektu jest pobudzenie i zacieśnienie lokalnej współpracy instytucjonalnej oraz społecznej, zmierzające do nawiązania długotrwałej więzi.</i>
5. Zakres zaplanowanych działań	<i>Założeniem projektu jest nawiązanie i pogłębienie bezpośrednich kontaktów pomiędzy mieszkańcami obszaru rewitalizacji, zmierzające do integracji oraz pobudzenia inicjatyw społeczności lokalnej w zakresie ochrony zdrowia, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji i ochrony środowiska. Projekt zakłada promocję oraz budowanie struktur współpracy różnych podmiotów życia społecznego i gospodarczego, w celu podnoszenia poziomu życia mieszkańców.</i>
6. Okres realizacji projektu	Lata 2018 -2019
7. Szacowana wartość (zł)	200 000 zł
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<p>Z uwagi na fakt, iż Szczuczyn to niewielka gmina, mająca ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, to w trosce o zdrowie kobiet zorganizowane będą bezpłatne badania mammograficzne bez ograniczeń wiekowych oraz akcja "Zostań dawcą szpiku kostnego", a w ich trakcie przeprowadzone zostaną także ogólne badania profilaktyczne (pomiar cukru, ciśnienia). Wyrazem promocji sportu będą: turnieje sportowe (piłka nożna, siatkówka), biegi w różnych kategoriach wiekowych, zawody strażackie, rywalizacje sportowe, konkurencje dla dzieci i młodzieży, etc. Zorganizowane pokazy strażackie będą miały na celu edukację w tematyce udzielania pierwszej pomocy oraz zachowania w sytuacjach kryzysowych. Działania uświetnione zostaną stoiskami z rękodziełem, pamiątkami promocyjnymi, lokalnymi produktami do degustacji, wystawami plastycznymi i fotograficznymi o tematyce kulturowej gminy Szczuczyn i regionu.</p> <p>Prognozowane rezultaty: <i>Ilość zorganizowanych akcji prozdrowotnych – 2</i> <i>Ilość uczestników akcji prozdrowotnych -200 osób</i> <i>Ilość zorganizowanych wydarzeń integracyjnych-4</i> <i>Ilość uczestników wydarzeń integracyjnych – 1000</i> Sposób oceny – dokumentacja fotograficzna, listy obecności, Związek z celami rewitalizacji: <i>1.1.Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności</i></p>

	<i>lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji i ochrony środowiska</i>
--	--

P.4

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych
2. Lokalizacja	<i>Obszar Szczuczyn Centrum</i>
3. Podmiot realizujący	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczuczynie
4. Cele projektu	<i>Celem projektu jest aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji, wykorzystująca instrumenty aktywizacji społecznej, zawodowej zapewniające wsparcie kompleksowe oraz zindywidualizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji stworzoną indywidualnie dla każdej osoby/rodziny zainteresowanej projektem a zagrożonej wykluczeniem społecznym- zamieszkującej obszar rewitalizacji .</i>
5. Zakres zaplanowanych działań	<ul style="list-style-type: none"> - Indywidualna ścieżka reintegracji społeczno– zawodowej; - poradnictwo i wsparcie indywidualne oraz grupowe w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno – zawodowych; - poradnictwo prawne - szkolenia zawodowe oraz staże i pośrednictwo pracy
6. Okres realizacji projektu	Lata 2018 -2020
7. Szacowana wartość (zł)	<i>100 000 zł</i>
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<p><i>Grupy docelowe: ok 20 osób z terenu rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem społecznym, zawodowym w wieku 18-64 lata</i></p> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, które podejmą zatrudnienie 2 - liczba osób, które założą działalność gospodarczą 1 - liczba osób, które podejmą kształcenie 10 <p>Sposób oceny – raporty, listy obecności,</p> <p>Związek z celami rewitalizacji:</p> <p><i>1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców 1.7 Wzrost zatrudnienia mieszkańców</i></p>

P.5

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Zajęcia pozalekcyjne dla dzieci w Szkole Podstawowej
2. Lokalizacja	<i>Szczuczyn, ul. Kilińskiego 42</i>
3. Podmiot realizujący	Gmina Szczuczyn
4. Cele projektu	<i>Celem projektu jest aktywizacja dzieci i młodzieży szkolnej poprzez zapewnienie im możliwości działań pozalekcyjnych</i>
5. Zakres zaplanowanych działań	<i>Realizacja zadań pozalekcyjnych takich jak np. uczęszczanie na</i>

	<i>basen, organizacja działań edukacyjna – rozwojowych (organizacja rodzinnych olimpiad sportowych, wycieczek rowerowych, warsztaty plenerowe, spotkań integracyjnych, wyjazdów do ośrodków rekreacyjnych, planetarium, teatr, Centrum Nauki Kopernik itp., zakup „Magicznego Dywanu” na potrzeby edukacji dzieci i młodzieży)</i>
6. Okres realizacji projektu	Lata 2018 -2019
7. Szacowana wartość (zł)	50 000 zł
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<p>Integracja dzieci z obszaru rewitalizacji, nabywanie nowych umiejętności, kształtowanie zdrowego stylu życia, a także nabywanie umiejętności dbania o własne zdrowie, wszechstronny rozwój sprawności fizycznych, efektywne wykorzystanie pływalni jak również edukacja w zakresie bezpiecznego korzystania z akwenów wodnych (zajęcia na pływalni), co w konsekwencji będzie miało przełożenie na lepsze wyniki w nauce.</p> <p>Prognozowane rezultaty: - ilość zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych 2 - liczba dzieci które skorzystają z zajęć pozalekcyjnych 50</p> <p>Sposób oceny –listy obecności, dokumentacja fotograficzna</p> <p>Związek z celami rewitalizacji: 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji i ochrony środowiska</p>

P.6

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	<i>Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci</i>
2. Lokalizacja	<i>Biblioteka – Centrum Kultury w Szczuczynie Ul. Łomżyńska 11 19-230 Szczuczyn</i>
3. Podmiot realizujący	<i>Andrzej Kosmowski</i>
4. Cele projektu	<i>Organizowanie kreatywnych zajęć dla dzieci, dzięki którym spędzą czas na wspólnej zabawie, która rozwijać będzie ich koordynację ruchową oraz uczyć pracy zespołowej. Zabawy animacyjne dla dzieci przy użyciu zakupionych materiałów będą też elementem wszelkiego rodzaju festynów oraz imprez.</i>
5. Zakres zaplanowanych działań	<i>Obecnie na różnego rodzaju imprezach masowych w naszym mieście mamy problem z przygotowaniem atrakcji dla najmłodszych. Zakup materiałów animacyjnych sprawi, iż jako instytucja kultury będziemy mogli we własnym zakresie zorganizować czas dla najmłodszych na niezapomnianych zabawach. Dodatkowo w siedzibie Centrum dzieci będą korzystać z materiałów na organizowanych przez nas zajęciach. Aby było to możliwe chcielibyśmy pozyskać środki na zakup interesujących nas materiałów animacyjnych. Kiedy to nastąpi zamówimy rzeczy, które pozwolą nam organizację czasu wolnego dla dzieci.</i>

6. Okres realizacji projektu	2018
7. Szacowana wartość (zł)	10 000 zł
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<p><i>Przewidujemy, że dzięki zakupionym materiałom przeprowadzimy mnóstwo ciekawych zajęć dla dzieci z obszaru rewitalizacji oraz miasta i gminy Szczuczyn oraz urozmaicimy imprezy masowe w naszym mieście różnymi animacjami. Dzięki nim dzieci staną się bardziej otwarte, nauczą się pracy zespołowej, kreatywności oraz oczywiście ciekawie spędzą czas.</i></p> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ilość zorganizowanych zajęć animacyjnych-6 - liczba dzieci które skorzystają z zajęć z wykorzystaniem nowo zakupionych materiałów animacyjnych 200 <p>Sposób oceny –faktury zakupu, dziennik przeprowadzonych zajęć, Związek z celami rewitalizacji:</p> <p>1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji i ochrony środowiska</p>

P.7

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	<i>Bezpieczne Miasto</i>
2. Lokalizacja	<i>Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie ul. Senatorska 1a 19-230 Szczuczyn</i>
3. Podmiot realizujący	<i>Stowarzyszenie „Nasz Szczuczyn” Prezes Anna Wojśław OSP w Szczuczynie Komenda Policji w Szczuczynie Urząd Miejski w Szczuczynie</i>
4. Cele projektu	<i>Zwiększenie bezpieczeństwa w obrębie Muzeum Pożarnictwa i Starego Parku</i>
5. Zakres zaplanowanych działań	<i>Założenie kilku kamer w obrębie Muzeum i przestrzeni starego parku</i>
6. Okres realizacji projektu	2019
7. Szacowana wartość (zł)	5000 zł
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<p><i>Przestanie być niszczoney budynek muzeum oraz zaśmiecane jego otoczenie. W parku młodzież przestanie spożywać alkohol i urządzać dzikie harce. Zwiększy się atrakcyjność parku jako bezpiecznego i czystego miejsca do spędzania czasu wolnego nie tylko w godzinach wieczornych.</i></p> <p><i>Podniesienie bezpieczeństwa zwiększy jego atrakcyjność oraz uchroni budynek przed dewastacją</i></p> <p>Prognozowane rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilość zakupionych i zamontowanych kamer 4 - spadek ilości interwencji policji do roku 2023 w obrębie parku ze względu na zakłócanie porządku i spożywanie alkoholu - o 50% <p>Sposób oceny –faktury zakupu, protokoły odbioru, statystyki policyjne</p>

	<p>Związek z celami rewitalizacji: 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p>
--	---

P.8

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	<i>Bezpiecznie na świeżym powietrzu</i>
2. Lokalizacja	<i>Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szczuczynie, ul Jana Kilińskiego 42, 19-230 Szczuczyn</i>
3. Podmiot realizujący	<i>Zespół Szkolno – Przedszkolny przy wsparciu Urzędu Miejskiego w Szczuczynie</i>
4. Cele projektu	<i>Zapewnienie dzieciom zabaw na świeżym powietrzu poprzez wybudowanie nowego placu zabaw wraz z infrastrukturą towarzyszącą</i>
5. Zakres zaplanowanych działań	<p><i>BRAK PLACU ZABAW NA TERENIE SZKOŁY ORAZ PARKINGU DLA RODZICÓW I OSÓB KORZYSTAJACYCH Z SALI FITNESS/ SIŁOWNI PRZY SP -W związku z demontażem placu zabaw przy SP w Szczuczynie, który nie spełniał kryteriów bezpieczeństwa (powstałego w 2007r.) i zapewnieniem dzieciom (oddziałów przedszkolnych ok 90 osób i klas I – III ok 150 os.) miejsca do zabaw na świeżym powietrzu.</i></p> <p><i>Brak parkingu oraz utrudnienia związane z dowozem i odwozem dzieci przez rodziców. Utrudnienia komunikacyjne, a jednocześnie problem w zapewnieniu bezpieczeństwa wychowanków.</i></p>
6. Okres realizacji projektu	<i>II kwartał 2019 r.</i>
7. Szacowana wartość (zł)	<p><i>Tematyczny plac zabaw otwarty dla lokalnej społeczności – ok. 29 tys. zł./ utwardzenie terenu – 6 000 zł./ powierzchnia trawnika- 1 000 zł.</i></p> <p><i>Parking – 60 000 zł. (ok. 600 m²)</i></p> <p><i>utwardzenie terenu 40 000 zł. (400 m²)</i></p> <p><i>ziele, nasadzenia(iglaki, krzewy) 4 500 zł. (100 szt)</i></p> <p><i>stanowiska rowerowe - (20) – 3 350 zł</i></p> <p><i>Ogrodzenie od strony bloków – 6 250 zł. (ok. 50 mb)</i></p> <p><i>Betonowe kosze na śmieci 2 600 zł. (6 szt)</i></p> <p><i>Przygotowanie ogródków przyrodniczych – nawiezenie czarnoziemiu (za stodołą) 5 300 zł.</i></p>
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<p><i>Bezpieczeństwo dzieci dowozy/odwozy, zabezpieczenie pojazdów samochodowych oraz rowerów, lepsza komunikacja – dotyczy parkingu</i></p> <p>Prognozowane rezultaty: <i>Ilość nowo powstałych miejsc integracji społecznej – 2 (1 plac zabaw i 1 ogródek przyrodniczy).</i> <i>Ilość nowo powstałej infrastruktury technicznej – 1 parking</i> <i>Ilość dzieci korzystających z nowych miejsc integracji- około 240</i></p> <p>Sposób oceny –<i>faktury zakupu, protokoły odbioru, dziennik zajęć</i></p> <p>Związek z celami rewitalizacji: <i>1.1.Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej.</i></p>

1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,

P.9

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego
2. Lokalizacja	19-230 Szczuczyn, ul. Krzywa 18 Nr działki – 1013 Powierzchnia zabudowy – 421,00 m ² Drzwi – 7 szt. Okna – 12 szt.
3. Podmiot realizujący	Spółdzielnia Inwalidów „SPINS” 19-230 Szczuczyn, ul. Kilińskiego 19A
4. Cele projektu	Poprawa wyglądu zewnętrznego i funkcjonalności znajdującego się budynku oraz bezpieczeństwa i higieny pracy 1) Poprawa bezpieczeństwa i higieny pracy osób niepełnosprawnych, 2) Poprawa estetyki wyglądu budynku położonego w centrum miasta Szczuczyn. 3) Zmniejszenie zużycia opału, 4) Nowa stolarka okienna nie będzie powodowała strat ciepła szczególnie w okresie zimowym.
5. Zakres zaplanowanych działań	- wykonanie termomodernizacji polegającej na wykonaniu izolacji cieplnej, - wykonanie elewacji zewnętrznej budynku, - wymiana drzwi zewnętrznych w ilości - wymiana okien W chwili obecnej budynek posiada liczne pęknięcia oraz ubytki w elewacji. W/w budynku obecne okna posiadają stolarkę drewnianą ponad 30 letnią nie szczelną, co powoduje ubytki ciepła, W ramach drewnianych występują odkształcenia drewna, są zbutwiałe i spróchniałe.
6. Okres realizacji projektu	2019
7. Szacowana wartość (zł)	120 000 zł netto
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	Prognozowane rezultaty: <i>Ilość niepełnosprawnych pracowników którzy w wyniku prac modernizacyjnych będą mieli poprawione warunki pracy – 17 osób</i> Sposób oceny stan zatrudnienia -dokumentacja pracownicza Związek z celami rewitalizacji 1.8. <i>Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji</i>

P.10

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu
2. Lokalizacja	19-230 Szczuczyn, ul. Kilińskiego 19A Powierzchnia zabudowy - 480,00 m ² Powierzchnia dachu – 840,00 m ² Nr działki – 770/1 Okna – 17 szt. Drzwi – 7 szt.
3. Podmiot realizujący	Spółdzielnia Inwalidów „SPINS” 19-230 Szczuczyn, ul. Kilińskiego 19A
4. Cele projektu	Zmniejszenie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych poprzez poprawę bezpieczeństwa i funkcjonalności znajdującego się budynku oraz przywrócenie mu funkcji produkcyjnych
5. Zakres zaplanowanych działań	- wykonanie termomodernizacji polegającej na wykonaniu izolacji cieplnej, - wykonanie elewacji zewnętrznej budynku, - wymiana drzwi zewnętrznych w ilości - wymiana pokrycia dachowego - blacho dachówka - wymiana okien W chwili obecnej budynek posiada liczne pęknięcia oraz ubytki w elewacji. Dach jest pokryty papą, występują liczne przecieki podczas opadów. Stare spróchniałe drzwi nie zapewniają odpowiedniego bezpieczeństwa w/w budynku. W/w budynku obecne okna posiadają stolarkę drewnianą ponad 30 letnią nie szczelną, co powoduje ubytki ciepła, W ramach drewnianych występują odkształcenia drewna, są zbutwiałe i spróchniałe.
6. Okres realizacji projektu	2020
7. Szacowana wartość (zł)	234000 zł netto
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	1) Modernizacja w/w budynku przyczyni się do przywrócenia funkcji produkcyjnych, 2) Zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, 3) Poprawa bezpieczeństwa pracy osób niepełnosprawnych, 4) Poprawa estetyki wyglądu budynku magazynowego, 5) Zmniejszenie zużycia opału. 6) Poprawa estetyki wyglądu budynku na terenie przyległym do Biura Spółdzielni oraz UMiG Szczuczyn, 7) Nowe pokrycie dachowe zapobiegnie zamakaniu magazynowanych produktów Prognozowane rezultaty: <i>Ilość nowych miejsc pracy w zakładzie produkcyjnym - 2</i> Sposób oceny dokumentacja pracownicza Związek z celami rewitalizacji 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców 1.8. Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji

P.11

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ
2. Lokalizacja	19-230 Szczuczyn, ul. Kilińskiego 19A Nr działki – 770/1 Powierzchnia drogi – 600m ²
3. Podmiot realizujący	Spółdzielnia Inwalidów „SPINS” 19-230 Szczuczyn, ul. Kilińskiego 19A
4. Cele projektu	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu osób korzystających ze stacji AUTO – GAZ, spadek bezrobocia na obszarze rewitalizacji poprzez przyływ klientów a w konsekwencji zwiększenie zatrudnienia w zmodernizowanej stacji auto-gaz
5. Zakres zaplanowanych działań	- usunięcie starej nawierzchni - wykonanie nowej nawierzchni asfaltowej Obecna nawierzchnia jest popękana, dziurawa. Wzdłuż nawierzchni znajduje się garb, który utrudnia klientom dojazd do stacji AUTO – GAZ.
6. Okres realizacji projektu	2018
7. Szacowana wartość (zł)	60 000 zł netto
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu osób korzystających ze stacji AUTO – GAZ. Poprawa estetyki wyglądu terenów przyległych do Biura Spółdzielni oraz UMiG w Szczuczynie, zmniejszenie bezrobocia Prognozowane rezultaty: <i>Wzrost bezpieczeństwa i komfortu osób korzystających ze stacji AUTO – GAZ oraz spadek bezrobocia.</i> <i>Ilość nowo zatrudnionych pracowników – 1 bezrobotny z obszaru rewitalizacji</i> Sposób oceny badanie ankietowe, dane z PUPu Związek z celami rewitalizacji 1.8. <i>Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji</i>

P.12

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego
2. Lokalizacja	19-230 Szczuczyn, ul. Krzywa 18 Nr działki – 1013 Dł. Bramy - 5 mb. Dł. Bramy – 7,5 mb. Dł. Ogrodzenia – 45mb
3. Podmiot realizujący	Spółdzielnia Inwalidów „SPINS” 19-230 Szczuczyn, ul. Kilińskiego 19A
4. Cele projektu	- poprawa wyglądu zewnętrznego i funkcjonalności bram wjazdowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, - zapobieganie wchodzenia na teren Zakładu osób nieupoważnionych i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

	pracowników
5. Zakres zaplanowanych działań	- demontaż istniejącego ogrodzenia, - montaż nowych paneli ogrodzeniowych, - demontaż istniejących bram wjazdowych 2 szt. - montaż bram wjazdowych automatycznych 2szt. Obecne ogrodzenie posiada znaczne ślady użytkowania oraz ubytki, ponad to występuje liczna głęboka korozja części metalowych bram.
6. Okres realizacji projektu	2018
7. Szacowana wartość (zł)	25 000 zł netto
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	1) Poprawa bezpieczeństwa pracy osób niepełnosprawnych, 2) Poprawa estetyki wyglądu terenu Zakładu Mydlarskiego oraz UMiG Szczuczyn, 3) Wymiana starego ogrodzenia na nowe oraz bram wjazdowych przyczyni się do ograniczenia do minimum wchodzenia na teren Zakładu osób nieupoważnionych i związanych z tym aktów wandalizmu i spożywania alkoholu Prognozowane rezultaty: <i>Spadek ilości interwencji policji na terenie Zakładu Mydlarskiego o 80%</i> Sposób oceny statystyki policyjne Związek z celami rewitalizacji 1.2. <i>Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia, 1.8. Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji</i>

**UZUPEŁNIAJĄCE PROJEKTY/PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE
NA TERENIE OBSZARU REWITALIZACJI SZCZUCZYN CENTRUM**

Wszystkie zgłoszone projekty w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji mają potencjał dokonywania oczekiwanych zmian na obszarze rewitalizacji i obszarze zdegradowanym, Niektóre z nich, ze względu na ograniczone możliwości finansowe gminy, znalazły się na liście zadań komplementarnych (Lista rezerwowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych). Co ważne – kryterium umieszczenia zadania zarówno na liście podstawowej, jak i komplementarnej – było rozwiązywanie zdefiniowanych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Także zadania z listy zadań uzupełniających będą w najbliższym okresie systematycznie realizowane ze środków samorządu, jak i innych podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacyjne na obszarze gminy Szczuczyn oraz pozostałych źródeł zewnętrznych. Projekty uzupełniające przewidziane są do realizacji na obszarze rewitalizacji. Projekty te są komplementarne względem podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również wpisują się w cele Gminnego Programu Rewitalizacji. Uwzględnienie przedsięwzięć uzupełniających służyć ma zapewnieniu komplementarności Programu.

Tabela 32 Lista rezerwowych (uzupełniających) projektów na terenie obszaru rewitalizacji

Lista rezerwowa (R)-OBSZAR REWITALIZACJI- SZCZUCZYN CENTRUM		
L.P.	Nazwa i cel projektu	Koszt
R.1	Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Szczuczynie na terenach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym	8 000 000,00 zł
R.2	Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji w Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie	40 000,00 zł

Źródło opracowanie własne

Poniżej Charakterystyka Rezerwowych Projektów rewitalizacyjnych

R.1

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	<i>Budowa Inkubatora przedsiębiorczości w Szczuczynie na terenach po byłym państwowym ośrodku maszynowym</i>
2. Lokalizacja	<i>Ul. Sienkiewicza, 19-230 Szczuczyn, teren po byłym POMie</i>
3. Podmiot realizujący	<i>Gmina Szczuczyn</i>
4. Cele projektu	<i>Zagospodarowanie zdewastowanego obszaru po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym w Szczuczynie, adaptacja terenu pod potrzeby Inkubatora Przedsiębiorczości oraz umożliwienie „ startu” przedsiębiorcom i zapewnienie możliwości rozwoju</i>
5. Zakres zaplanowanych działań	<i>Zagospodarowanie terenu po Byłym POMie poprzez budowę Inkubatora Przedsiębiorczości (hale produkcyjne + budynek administracyjny), umożliwienie prowadzenia działalności przedsiębiorcom</i>
6. Okres realizacji projektu	<i>2019 r. – 2023 r. (o ile uda się znaleźć środki UE na dofinansowanie realizacji tego działania)</i>
7. Szacowana wartość (zł)	<i>Ok. 8 mln zł</i>
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<i>Rewitalizacja obszarów przemysłowych poprzez przywrócenie przemysłowych/usługowych funkcji terenu; adaptacja obszaru do nowych warunków i współczesnych potrzeb społecznych</i> Prognozowane rezultaty: <i>Wzrost ilości przedsiębiorstw na obszarze rewitalizacji o 10%.</i> Sposób oceny dane z CEIDG Związek z celami rewitalizacji 1.6. Wzrost poziomu przedsiębiorczości 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców

R.2

1. Nazwa projektu/przedsięwzięcia	<i>Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji</i>
2. Lokalizacja	<i>Spółeczne Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie przy ul. Senatorskiej 1a</i>
3. Podmiot realizujący	<i>Biblioteka – Centrum Kultury Dyrektor Biblioteki – Centrum Kultury</i>

	<p>Współpraca: - OSP Szczuczyn - Stowarzyszenie „Nasz Szczuczyn”</p>
4. Cele projektu	<p>Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji sprawi, że budynek będzie można wykorzystać w dużo większej skali – także jesienią i zimą. Oprócz ekspozycji stałej w dużej Sali i czasowych w małej organizowane byłyby warsztaty i spotkania przez cały rok, także jesienią i zimą. Uruchomiony zostałby piec do wypalania gliny.</p> <p>Proponowana zmiana na pewno korzystnie wpłynęłaby na przechowywane w budynku zbiory muzealne, zwiększyła jego atrakcyjność dla zwiedzających, dała też możliwość spędzania wolnego czasu dla młodych ludzi z miasta i okolic.</p>
5. Zakres zaplanowanych działań	<p><i>Założenie centralnego ogrzewania i podłączenie go do węzła ciepłowniczego, założenie systemu wentylacji. Żeby zrealizować ten pomysł należy pozyskać środki, znaleźć wykonawcę, który wykona pracę. Z rewitalizacji muzeum skorzystają nie tylko mieszkańcy naszego miasta i regionu, ale osoby odwiedzające i turyści, a przede wszystkim młodzież, która i tak gromadzi się w jego obrębie.</i></p>
6. Okres realizacji projektu	2020
7. Szacowana wartość (zł)	40 000zł
8. Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny, związek z celami rewitalizacji	<p><i>Zabezpieczenie zabytkowego budynku oraz zbiorów się w nim znajdujących przed dalszym jego niszczeniem. Rozszerzenie oferty spędzenia wolnego czasu dla ogółu społeczeństwa, a w szczególności dla młodzieży. Zwiększenie atrakcyjności miasta. Większa możliwość promocji. W rezultacie młodzież przestanie gromadzić się wokół budynku oraz przestrzeni parku i będzie mogła skorzystać z możliwości jakie stworzy im wyremontowany budynek.</i></p> <p><i>Wykładnią osiągniętych rezultatów będzie na pewno ilość osób odwiedzających budynek, ilość urządzanych tam wystaw, ekspozycji i warsztatów. Ilość aktywnie działającej tam młodzieży. W rezultacie miejsce to stanie się atrakcyjne i bezpieczne. Będzie miejscem gdzie zarówno młodzież jak i dorośli będą chętnie spędzać czas.</i></p> <p>Prognozowane rezultaty: Ilość zmodernizowanych obiektów zabytkowych – 1 Ilość wydarzeń integrujących na zmodernizowanym obiekcie - 2 Ilość uczestników wydarzeń integrujących - 100</p> <p>Sposób oceny listy obecności, dokumentacja fotograficzna</p> <p>Związek z celami rewitalizacji 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. 1.12. Wzrost poziomu ochrony obiektów zabytkowych</p>

Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Mając na uwadze fakt, że na chwilę obecną trudno jest zidentyfikować jednoznacznie wszystkie potrzeby mieszkańców, które mogą się zmieniać na przestrzeni funkcjonowania Programu, poniżej scharakteryzowano typy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych wcześniej negatywnych zjawisk, ściśle odpowiadających przyjętemu celom rewitalizacji. Celem realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w ramach poniższych typów jest niwelowanie i rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych realizowanych przez różnych interesariuszy. Skala oraz zakres działań mogą być bardzo różne w zależności od specyfiki danego przedsięwzięcia. Zakłada się, że znacząca liczba przedsięwzięć będzie dotyczyć lokalnych inicjatyw oddziałujących na zdiagnozowane sytuacje kryzysowe m.in. bezrobocie, niską aktywność społeczną, ubóstwo, niski poziom edukacji, niski stan techniczny obiektów etc.

Aby Gminny Program Rewitalizacji był elastyczny i mógł reagować na zmieniające się potrzeby mieszkańców, poniżej zaprezentowano zakres tematyczny działań, które będą mogły być podejmowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji:

- wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym działania z zakresu aktywnej integracji społecznej);
- działania włączające osoby narażone na utrwalone wykluczenie społeczne, w szczególności programy resocjalizacyjne i terapeutyczno-resocjalizacyjne, działania profilaktyczne, diagnostyczne, leczniczo-rehabilitacyjne i terapeutyczno-edukacyjne;
- integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich udziału w życiu publicznym;
- promocja i rozwój organizacji społecznych tzw. „trzeciego sektora”;
- międzypokoleniowa aktywizacja i integracja społeczna;
- rozwijanie usług opiekuńczych oraz interwencja kryzysowa;
- poprawa jakości i dostępności do infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia;
- rozwijanie kształcenia ogólnego z zakresu wychowania szkolnego i przedszkolnego, z zakresu wspierania uczniów uzdolnionych;
- działania zwiększające kapitał społeczny poprzez podnoszenie poziomu czytelnictwa, kształtowanie nawyków pro społecznych itp.
- działania ośrodka pomocy społecznej dot. zmniejszenia ubóstwa, bezrobocia, oraz przeciwdziałania patologiom, przemocy w rodzinie;
- rozwijanie kształcenia zawodowego uczniów i osób dorosłych;
- rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;
- rozwijanie infrastruktury edukacyjnej;
- przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców;
- promowanie przedsiębiorczości, podejmowanie działań na rzecz rozwoju gospodarczego, w tym podejmowanie działań sprzyjających tworzeniu nowych firm i rozwoju kompetencji przedsiębiorczości mieszkańców poprzez rozwój strefy ekonomicznej;
- wsparcie przedsiębiorczości społecznej;
- poprawa stanu zagospodarowania oraz jakości przestrzeni publicznych i półpublicznych- zagospodarowanie terenu zbiornika retencyjnego oraz pustostanów na obszarze rewitalizacji;
- rozwój nowych przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu potrzeby zagospodarowania czasu wolnego poszczególnych grup mieszkańców, w szczególności dzieci oraz osób starszych;
- kształtowanie z udziałem mieszkańców przestrzeni publicznych, takich jak: place, skwery, trakty piesze, parki, zielone enklawy, kameralne miejsca wypoczynku i spotkań;
- dostosowywanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych, starszych, dzieci (likwidacja barier architektonicznych)
- rozwój budownictwa mieszkaniowego i socjalnego
- poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;

- zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego historycznego i kulturowego;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i ich udostępnianie na cele społeczne i gospodarcze;
- ochrona środowiska przyrodniczego;
- programy usuwania azbestu;
- poprawa stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej oraz zasobów mieszkaniowych;
- poprawa wyposażenia obszaru w niezbędną infrastrukturę sieciową, w tym: ciepłowniczą, gazową i teletechniczną;
- rozwijanie infrastruktury transportu publicznego, w tym tras rowerowych
- szeroka promocja walorów historyczno-kulturowych i przyrodniczych gminy.

IV. WDRAŻANIE PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

IV.1 MECHANIZM INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH – MECHANIZMY KOMPLEMENTARNOŚCI

Komplementarność jest jednym z kluczowych elementów rewitalizacji. Zapewnienie połączenia i spójności projektów rewitalizacyjnych może skutkować lepszym wykorzystaniem środków finansowych. Co więcej, podstawą do podejmowania działań rewitalizacyjnych jest wypracowanie takich przedsięwzięć, które łączą konieczność działań na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców oraz ograniczania występowania negatywnych zjawisk. Warto zwrócić uwagę, jak wiele zadań i projektów zdefiniowanych na poziomie listy zadań podstawowych i dodatkowych wpisuje się w więcej niż jeden cel Gminnego Programu Rewitalizacji, co jest potwierdzeniem ich przekrojowości i szerokiego oddziaływania na szereg zjawisk związanych z rozwojem gminy Szczuczyn.

Komplementarność przestrzenna

Zaplanowane projekty charakteryzują się komplementarnością przestrzenną, realizowane projekty są spójne między sobą, ich zasięg obejmuje oddziaływanie na cały obszar rewitalizacji. Charakter projektów rewitalizacyjnych został opracowany w oparciu o zdiagnozowane problemy i potrzeby rewitalizacyjne. Wszystkie prowadzone działania mają na celu zmniejszenie zjawisk kryzysowych (wykluczenia społecznego, bezrobocia, itd.) Lista projektów rewitalizacyjnych została opracowana w taki sposób, by działania rewitalizacyjne były skierowane w pierwszej kolejności do mieszkańców obszarów rewitalizacji. Nie oznacza to jednak, że prowadzone przedsięwzięcia wykluczają osoby potrzebujące wsparcia, a nie znajdujące się bezpośrednio w obszarze rewitalizowanym. Prowadzone działania będą miały przede wszystkim poprawienie jakości życia i niwelację problemów społecznych na obszarze rewitalizacji, ale z projektów będą mogli korzystać znacznie większe grupy. Wiele projektów dotyczy działań podejmowanych dla miejsc lub obiektów użyteczności publicznej, przez co korzystać z nich będą mogli mieszkańcy obszaru całej gminy (np. założenie centralnego ogrzewania w budynku muzeum, stworzenie inkubatora przedsiębiorczości, rewitalizacja wysypiska śmieci i stworzenie na nim terenów rekreacyjnych czy modernizacja nieruchomości należących do przedsiębiorstwa SPINS.) Ich realizacja będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na dalsze obszary gminy. Dodatkowo , planowane projekty nie dają możliwości powodowania zjawiska segregacji społecznej (czy to ze względów ekonomicznych, czy kulturowych). Wręcz przeciwnie- przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ukierunkowane integrację i reintegrację społeczną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (osób bezrobotnych, niepełnosprawnych czy beneficjentów pomocy społecznej.)

Mapę zawierającą dokładną lokalizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych planowanych na obszarze rewitalizacji w gminie Szczuczyn zaprezentowano w Załączniku 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

Komplementarność problemowa

W Gminnym Programie Rewitalizacji zapewniona została także komplementarność problemowa. Zadania wpisane do Programu Rewitalizacji dopełniają się wzajemnie, co oznacza, iż wybrane do realizacji projekty odpowiadają na różne problemy społeczne, ale i gospodarcze, przestrzenno- funkcjonalne, techniczne i środowiskowe. Możliwe jest zatem bardziej skuteczne i

kompleksowe przeciwdziałania zaistniałym problemom we wszystkich niezbędnych aspektach, w tym przede wszystkim zdiagnozowanym problemom społecznym.

W wymiarze **społecznym** – planowane działania ukierunkowane są przede wszystkim na wsparcie osób, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i wykluczonych społecznie, poprzez integrację społeczną i rozwój różnych form spędzania czasu. Chodzi tu przede wszystkim o projekty o szerszym zasięgu regionalnym- rewitalizację muzeum w Szczuczynie, stworzenie placu zabaw dla dzieci, utworzenie inkubatora przedsiębiorczości, tereny rekreacyjne na byłym wysypisku śmieci. W wyniku podjętych działań miejsca te będą pełniły funkcje społeczne, oraz kulturalno-edukacyjne. Przyczynią się one do aktywizacji społecznej mieszkańców, wpłyną na integrację różnych środowisk grup społecznych, ale i na zwiększenie atrakcyjności gminy zarówno pod względem turystycznym jak i miejscem zamieszkania. Dodatkowo zaplanowane przedsięwzięcia odpowiadają również na zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji problemy bezrobocia, wykluczenia społecznego czy problemów w rodzinach (np. przemoc, brak więzi rodzinnych, alkoholizm, wandalizm).

W wymiarze **technicznym** – projekty dotyczą modernizacji, przebudowy lub adaptacji zdegradowanych technicznie przestrzeni i obiektów, o przeznaczeniu na funkcje społeczne i miejsc aktywności mieszkańców. Z tego względu zaplanowano takie projekty jak założenie centralnego ogrzewania i wentylacji w budynku muzeum oraz zainstalowanie kamer w celu zabezpieczenia go, zainstalowanie kamer zaplanowano również w starym parku celem uniemożliwienia młodzieży spożywania w nim alkoholu. W tym sektorze przewidziano również zagospodarowanie terenów poprzemysłowych w Szczuczynie pod inkubator przedsiębiorczości oraz gruntowny remont budynków produkcyjnych spółdzielni SPINS. Wszystkie przedsięwzięcia techniczne skutkować będą poprawie jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych oraz wpłyną na zaspokojenie ich potrzeb społecznych (zmniejszenie bezrobocia czy podniesienie standardu pracy osób niepełnosprawnych) dbając o zapewnienie dobrej estetyki przestrzeni wspólnych.

W wymiarze **przestrzenno- funkcjonalnym** - zdiagnozowane problemy dotyczyły niskiej jakości terenów publicznych oraz niedostatecznego wyposażenia w infrastrukturę społeczną i jej złego stanu technicznego, a także problemy komunikacyjne. Z tego względu planowane projekty rewitalizacyjne dotyczą poprawy jakości przestrzeni publicznych (np. rewitalizacja budynków w ścisłym centrum miasta Szczuczyn, modernizacja Muzeum Pożarnictwa) oraz doposażenia obszarów rewitalizacji w niezbędną infrastrukturę społeczną (plac zabaw, parking, wjazd do stacji Auto Gaz).

W wymiarze **środowiskowym** – zaplanowane projekty do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji służą również rozwiązaniu problemów środowiskowych obszaru związanych obniżeniem standardów środowiska oraz degradacją cennych terenów zielonych. W tym kontekście, zadania obejmują rozwój postaw proekologicznych wśród mieszkańców, a także promowanie rozwiązań służących ochronie środowiska (rewitalizacja wysypiska śmieci poprzez przekształcenie go w teren ścieżek edukacyjnych nt. recyklingu oraz segregacji śmieci, termomodernizacja budynków mieszkalnych i usługowych.)

W wymiarze **gospodarczym** – proces rewitalizacji obejmuje również wprowadzenie rozwiązań służących poprawie kondycji lokalnych przedsiębiorstw oraz zmniejszenie problemu bezrobocia w gminie. Planowane zadania dotyczą wsparcia osób pozostających bez pracy, ale i tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwoju przedsiębiorczości (np. w wyniku powstania inkubatora przedsiębiorczości zostaną stworzone warunki dla przedsiębiorców, chcących prowadzić działalność na tym obszarze) Ponadto w ramach inkubatora mieszkańcy dostaną wsparcie w postaci doradztwa prawnego i zawodowego. Z racji dużego odsetka osób niepełnosprawnych wśród społeczności obszaru

rewitalizacji, Gminny Program Rewitalizacji wychodzi również naprzeciw ich potrzebom, zakładając szeroką modernizację budynków produkcyjnych ich pracodawcy – spółdzielni inwalidów SPINS - oraz przekształcenie magazynu na zakład produkcyjny dla osób niepełnosprawnych, co w konsekwencji doprowadzi do znacznej poprawy warunków pracy i możliwości zarobkowych osób niepełnosprawnych.

Komplementarność proceduralno- instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna opiera się na ścisłej współpracy Operatora Programu z instytucjami zaangażowanymi w proces rewitalizacji oraz podmiotami, których udział może skutkować jeszcze większą efektywnością prowadzonych działań. Gminny Program Rewitalizacji gminy Szczuczyn tworzony jest w ramach struktur Urzędu Miejskiego we współpracy z firmą doradczą. Kolejnym krokiem będzie wdrożenie założeń GPR. Współpraca podmiotów zaangażowanych w realizację zadań rewitalizacyjnych została opisana w rozdz. dotyczącym wdrażania Programu rewitalizacji. Najważniejszą funkcję będzie pełnił Operator Programu. To na nim spoczywa prawidłowa realizacja GPR oraz monitoring i sprawne reagowanie na ewentualne nieprawidłowości oraz stała współpraca ze wszystkimi jednostkami zaangażowanymi w realizację GPR na poszczególnych etapach.

Komplementarność finansowa

Komplementarność finansowa realizuje się dzięki zaangażowaniu zróżnicowanych podmiotów i źródeł finansowania, dzięki którym realizacja zapisanych działań/projektów rewitalizacyjnych będzie mogła zostać zrealizowana w całości, od początku do końca. Zatem w celu jak najefektywniejszych działań należy zagwarantować by środki na realizację projektów pochodziły z sektora prywatnego, publicznego i pozarządowego. Proponowane źródła finansowania GPR zostały szerzej opisane w rozdziale IV.5 Ramy finansowe.

Komplementarność międzyokresowa

Bardzo istotny kryterium przy wyborze projektów była ich ciągłość programowa. Wybrane projekty są kontynuacją i rozwinięciem działań oraz przedsięwzięć finansowanych z różnych źródeł przez samorząd gminy Szczuczyn, oraz przez partnerów społecznych i instytucjonalnych na przestrzeni ostatnich lat.

W poniższej tabeli wskazano powiązania kluczowych projektów z przedsięwzięciami już zrealizowanymi, bądź będącymi w trakcie lub planach do realizacji. Projekty rewitalizacyjne wpisują się w długoterminowe plany strategiczne gminy, których celem jest podniesienie jakości życia mieszkańców.

Poniżej tabela przedstawiająca powiązania między projektami dla obszaru rewitalizacji – Szczuczyn Centrum.

Tabela 33 Powiązania między projektami dla obszaru rewitalizacji

Tabela powiązań między projektami obszar rewitalizacji – Szczuczyn Centrum		
LP	Nawa projektu	Powiązane projekty
P.1	Rewitalizacja budynków w ścisłym centrum miasta	1.9 Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego <i>„Budowa sieci kanalizacyjnej i odtworzenie nawierzchni dróg w centrum miasta Szczuczyn”⁴</i>
P.2	Rewitalizacja wysypiska śmieci przy ul. Falkowskiego w Szczuczynie	<i>„Kompleksowe rozwiązanie niskiej emisji na terenie Gminy Szczuczyn poprzez zakup i montaż instalacji solarnych na budynkach mieszkalnych”</i>
P.3	Bogaci w kulturę i ludzi	1.5 Zajęcia pozalekcyjne w Szkole Podstawowej 1.6 Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci <i>„Lepsze jutro w gminie Szczuczyn, czyli jak poprawić jakość życia mieszkańców”</i>
P.4	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych	1.13 Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Szczuczynie na terenach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym
P.5	Zajęcia pozalekcyjne w Szkole Podstawowej	1.3 Bogaci w kulturę i ludzi
P.6	Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci	1.3 Bogaci w kulturę i ludzi
P.7	Bezpieczne Miasto - Założenie kamer w obrębie muzeum i parku	1.14 Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji w Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie <i>„Zagospodarowanie Parku Miejskiego w Szczuczynie”</i> <i>„Utworzenie skwerku wypoczynkowego w parku miejskim w Szczuczynie”</i> <i>„Wykonanie placu wypoczynkowego z fontanną w parku miejskim w Szczuczynie”</i>
P.8	Bezpieczeństwo na świeżym powietrzu	<i>„Zagospodarowanie terenu i urządzenie placu zabaw z wykonaniem ogrodzenia na działce numer 106 w m. Brzeźno, gm. Szczuczyn.”</i> <i>„Zagospodarowanie terenu i urządzenie placu zabaw z wykonaniem ogrodzenia na działkach numer 55/1 i 55/2 w m. Chojnowo, gm. Szczuczyn.”</i> <i>„Zagospodarowanie terenu i urządzenie placu zabaw z wykonaniem ogrodzenia na działce numer 17/1 w m. Kurki, gm. Szczuczyn.”</i>

⁴ Kursywą zaznaczono projekty już zrealizowane przez gminę Szczuczyn

		<p>„Zagospodarowanie terenu i urządzenie placu zabaw z wykonaniem ogrodzenia na części działki nr 1163/54 w mieście Szczuczyn.”</p> <p>„Zagospodarowanie terenu wraz z urządzeniem placu zabaw i wykonaniem ogrodzenia w miejscowości Skaje.”</p> <p>„ Remont świetlicy wiejskiej we wsi Bzury wraz z zagospodarowaniem placu zabaw.”</p> <p>„Remont świetlicy wiejskiej we wsi Bęckowo wraz z zagospodarowaniem placu zabaw”</p>
P.9	Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego	<p>1.10 Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu</p> <p>1.11 Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ</p> <p>1.12 Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego</p> <p>„Zwiększenie atrakcyjności miasta Szczuczyn poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych strefy aktywności gospodarczej w Szczuczynie”</p>
P.10	Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu	<p>1.9 Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego</p> <p>1.11 Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ</p> <p>1.12 Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego</p> <p>„Zwiększenie atrakcyjności miasta Szczuczyn poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych strefy aktywności gospodarczej w Szczuczynie”</p>
P.11	Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ	<p>1.9 Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego</p> <p>1.10 Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu</p> <p>1.12 Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego</p> <p>„Zwiększenie atrakcyjności miasta Szczuczyn poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych strefy aktywności gospodarczej w Szczuczynie”</p>

P.12	Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego	1.9 Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego 1.10 Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu 1.11 Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ <i>„Zwiększenie atrakcyjności miasta Szczuczyn poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych strefy aktywności gospodarczej w Szczuczynie”</i>
R.1	Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Szczuczynie na terenach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym	1.4 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych <i>„Zwiększenie atrakcyjności miasta Szczuczyn poprzez kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych strefy aktywności gospodarczej w Szczuczynie”</i>
R.2	Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji w Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie	1.7 Bezpieczne Miasto - Założenie kamer w obrębi muzeum i parku

Źródło opracowanie własne

IV.2 RAMY FINANSOWE

Jak już wspomniano powyżej w procesie rewitalizacji bardzo ważnym elementem jest zapewnienie zróżnicowanych form finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu zagwarantowania jak najpełniejszego udziału różnego rodzaju grup interesariuszy. Finansowanie z różnych źródeł (komplementarność finansowa) sprawia, że realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie efektywna (projekt ma szansę na powodzenie i realizację założeń projektu). Dywersyfikacja źródeł finansowania daje możliwość korzystania zarówno z funduszy komercyjnych, środków publicznych i prywatnych, środków Unii Europejskiej, budżetu Państwa i innych dostępnych w danym czasie zewnętrznych źródeł pozyskiwania funduszy.

Tabela 34 Szacunkowe ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania podstawowych projektów rewitalizacyjnych z obszaru rewitalizacji

LP	Nazwa i cel projektu	Lata realizacji	Koszt	Działanie
P.1	Rewitalizacja budynków i ulic w ścisłym centrum miasta	2019-2023	1 000 000,00 zł	RPOWP PL-BY-UA 2020 Budżet Gminy
P.2	Rewitalizacja wysypiska śmieci przy ul. Falkowskiego w Szczuczynie	II kw. 2018	230 000,00 zł	RPOWP Budżet Gminy
P.3	Bogaci w kulturę i ludzi	2018-2019	200 000,00 zł	RPOWP Budżet Gminy
P.4	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych	2018-2019	100 000,00 zł	RPOWP Budżet Gminy
P.5	Zajęcia pozalekcyjne w Szkołach Podstawowych z terenu Gminy Szczuczyn	2018-2019	50 000,00 zł	RPOWP Budżet Gminy
P.6	Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci	2018	10 000,00 zł	PL-BY-UA 2020 RPOWP Budżet Gminy
P.7	Bezpieczne Miasto - Założenie kamer w obrębie muzeum i parku	2018	5 000,00 zł	RPOWP Budżet Gminy
P.8	Bezpieczeństwo na świeżym powietrzu	II kw. 2019	152 000,00 zł	RPOWP Budżet Gminy
P.9	Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego	2019	147 600,00 zł	RPOWP, środki prywatne Budżet Gminy
P.10	Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu	2020	287 820,00 zł	RPOWP, środki prywatne Budżet Gminy
P.11	Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ	2018	73 800,00 zł	RPOWP, środki prywatne Budżet Gminy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY SZCZUCZYN NA LATA 2017 – 2023

P.12	Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego	2018	30 750,00 zł	RPOWP, środki prywatne Budżet Gminy
		Razem	2 286 970,00 zł	

Tabela 35 Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania rezerwowych projektów rewitalizacyjnych z obszaru rewitalizacji

LP	Nazwa i cel projektu	Lata realizacji	Koszt	Działanie
R.1	Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Szczuczynie na terenach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym	2019-2023	8 000 000,00 zł	RPOWP Budżet Gminy
R.2	Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji w Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie	2018	40 000,00 zł	RPOWP PL- BY- UA 2020 Budżet Gminy
		Razem	8 040 000,00zł	

Kwota łączna projektów podstawowych i rezerwowych z obszaru rewitalizacji Szczuczyn Centrum wynosi 10 326 970,00 zł

Podział środków finansowania - źródła publiczne i prywatne
Obszar rewitalizacji- Szczuczyn Centrum

Tabela 36 Podział środków finansowania Podstawowych projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Całkowity koszt	Środki unijne w %	mechanizmy dłużne (pożyczki lub kredyty) w %	Budżet Państwa w %	Środki własne (publiczne lub prywatne) w %	Środki unijne w zł	mechanizmy dłużne (pożyczki lub kredyty) w zł	Budżet Państwa w zł	Środki własne (publiczne lub prywatne) w zł
P.1	Rewitalizacja budynków i ulic w ścisłym centrum miasta	1 000 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	850 000,00 zł	- zł	- zł	150 000,00 zł
P.2	Rewitalizacja wysypiska śmieci przy ul. Falkowskiego w Szczuczynie	230 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	195 500,00 zł	- zł	- zł	34 500,00 zł
P.3	Bogaci w kulturę i ludzi	200 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	170 000,00 zł	- zł	- zł	30 000,00 zł
P.4	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych	100 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	85 000,00 zł	- zł	- zł	15 000,00 zł
P.5	Zajęcia pozalekcyjne w Szkołach Podstawowych z terenu Gminy Szczuczyn	50 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	42 500,00 zł	- zł	- zł	7 500,00 zł
P.6	Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci	10 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	8 500,00 zł	- zł	- zł	1 500,00 zł

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY SZCZUCZYN NA LATA 2017 – 2023

P.7	Bezpieczne Miasto - Założenie kamer w obrębie muzeum i parku	5 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	4 250,00 zł	- zł	- zł	750,00 zł
P.8	Bezpieczeństwo na świeżym powietrzu	152 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	129 200,00 zł	- zł	- zł	22 800,00 zł
P.9	Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego	147 600,00 zł	85%	0%	0%	15%	125 460,00 zł	- zł	- zł	22 140,00 zł
P.10	Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu	287 820,00 zł	85%	0%	0%	15%	244 647,00 zł	- zł	- zł	43 173,00 zł
P.11	Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ	73 800,00 zł	85%	0%	0%	15%	62 730,00 zł	- zł	- zł	11 070,00 zł
P.12	Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego	30 750,00 zł	85%	0%	0%	15%	26 137,50 zł	- zł	- zł	4 612,50 zł

Źródło opracowanie własne

W przypadku projektów podstawowych koszty wyglądają następująco:

Całkowity koszt projektów : 2 286 970,00 zł , **Mechanizmy dłużne** (pożyczki lub kredyty): 0zł, **Środki Unijne:** 1 943 924,50 zł

Środki własne (publiczne lub prywatne): 343 045,50 zł

Tabela 37 Podział środków finansowania rezerwowych projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Całkowity koszt	Środki unijne w %	mechanizmy dłużne (pożyczki lub kredyty) w %	Budżet Państwa w %	Środki własne (publiczne lub prywatne) w %	Środki unijne w zł	mechanizmy dłużne (pożyczki lub kredyty) w zł	Budżet Państwa w zł	Środki własne (publiczne lub prywatne) w zł
R.1	Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Szczuczynie na terenach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym	8 000 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	6 800 000,00 zł	- zł	- zł	1 200 000,00 zł
R.2	Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji w Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie	40 000,00 zł	85%	0%	0%	15%	34 000,00 zł	- zł	- zł	6 000,00 zł

Źródło opracowanie własne

W przypadku projektów rezerwowych koszty wyglądają następująco:

Całkowity koszt projektów : 8 040 000,00 zł , **Mechanizmy dłużne** (pożyczki lub kredyty): 0zł, **Środki Unijne:** 6 834 000,00zł,

Środki własne (publiczne lub prywatne): 1 206 000,00zł

Koszty projektów podstawowych i rezerwowych wyglądają następująco:

Całkowity koszt projektów : 10 326 970,00 zł , **Mechanizmy dłużne** (pożyczki lub kredyty): 0zł, **Środki Unijne:** 1 549 045,50 zł

Środki własne (publiczne lub prywatne): 1 206 000,00zł

Poniżej przedstawiono ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn – działań rewitalizacyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2017 – 2023

Obszar rewitalizacji –Szczuczyn Centrum

Tabela 38 Ramowy harmonogram podstawowych przedsięwzięć

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
P.1	Rewitalizacja budynków i ulic w ścisłym centrum miasta			x	x	x	x	x
P.2	Rewitalizacja wysypiska śmieci przy ul. Falkowskiego w Szczuczynie		x					
P.3	Bogaci w kulturę i ludzi		x	x				
P.4	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych		x	x	x			
P.5	Zajęcia pozalekcyjne w Szkole Podstawowej		x	x				
P.6	Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci		x					
P.7	Bezpieczne Miasto - Założenie kamer w obrębie muzeum i parku			x				
P.8	Bezpieczeństwo na świeżym powietrzu			x				
P.9	Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego			x				
P.10	Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu				x			

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY SZCZUCZYN NA LATA 2017 - 2023

P.11	Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ		x					
P.12	Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego		x					

Źródło opracowanie własne

Tabela 39 Ramowy harmonogram rezerwowych przedsięwzięć

	Nazwa przedsięwzięcia	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
R.1	Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Szczuczynie na terenach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym			x	x	x	x	x
R.2	Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji w Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie				x			

Źródło opracowanie własne

IV.3 PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

W trakcie procesu włączania (współdecydowania) mieszkańców i potencjalnych interesariuszy w prace nad opracowywaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wykorzystano różnorodne formy partycypacji społecznej, których zastosowanie spełniło wymóg skuteczności i adekwatności w kontekście aktywnego uczestnictwa jak najszerzej liczby odbiorców. Z grona licznych narzędzi i technik partycypacyjnych wykorzystano: warsztaty, badania ankietowe, składanie propozycji projektów rewitalizacyjnych (fiszki projektowe), otwarte spotkania, konsultacje.

Konsultacje społeczne odbyły się zgodnie z przepisami art. 6 ust. 2-9, art. 7 ust. 3 i art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2017 poz. 1023), art. 30 ust. 2 pkt. 1a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 446).

Prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji gminy Szczuczyn rozpoczęto od jak najlepszego poznania potrzeb i oczekiwań mieszkańców w zakresie podniesienia standardu ich życia. Na przełomie stycznia – marca 2017r. zostały przeprowadzone badania ankietowe metodą wywiadu kwestionariuszowego, opartego na bezpośredniej rozmowie ankietera z respondentem. Mieszkańcy wskazywali w ankiecie jakie wg. nich problemy dotyczą miasta i gminę, gdzie one występują, w jakiej sferze (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej, technicznej) oraz mieli możliwość wskazania, co należy zrobić aby zminimalizować wymienione problemy. W badaniu ankietowym wzięło udział 179 respondentów reprezentujących mieszkańców całej Gminy. Szczegółowe wyniki badania zaprezentowano w dokumencie Diagnozy.

Dodatkowo, Uchwałą nr 217/XXX/17 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, powołano Komitet Rewitalizacji jako forum dyskusyjne interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji a także ciało doradcze Burmistrza. W terminie od 13 do 20 marca ogłoszony był nabór na członków Komitetu. Lista członków Komitetu jest upubliczniona na stronie Urzędu oraz na BIP w zakładce *Rewitalizacja*.

W celu jak najlepszego przybliżenia pojęcia rewitalizacji szerokiej grupie interesariuszy na przełomie marca-kwietnia 2017r. odbyły się spotkania konsultacyjno-warsztatowe na których mieszkańcy oraz poszczególne grupy przedstawicielskie z terenu miasta i gminy Szczuczyn (przedsiębiorcy, duchowieństwo, organizacje pozarządowe, zarządcy nieruchomości) debatowali nad różnymi koncepcjami odnowy gminy uwzględniającymi czynniki związane z dziedzictwem kulturowym, środowiskiem przyrodniczym, zagadnieniami demograficznymi, zagospodarowaniem terenu oraz komunikacją wraz z wypracowaniem obszarów, które na tle całej gminy wymagają najpilniejszej interwencji. Końcowym etapem spotkań była praca warsztatowa która polegała na wskazaniu na mapie gminy Szczuczyn konkretnych miejsc w których zdaniem mieszkańców żyje się najlepiej i najgorzej pod względem panujących warunków społecznych (bezrobocie, ubóstwo, słabe więzi społeczne, brak zaangażowania lokalnej społeczności w działalność życia publicznego, poziom bezpieczeństwa etc.) a także pod względem innych czynników (środowisko, funkcjonalność przestrzeni, poziom techniczny oraz gospodarczy). Każdy z uczestników oprócz wskazania miejsca był poproszony o krótkie uzasadnienie dokonanego wyboru. Wyniki prac warsztatowych zaprezentowano w dokumencie Diagnozy.

W dniu 26.04.2017r. Burmistrz Szczuczyna zamieścił ogłoszenie o zaproszeniu do udziału w konsultacjach społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Szczuczynie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Szczuczyn oraz Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Szczuczyn. Konsultacje trwały do dnia 26.05.2017 r.

Następnie Uchwałą Rady Miejskiej w Szczuczynie gmina Szczuczyn przystąpiła do opracowania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn na lata 2017-2013.

W dniu 11.07.2017r. Burmistrz Szczuczyna zaprosił wszystkich mieszkańców gminy Szczuczyn a w szczególności mieszkańców i grupy interesariuszy z obszarów rewitalizowanych do udziału w konsultacjach społecznych projektu Uchwały Rady Miejskiej w Szczuczynie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z załącznikiem którym jest projekt dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn na lata 2017-2023 wraz z mapą wyznaczającą kierunki zmian. Konsultacje trwały do 11.09.2017r.

Po uzgodnieniu stosownych zmian z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podlaskiego i naniesieniu odpowiednich korekt do dokumentu Diagnozy oraz dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji, Burmistrz Szczuczyna ponownie poddał je konsultacjom społecznym na przełomie stycznia- marca 2018 roku, zgodnie z przepisami wynikającymi z ustawy o rewitalizacji.

Zaproszenie do udziału w konsultacjach ww. projektów uchwał wraz ze stosownymi załącznikami oraz skorygowanych dokumentów Diagnozy oraz Gminnego Programu Rewitalizacji każdorazowo umieszczono i dystrybuowano następującymi kanałami informacyjnymi:

- strona internetowa gminy: www.um.szczuczyn.pl zakładka *Rewitalizacja* ,
- strona internetowa Biuletynu Informacji Publicznej: <http://bip.um.szczuczyn.wrotapodlasia.pl> zakładka *Rewitalizacja*
- tablica informacyjna zlokalizowana w Urzędzie Miejskim w Szczuczynie (sposób zwyczajowo przyjęty),
- telefonicznie powiadamiając wszystkich Radnych, przedstawicieli przedsiębiorców, duchowieństwa, organizacji pozarządowych, zarządców nieruchomości oraz Sołtysów.

Konsultacje społeczne projektów w/w uchwał i dokumentów przeprowadzane były w następujących formach:

a. Zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego dostępnego na stronie internetowej Urzędu oraz w Urzędzie Miejskim w Referacie Inwestycji. Wypełnione czytelnie formularze można było dostarczyć:

- drogą elektroniczną na adres e-mail: rewitalizacja@um.szczuczyn.pl, aromaniuk@um.szczuczyn.pl
- drogą korespondencyjną na adres Urzędu Miejskiego w Szczuczynie, ul. Plac 1000-lecia 23, 19-230 Szczuczyn,

- bezpośrednio do Referatu Rozwoju i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w godzinach pracy Urzędu.

B. Spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji (mieszkańcy oraz grupy przedstawicielskie), umożliwiające omówienie najważniejszych zagadnień zawartych w Uchwałach i dokumentach a także przedstawienie uwag, opinii w formie dyskusji i warsztatów. Szczegółowy termin i miejsce za każdym razem były podawane z co najmniej 7-mio dniowym wyprzedzeniem przed planowanym spotkaniem.

C. Zbieranie uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Miejskiego w Szczuczynie ul. Plac 1000-lecia 23, 19-230 Szczuczyn, w Referacie Rozwoju i Inwestycji w godzinach pracy Urzędu.

Po zakończeniu każdej z form konsultacji społecznych została sporządzona informacja w formie raportu, zamieszczona na stronie internetowej Urzędu oraz na stronie BIP w zakładach *Rewitalizacja*.

IV.4 SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

Poszczególne elementy zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji, tj. **monitoring** i **ewaluacja** służą szybkiemu i bieżącemu wykrywaniu zdarzeń i tendencji, mogących mieć negatywny wpływ na skalę i tempo realizacji założonych celów i kierunków działań.

Monitoring procesu rewitalizacji jest procedurą systematycznego rejestrowania i raportowania postępów procesu rewitalizacji na poziomie powstawania jego założonych celów oraz rezultatów działań. Obejmuje on monitoring rzeczowy i finansowy.

Monitoring rzeczowy polega na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie przedsięwzięć, pozyskiwaniu informacji nt. postępów w ich realizacji, zapewnieniu zgodności z założeniami GPR-u.

Monitoring finansowy obejmuje kontrolę finansowych aspektów inwestycji oraz zapewnia trwałość osiągniętych rezultatów. Dodatkowym aspektem monitoringu finansowego może być pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji nt. możliwych źródeł finansowania zewnętrznego inwestycji.

Za monitoring i ocenę postępów wdrażania Programu Rewitalizacji odpowiadać będzie **Operator – Referat Rozwoju i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Szczuczynie**. Podstawą systemu monitoringu i oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będą pozyskane dane ilościowe (monitorowanie metodą ilościową) i jakościowe (monitorowanie metodą jakościową). Dane będą gromadzone na poziomie poszczególnych ulic w mieście Szczuczyn oraz sołectw w gminie Szczuczyn. Umożliwi to przeprowadzanie analiz i okresowe raportowanie postępu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do okresowego monitorowania zmian stanu obszaru rewitalizacji będą wykorzystane te same wskaźniki ilościowe, które były podstawą delimitacji obszaru zdegradowanego i rewitalizacji w gminie Szczuczyn. Źródłem informacji będą dane pochodzące ze statystyki publicznej (publikowane m.in. w Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego), dane Powiatowego Urzędu Pracy, dane Urzędu Miejskiego w Szczuczynie, komórek organizacyjnych i jednostek podległych UM oraz innych jednostek gminnych, zobowiązanych do terminowego przekazywania danych i informacji (m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowa Komenda Policji) i inne podmioty stosownie do zapotrzebowania.

Stopień realizacji przedsięwzięć monitorowany będzie poprzez zobligowanie realizatorów działań (zarówno publicznych, jak i prywatnych) do informowania Operatora o stopniu realizacji, stopniu osiągnięcia wskazanych wskaźników oraz o ewentualnych zmianach (opóźnienie działań, zmiany kosztów czy struktury finansowania).

Ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji sporządzana będzie w postaci raportu z realizacji, w którym znajdą się zapisy dotyczące stopnia osiągnięcia poszczególnych celów i kierunków działań. Na podstawie informacji zawartych w raporcie podjęte zostaną działania mające na celu usunięcie ewentualnych nieprawidłowości. Raport powinien być sporządzany minimum raz w roku, przez cały okres realizacji GPR-u, w okresach dopasowanych do terminarza roku budżetowego tak, aby w budżecie można było planować środki na realizację zadań przewidzianych w GPR. Raport będzie kończyć się wnioskami, a w razie konieczności propozycją zmiany zapisów w dokumencie. Wypracowane raporty z wdrażania Programu zostaną przedłożone do zaopiniowania przez Komitet Rewitalizacji, a następnie do zaakceptowania i zatwierdzenia przez Radę Miejską.

Tabela 40 Wskaźniki produkt i rezultatu projektów zgłoszonych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji

Wskaźniki produktu – projekty inwestycyjne

Wskaźniki produktu	źródło danych	Jednostka miary	Stan na rok 2023 Wskaźnik docelowy
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Monitoring Własny	ha	wzrost
Liczba wyposażonych obiektów kultury	Monitoring Własny	szt.	1
liczba zmodernizowanych obiektów produkcyjnych	Monitoring Własny	szt.	3
Ilość zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej	Monitoring Własny	szt.	3
Liczba zmodernizowanych centrów miast	Monitoring Własny	szt.	1

Wskaźniki produktu – projekty nie inwestycyjne

Wskaźniki produktu	źródło danych	Jednostka miary	Stan na rok 2023 Wskaźnik docelowy
Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba zorganizowanych imprez masowych	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba zorganizowanych zajęć prozdrowotnych (w tym badań lekarskich)	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba zorganizowanych przez bibliotekę zajęć dla dzieci w ciągu roku	Monitoring Własny	szt.	Wzrost

Wskaźnik rezultatu - projekty inwestycyjne

Wskaźniki rezultatu	źródło danych	Jednostka miary	Stan na rok 2023 Wskaźnik docelowy
Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych parkingów	Monitoring własny	szt.	1
Liczba zmodernizowanych dróg dojazdowych	Monitoring własny	szt.	1
Liczba obiektów objętych termomodernizacją	Monitoring własny	szt.	3
Liczba osób biorących udział w organizowanych wydarzeniach kulturalnych na obiekcie w ciągu roku	Monitoring własny	szt.	Wzrost
Liczba osób korzystających z wyposażonej infrastruktury kultury rocznie	Monitoring własny	szt.	Wzrost
Liczba osób korzystających z nowo powstałej infrastruktury rocznie	Monitoring własny	szt.	Wzrost
Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w roku w muzeum	Monitoring własny	szt.	Wzrost
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanym obszarze	Monitoring własny	szt.	Wzrost

Wskaźnik rezultatu - projekty nie inwestycyjne

Wskaźniki rezultatu	źródło danych	Jednostka miary	Stan na rok 2023 Wskaźnik docelowy
Liczba osób, które wezmą udział w zajęciach edukacyjnych	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba osób, które wezmą udział w wyjazdach kulturalno- turystycznych	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami rozwijającymi	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba osób, które podejmą zatrudnienie w tym poprzez rozpoczęcie działalności gospodarczej	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba osób, które wezmą udział w zajęciach prozdrowotnych (w tym badaniach)	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba osób, które założą działalność gospodarczą	Monitoring Własny	szt.	Wzrost
Liczba osób bezrobotnych	Monitoring Własny	szt.	Spadek
Liczba osób które skorzystają z doradztwa zawodowego	Monitoring Własny	szt.	wzrost

Źródło Opracowanie własne

Wskaźniki Gminnego Programu Rewitalizacji dla obszaru Szczuczyn Centrum

W wyniku realizacji Programu Rewitalizacji przewidziano następujące rezultaty dla obszaru Szczuczyn Centrum:

Wskaźniki Gminnego Programu Rewitalizacji - Szczuczyn Centrum			
Nazwa wskaźnika	Źródło danych	Wartość bazowa w 2017r.	Trend docelowy w 2023r.
Spadek bezrobocia	monitoring własny	8,29%	Spadek
Spadek uzależnienia od pomocy społecznej	monitoring własny	6%	Spadek
Spadek poziomu przestępczości	monitoring własny	60/1000 mieszk.	Spadek
Podniesienie poziomu świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska	ankietyzacja	-	Wzrost

Źródło Opracowanie własne

W efekcie analiz przeprowadzanych w procesie monitoringu uzasadnione może się okazać korygowanie Gminnego Programu Rewitalizacji i zawartych w nim przedsięwzięć. Jest to proces naturalny, gdyż każdy dokument o randze strategii jest dokumentem dynamicznym, zmieniającym się wraz z potrzebami mieszkańców. Organem władnym do przyjęcia nowych zadań (mieszczących się jednak w ramach wytyczonych celów) będzie organ stanowiący gminy.

Proces wdrażania niezbędnych korekt i zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji jest stałym zadaniem jednostek zaangażowanych we wdrażanie. Niezgodności i odchylenia od GPR muszą być korygowane na bieżąco. Wynikają one z różnych przyczyn lokalnych, ale także zewnętrznych (regionalnych lub krajowych). Do najczęściej obserwowanych należą przyczyny: finansowe, organizacyjne, prawno-ekonomiczne, itp. Często dotyczą zakresu podejmowanych zadań i okresu ich realizacji. W przypadku występujących trudności przy realizacji niektórych przedsięwzięć (lub ich części), zachodzi konieczność ujęcia niezbędnych korekt i zmian w formie aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Propozycja zmian powinna być przedstawiona, przedyskutowana i zaaprobowana przez szerokie forum społeczności i grupy interesariuszy zamieszkujące i działające przede wszystkim na obszarze rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji co najmniej raz na 3 lata. Ocena ta podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie internetowej gminy Szczuczyn. Następnie, w przypadku wskazania konieczności zmiany, Burmistrz Szczuczyna wystąpi do Rady Miejskiej z wnioskiem o zmianę Gminnego Programu Rewitalizacji. W przypadku, gdy planowane zmiany dotyczyć będą przedsięwzięć rewitalizacyjnych wskazanych na liście podstawowej, Gminny Program Rewitalizacji wymagać będzie uzyskania opinii, o których mowa w art.17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. oraz przeprowadzenia konsultacji społecznych zgodnie z ww. ustawą.

Materiał zebrany w procedurze monitoringu będzie podstawą do przeprowadzenia **ewaluacji** skuteczności działań rewitalizacyjnych zarówno po ich zakończeniu (ewaluacja ex-post), jak również w wyznaczonych momentach jej realizacji (ewaluacja mid-term). Ocena (ewaluacja) procesu rewitalizacji jest sformalizowaną oceną stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji w danej chwili i będzie dokonywana w oparciu o odpowiednio zaplanowane badania społeczno-ekonomiczne, które będą dotyczyły w szczególności następujących kryteriów:

- skuteczności i efektywności procesu rewitalizacji,
- użyteczności, trwałości i trafności osiągniętych rezultatów.

Tabela 41 Procedura monitoringu i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

MONITORING
1. Pozyskiwanie i dokumentowanie danych
2. Gromadzenie danych i ich weryfikacja
3. Porównywanie danych ze wskaźników z zakładanymi wartościami planowanymi (o ile zostały określone)
4. Przeprowadzenie badań opinii mieszkańców, opracowanie raportów
OCENA
5. Opracowanie wniosków na podstawie wskaźników monitoringu oraz badań opinii
6. Udostępnienie wniosków z oceny
WDROŻENIE WYNIKÓW MONITORINGU I OCENY
7. Weryfikacja i aktualizacja GPR-u, w tym projektów rewitalizacyjnych
8. Przeprowadzenie konsultacji społecznych w ramach aktualizacji wyników monitoringu i oceny GPR-u
9. Realizacja projektów rewitalizacyjnych określonych w GPR

Źródło opracowanie własne

IV.5 STRUKTURA ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji ma charakter operacyjny i jako taki winien identyfikować organizacyjne struktury wdrażające planowane cele, działania, zadania oraz ustalenia.

Wśród struktur organizacyjnych wymienić należy dwa typy podmiotów:

1. **podmioty wykonawcze**, czyli jednostki sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego realizujące poszczególne zadania/projekty;
2. **podmioty zarządzające**, czyli jednostka koordynująca wdrożenie Programu, jako całości, a przy tym prowadzące jego aktualizację, monitoring i ocenę.

Podmioty zarządzające Gminnym Programem Rewitalizacji gminy Szczuczyn

Niepodważalna rola organów Gminy w zarządzaniu Programem polega na jego ukierunkowaniu, uchwaleniu, kontrolowaniu i ocenie z punktu widzenia lokalnej strategii rozwoju. Odnosi się to szczególnie do kontekstu celów przygotowania Programu (uszczegółowienie i wcielenie w życie instrumentów rozwoju gminy, pozyskanie środków z funduszy strukturalnych, etc.).

Do wyłącznych kompetencji **Rady Miejskiej** zastrzeżone zostaje:

- uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn na lata 2017-2023;
- nadzór nad realizacją Programu przez Burmistrza;
- opiniowanie i uchwalanie zmian i aktualizacji Programu, przedstawionych przez Burmistrza gminy.

Do **kompetencji Burmistrza** należeć będzie:

- realizacja zapisów Programu m.in. poprzez wyznaczenie Operatora Programu Rewitalizacji i nadzór nad jego działalnością oraz zapewnienie i uwzględnienie w planach budżetowych finansowania zadań ujętych w Programie, zgodnie z założonym udziałem gminy;
- podejmowanie decyzji o potrzebie weryfikacji Programu, m.in. na podstawie wniosków zarówno samego Operatora, jak i wniosków innych jednostek gminnych, a także partnerów społeczno-gospodarczych.

Do działań charakterze wykonawczym zostanie wyznaczony **Operator Programu Rewitalizacji**. Zadania Operatora będą obejmowały następujące elementy zarządzania Programem:

- przygotowanie i koordynowanie wdrażania projektów ujętych w GPR (zarówno w ramach listy podstawowej, jak i rezerwowej);
- aktualizację i kontynuację procesu planowania, także w odniesieniu do poszerzenia Ramowego Programu o działania realizowane w ramach mikroprogramów społecznych lub uwzględniające inne kategorie projektów;
- planowanie dalszych procesów rozwojowych, wykraczających poza okres realizacji niniejszego Programu (tj. rok 2023);
- realizację Programu, w rozumieniu koordynowania i animowania działań administracji i beneficjentów, w kierunku przestrzegania zasad wdrożenia, wymagań wewnętrznych i zewnętrznych (np. RPOWP), a także spójności Programu;
- organizację procesu upowszechnienia Programu i komunikacji społecznej (organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, struktury partnerstwa publiczno-prywatnego);
- monitorowanie realizacji Programu;
- opracowywanie sprawozdań i dokonywanie wewnętrznej oceny efektów Programu.

Na każdym z poziomów, w proces wdrażania założeń Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn zaangażowane będą ponadto następujące podmioty:

– *Komitet ds. Rewitalizacji*

– *Partnerzy Programu* – interesariusze procesu rewitalizacji, wśród których znajdują się m.in. podmioty takie jak:

- Mieszkańcy,
- Lokalni aktywiści,
- Przedsiębiorcy,
- Związki przedsiębiorców,
- Właściciele nieruchomości,
- Spółdzielnie mieszkaniowe i/lub Zarządcy nieruchomości,
- Instytucje zarządzające infrastrukturą techniczną,
- Instytucje społeczne, w tym kościoły, parafie, związki wyznaniowe,
- Instytucje edukacyjne,
- Organizacje pozarządowe,
- Kluby sportowe,
- Media lokalne.

Komitet ds. Rewitalizacji:

- upowszechnia wśród lokalnej społeczności informacje na temat postępów w realizacji założeń GPR;
- określa standardy bieżącego monitorowania wdrażania GPR (wprowadza niezbędne zmiany do procedury monitoringu);
- rekomenduje zmiany do GPR;
- opiniuje sprawozdania z realizacji GPR; – tworzy warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych;
- wdraża założenia GPR oraz koordynuje procesy w obszarze rewitalizacji;
- stanowi forum wymiany opinii nt. obszaru rewitalizacji, jego potrzeb i zmian zachodzących na tym terenie;
- diagnozuje zaistniałe problemy w obszarze rewitalizacji;
- promuje założenia i efekty realizacji zadań w ramach obszaru rewitalizacji;
- opiniuje propozycje zmian w ramach obszaru rewitalizacji;
- poszukuje nowych Partnerów do realizacji istotnych przedsięwzięć;
- inicjuje partnerstwa do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych;

Partnerzy Programu natomiast:

- przekazują informacje nt. realizowanych zadań wpisujących się w założenia GPR oraz statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania wskaźników dla Programu;
- zgłaszają wnioski dotyczące zmian w GPR;
- zgłaszają propozycje projektów rewitalizacyjnych dotyczących wyznaczonych obszarów;
- aktywnie, zgodnie z posiadanymi kompetencjami włączają się w realizację zadań wpisujących się w GPR;

- zgłaszają Operatorowi ds. Rewitalizacji pojawienie się trudności lub dodatkowych potrzeb związanych z wdrażanymi zadaniami uwzględnionymi w GPR;

Koszty zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Koszty zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn wstępnie oszacowano na poziomie ok. 50 000 zł. Koszt ten związany jest z koniecznością przeprowadzenia ewaluacji (po 3 latach funkcjonowania *mid-term* i ewaluacji *ex-post*) Programu Rewitalizacji i działań niezbędnych do przygotowania raportu ewaluacyjnego. Pozostałe działania zarządcze są bezkosztowe, ponieważ wpisane będą w bieżącą działalność struktur Urzędu Miejskiego w Szczuczynie, dzięki czemu możliwe będzie też korzystanie z dostępnych zasobów Urzędu (zaplecze lokalowe, sprzętowe itd.).

Harmonogram realizacji Programu

Okres realizacji procesu rewitalizacji objętego niniejszym GPR wynosi 7 lat (lata 2017 – 2023). Przewiduje się podział tego okresu na dwa podokresy trzyletnie pełnej funkcjonalności GPR poprzedzone okresem uruchamiania Programu.

Tabela 42 Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn

Etap realizacji GPR	Przedział czasowy	Działania
Przygotowanie i uruchomienie Gminnego Programu Rewitalizacji	2017	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnoza i wyznaczenie obszaru rewitalizacji. 2. Opracowanie i przyjęcie GPR. 3. Powołanie struktury zarządzania GPR – w tym określenie zasad wyboru członków Komitetu Rewitalizacji. 4. Zainicjowanie prac Komitetu Rewitalizacji. 5. Aplikowanie o środki unijne na projekty zaplanowane w harmonogramie rzeczowo-finansowym GPR
I etap realizacji GRP	2018- 2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja harmonogramu działań na rok 2018-2020. 2. Uruchamianie zgodnie z planem kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i testowanie systemu zarządzania i monitorowania. 3. Uruchomienie systemu monitorowania i oceny realizacji. 4. Aktualizacja harmonogramu na lata 2021 – 2023
II etap realizacji GPR	2021 - 2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ewaluacja realizacji GPR 2017-2020 (<i>mid-term</i>), wnioski i poprawki. 2. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2021 – 2023. 3. Ewaluacja realizacji GPR 2021-2023 (<i>ex-post</i>), wnioski i poprawki. 4. 2023r - opracowanie GPR na kolejną perspektywę czasową.

Źródło Opracowanie własne

System obiegu informacji w instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie programem

System obiegu informacji oraz środków finansowych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji, będzie realizowany przez **Operatora Programu** zgodnie z dotychczasowymi zarządzeniami i instrukcjami kancelaryjnymi obowiązującymi w Urzędzie Miejskim w Szczuczynie w odniesieniu do powyższych kwestii, które wynikają z Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie *instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. 2011 nr 14, poz. 67)*. W oparciu o powyższe rozporządzenie w Urzędzie wprowadzono stosowne procedury, które rozstrzygają zakres odpowiedzialności i kompetencji poszczególnych jednostek Urzędu Miejskiego, regulują zasady przepływu informacji w Urzędzie, a także środków finansowych pozostających w dyspozycji gminy. Uszczegółowienie powyższych zapisów w odniesieniu do Gminnego Programu Rewitalizacji znajdzie swoje odzwierciedlenie w Zarządzeniu Burmistrza powołującym **Pełnomocnika ds. Rewitalizacji** z umiejscowieniem go w strukturze Urzędu Miejskiego w Szczuczynie. Obieg informacji poza strukturą Urzędu zapewnią stałe spotkania Komitetu Rewitalizacji, na których będą przekazywane informacje nt. bieżącego postępu prac nad Programem, a także pozyskiwane informacje o postępie prac u pozostałych partnerów Programu, w tym informacje o środkach zaangażowanych poza gminą. Ponadto informacja o postępie prac i uruchamianych projektach będzie dostępna na wydzielonej części portalu internetowego Urzędu Miejskiego w Szczuczynie poświęconej wdrażaniu Programu Rewitalizacji. Tam też będą publikowane bieżące sprawozdania z postępu prac nad Programem.

Informacja i promocja Gminnego Programu Rewitalizacji

W trakcie realizacji Programu, zarówno jego Operator, jak i konkretni beneficjenci dołożą wszelkich starań, aby we właściwy sposób rozpowszechnić informacje o jego celach, zamierzeniach, jak i konkretnych efektach, które przyniesie jego realizacja. Działania te będą także cały czas otwarte na dalszy proces konsultacji i możliwą aktualizację Programu w sytuacji zmiany jakichkolwiek czynników, które determinowały obecny jego kształt.

Za podejmowanie konkretnych działań promocyjnych odpowiadać będzie Operator Programu, który określi:

- cele działań informacyjnych i promocyjnych;
- potencjalne grupy docelowe działań informacyjnych i promocyjnych;
- strategie informowania i promocji.

Podstawowymi celami działań informacyjnych i promocyjnych, realizowanymi w ramach Programu Rewitalizacji winno być podniesienie świadomości opinii publicznej o przebiegu realizacji i rezultatach Programu. Ze względu na zintegrowany charakter Programu, zasięg terytorialny i rangę realizacji jego celów, do grup docelowych działań GPR zaliczyć należy: społeczeństwo, z uwzględnieniem specyficznych narzędzi kierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kierowanych do mieszkańców obszarów gminy nieobjętych Programem; beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Programu; partnerów społeczno-gospodarczych; organizacje pozarządowe, samorządy gospodarcze, instytucje otoczenia biznesu; właściwe władze publiczne (władze regionalne województwa podlaskiego, administracja rządowa szczebla wojewódzkiego, władze publiczne gmin i powiatów sąsiedzkich, władze publiczne miast i gmin partnerskich); media (prasa, radio, telewizja o zasięgu lokalnym, regionalnym, ogólnopolskim oraz media elektroniczne).

Proces informowania o Gminnym Programie Rewitalizacji powinien mieć charakter dwukierunkowy, to znaczy pozwalać odbiorcom przekazów na formułowanie informacji zwrotnych i własnych opinii. Plan promocji powinien zatem realizować zarówno bierne, jak i czynne prawo obywateli do informacji, zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami. I tak, wśród instrumentów realizacji działań GPR w tych sferach wymienić należy:

- wykorzystanie oficjalnych stron internetowych gminy i jednostek podległych (w tym BIP) do publikacji informacji o rewitalizacji;
- prowadzenie serwisu internetowego Programu Rewitalizacji, w którego skład wejść powinny:
  - opis problematyki związanej z rewitalizacją wyznaczonych obszarów,
  - informacje o bieżącym stanie wdrażania, finansowania, ewaluacji Programu,
  - inne informacje i materiały o charakterze informacyjnym (komunikaty o przetargach, konkursach ofert i ich wynikach),
  - baza przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
  - informacje o możliwości pozyskania środków na projekty, związane z przyjętymi celami rewitalizacji,
  - statystyki i raporty związane z realizacją Programu,
  - galeria fotografii (np. przed realizacją – po realizacji);
- broszury informacyjne, publikacje związane z realizacją poszczególnych projektów, wydawane przez Operatora oraz podmioty zaangażowane w realizację Programu Rewitalizacji;

IV.6 OKREŚLENIE ZMIAN W OBOWIĄZUJĄCYCH AKTACH PRAWNYCH

IV.6.1 Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7, ust. 3

Komitet Rewitalizacji to ciało doradczo-opiniotwórcze, przewidziane w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku, jako podmiot wspierający Burmistrza Szczuczyna w podejmowaniu decyzji i wydawaniu opinii o działaniach rewitalizacyjnych. Komitet Rewitalizacji został uwzględniony w strukturze zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn. Uchwała nr 217/XXX/17 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji została już podjęta przez Radę Miejską w Szczuczynie. Podjęcie Uchwały zostało poprzedzone 30 dniowymi konsultacjami społecznymi w następujących formach:

1. Zbieranie uwag i wniosków w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego.
2. Spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji w Urzędzie Miejskim w Szczuczynie na którym zostały omówione propozycje zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, a także przedstawione uwagi i opinie i propozycji w formie dyskusji. Na spotkaniu wzięli udział przedstawiciele interesariuszy (mieszkańcy, przedstawiciele stowarzyszeń, przedsiębiorcy, urzędnicy, a także pracownicy podległych jednostek organizacyjnych).
3. Zbieranie uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w godzinach pracy Urzędu.

Komitet Rewitalizacji, został wyłoniony w wyniku otwartego naboru członków trwającego w terminie od 13 do 20 marca, a następnie powołano jego członków zarządzeniem nr 15/17 Burmistrza Szczuczyna z dnia 21 marca 2017 r. w sprawie powołania Komitetu Rewitalizacji Gminy Szczuczyn.

IV.6.2 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322). których mowa w art. 15 ust 1 pkt 10)

Gminny Program Rewitalizacji gminy Szczuczyn na lata 2017 – 2023 na ten moment nie wymusza zmian w w/w uchwale, jednakże gmina zastrzega sobie możliwość wprowadzenia zmian, w razie zmian/aktualizacji w dokumencie GPR.

IV.6.3 Specjalna Strefa Rewitalizacji

Na dzień przyjęcia uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn na lata 2017-2023 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, jednakże gmina zastrzega sobie możliwość jej powołania, zgodnie z art. 25 Ustawy z dnia 9 października o Rewitalizacji. Jeżeli w terminie późniejszym zajdzie konieczność utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji wprowadzana ona będzie w drodze uchwały, będącej aktem prawa miejscowego w określonej w ustawie procedurze. Uchwała w każdym przypadku obowiązywać będzie czasowo, na okres do 10 lat. W przypadku, gdy założone w programie rewitalizacji działania inwestycyjne będą możliwe do wykonania bez uchwalania aktu planistycznego (np. wyłącznie remonty, przebudowy istniejącej tkanki budowlanej, dróg publicznych, przestrzeni publicznych), lub będą zgodne z obowiązującym planem miejscowym, uchwała SSR pozostanie jedynym aktem prawnym wydawanym w procesie rewitalizacji.

IV.6.4 Zmiany w uchwałach dotyczących planowania zagospodarowania przestrzennego w gminie

W związku z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji możliwe będzie dokonanie zmian w uchwałach definiujących politykę planowania zagospodarowania przestrzennego przyjętych przez Radę Miejską w Szczuczynie, tj.:

- w uchwałach dotyczących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Obecnie obowiązujący Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Szczuczyn w związku z podjęciem Uchwały o Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Szczuczyn na lata 2017-2023, nie wymaga aktualizacji .

Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji gminy Szczuczyn nie przewiduje wprowadzenia zmian w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Szczuczyn przyjętym uchwałą Nr. 142/XXXV/10 Rady Miejskiej w Szczuczynie z dnia z dnia 23 marca 2010r. z późn. zm.

IV.6.5 Zmiany w wieloletniej prognozie finansowej gminy

Po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji Rada Miejska w Szczuczynie wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy (zgodnie z art. 21 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku).

IV.6.6 Miejscowy plan rewitalizacji

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn na lata 2017-2023 nie przewiduje się uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

V. SPÓJNOŚĆ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI GMINY

Gminy Program Rewitalizacji odnosząc się w swych założeniach do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarach zdegradowanych gminy Szczuczyn, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu lokalnym. Wszystkie dokumenty tworzą całościową wizję rozwoju jednostki. W związku z tym, komplementarność z innymi działaniami, priorytetami oraz celami wpływa na skuteczność i efektywność procesu rewitalizacji. Powiązania z dokumentami strategicznymi przedstawiono za pomocą tabel, w których jasno widać korelację między założonymi celami Gminnego Programu rewitalizacji a priorytetami poszczególnych dokumentów strategicznych.

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Szczuczyn

Plan Rozwoju Lokalnego gminy Szczuczyn został przyjęty uchwałą Nr 72/XV/08 z dnia 22 kwietnia 2008 roku. Z zapisów wizji zawartej we wskazanym dokumencie wynika, iż miasto wspiera zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego. W planie określono 6 celów strategicznych, przypisanych do obszarów:

- **CEL STRATEGICZNY I Racjonalne kształtowanie struktury obszaru gminy**
- **CEL STRATEGICZNY II Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury gminnej**
- **CEL STRATEGICZNY III Poprawa stanu środowiska naturalnego**
- **CEL STRATEGICZNY IV Poprawa stanu środowiska kulturowego i ochrona dziedzictwa historycznego**
- **CEL STRATEGICZNY V Poprawa warunków jakości życia mieszkańców**
- **CEL STRATEGICZNY VI Wspieranie przedsiębiorczości**

W poniższej tabeli, przedstawiono powiązania pomiędzy Planem Rozwoju Lokalnego gminy Szczuczyn, a Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Szczuczyn.

Tabela 43 Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji z Planem Rozwoju Lokalnego gminy

Cele Strategiczne Planu Rozwoju Lokalnego gminy Szczuczyn	Cele strategiczne i operacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn
CEL STRATEGICZNY I Racjonalne kształtowanie struktury obszaru gminy	<p>Cel Strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel Operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury</p> <p>Cel Operacyjny 1.10 Rewitalizacja obszarów przemysłowych poprzez przywrócenie przemysłowych, usługowych funkcji terenu</p>

CEL STRATEGICZNY II Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury gminnej	<p>Cel Strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel Operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p> <p>Cel Operacyjny 1.10. Rewitalizacja obszarów poprzemysłowych poprzez przywrócenie przemysłowych, usługowych funkcji terenu</p>
CEL STRATEGICZNY III Poprawa stanu środowiska naturalnego	<p>Cel Strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel Operacyjny 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji</p> <p>Cel Operacyjny 1.11. Poprawa stanu środowiska</p>
CEL STRATEGICZNY IV Poprawa stanu środowiska kulturowego i ochrona dziedzictwa historycznego	<p>Cel Strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel Operacyjny 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji</p> <p>Cel Operacyjny 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców</p>
CEL STRATEGICZNY V Poprawa warunków jakości życia mieszkańców	<p>Cel Strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel Operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p> <p>Cel Operacyjny 1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców</p> <p>Cel Operacyjny 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców</p>
CEL STRATEGICZNY VI Wspieranie przedsiębiorczości	<p>Cel Strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel Operacyjny 1.5 Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców</p> <p>Cel Operacyjny 1.6. Wzrost poziomu przedsiębiorczości</p> <p>Cel Operacyjny 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców</p> <p>Cel Operacyjny 1.8. Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji</p>

Źródło opracowanie własne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Szczuczyn

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Szczuczyna na lata 2006-2016 została przyjęta uchwałą Nr 183/XXXIII/06 Rady Miejskiej Szczuczyna z dnia 17 października 2006r. Misja Strategii wyznacza podjęcie działań mających na celu zwiększenie jakości życia mieszkańców, zapewniając bezpieczeństwo i rozwój społeczno-gospodarczy.

W tabeli poniżej przedstawiono powiązania Celów strategicznych Strategii rozwiązywania problemów społecznych gminy Szczuczyn z Gminnym Programem Rewitalizacji:

Tabela 44 Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji ze Strategią Rozwiązywania Problemów społecznych gminy Szczuczyn

Cele Strategiczne i szczegółowe Strategii Rozwiązywania Problemów społecznych gminy Szczuczyn	Cele strategiczne i operacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn
<p>Cel Strategiczny 1: Systematyczna analiza istniejących problemów społecznych i dostosowywanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się warunków</p> <p>Cel szczegółowy 1.1 Bieżąca ocena i diagnoza potrzeb społecznych na terenie gminy</p> <p>Cel szczegółowy 1.2 Ocena możliwości skutecznego reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.</p> <p>Cel szczegółowy 3.1 Ocena i weryfikacja posiadanych instrumentów oddziaływania i zasobów ludzkich niezbędnych do rozwiązywania problemów społecznych.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p>
<p>Cel Strategiczny 2 Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi oraz zapobieganie patologiom w rodzinie.</p> <p>Cel szczegółowy 2.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez odtworzenie bądź wzmocnienie ich funkcji.</p> <p>Cel szczegółowy 2.2 Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.</p> <p>Cel szczegółowy 2.3 Pomoc młodzieży w życiowym usamodzielnieniu poprzez nabycie umiejętności społecznych, umożliwiających adaptację społeczną oraz integrację ze środowiskiem.</p> <p>Cel szczegółowy 2.4 Zagwarantowanie dzieciom i młodzieży właściwych warunków opiekuńczo-wychowawczych poprzez umieszczanie w prorodzinnych formach opieki najbardziej zbliżonych do środowiska rodzinnego lub w formach instytucjonalnych odpowiednio do diagnozy dziecka,</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej.</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p> <p>Cel operacyjny 1.3. Zacieśnienie lokalnej współpracy instytucjonalnej oraz społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</p> <p>Cel operacyjny 1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców</p>

<p>na czas kryzysu rodziny naturalnej. Cel szczegółowy 2.5 Reintegracja rodziny poprzez ponowne podjęcie funkcji opiekuńczo wychowawczych przez rodzinę naturalną dziecka, po przewyciężeniu problemów życiowych stanowiących przyczynę umieszczenia dziecka poza rodziną oraz odtworzenie i wzmocnienie funkcji rodziny naturalnej. Cel szczegółowy 2.6 Zapewnienie opieki psychologicznej i pedagogicznej rodzinie, w której występuje kryzys lub dysfunkcja opiekuńczo-wychowawcza. Cel szczegółowy 2.7 Wsparcie instytucjonalne rodziny pozostającej w kryzysie. Cel szczegółowy 2.8 Organizacja zajęć terapeutycznych dla rodzin dotkniętych problemem dysfunkcji podstawowej komórki społecznej.</p>	
<p>Cel strategiczny 3 Wsparcie osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa, głównie wynikającego z braku pracy, aktywizacja zawodowa tych osób oraz realizacja przedsięwzięć ograniczających skutki życia w biedzie prowadzące do marginalizacji i wykluczenia społecznego całych rodzin. Cel szczegółowy 3.1 Monitorowanie sytuacji osób pozostających bez pracy. Zwłaszcza długotrwale bezrobotnych oraz wypracowanie i podejmowanie działań mających na celu pomóc wyjść tym osobom z trudnej sytuacji życiowej. Cel szczegółowy 3.2 Rozwijanie aktywnych form pomocy skierowanych do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, długotrwale bezrobotnych, w tym szczególnie do kobiet. Cel szczegółowy 3.3 Podejmowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w ubóstwie</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. Cel operacyjny 1.3. Zacieśnienie lokalnej współpracy instytucjonalnej oraz społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji Cel operacyjny 1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców Cel operacyjny 1.6. Wzrost poziomu przedsiębiorczości Cel operacyjny 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców Cel operacyjny 1.8. Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji</p>
<p>Ces strategiczny 4 Wsparcie osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych w celu zapewnienia im właściwej opieki i czynnego udziału w życiu społecznym. Cel szczegółowy 4.1 Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy. Cel szczegółowy 4.2 Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom starszym i niepełnosprawnym Cel szczegółowy 4.3 Działania mające na celu</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia, Cel operacyjny 1.3. Zacieśnienie lokalnej współpracy</p>

<p>usprawnienie osób starszych i niepełnosprawnych Cel szczegółowy 4.4 Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym Cel szczegółowy 4.5 Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności Cel szczegółowy 4.6 Aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie.</p>	<p>instytucjonalnej oraz społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>
<p>Cel Strategiczny 5 Stworzenie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy. Cel szczegółowy 5.1 Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień na terenie gminy Cel szczegółowy 5.2 Zmniejszanie rozmiarów bądź całkowita eliminacja problemów, które aktualnie występują Cel szczegółowy 5.3 Zwiększenie zasobów środków pieniężnych oraz rozszerzenie działań niezbędnych do rozwiązywania problemów już istniejących.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia, Cel operacyjny 1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców.</p>
<p>Cel strategiczny 6 Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz propagowanie wolontariatu na terenie gminy. Cel szczegółowy 6.1 Wspieranie inicjatyw lokalnych w celu powołania do życia organizacji pozarządowych oraz propagowanie tego typu form działania. Cel szczegółowy 6.2 Zwiększenie możliwości współpracy pomiędzy poszczególnymi organizacjami pozarządowymi. Cel szczegółowy 6.3 Stwarzanie korzystnych warunków dla rozwoju działalności wolontaryjnej na terenie gminy.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. Cel operacyjny 1.3. Zacieśnienie lokalnej współpracy instytucjonalnej oraz społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji.</p>

Źródło Opracowanie własne

Szczegółowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn

Szczegółowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn zostało przyjęte ustawą Nr 142/XXXV/10 przez Radę Miasta Szczuczyn z dnia 23 marca 2010r. Zbieżność Programu Rewitalizacji z projektem Studium jest widoczna poprzez wspólne cele i zamierzenia odnoszące się do zrównoważonego rozwoju gminy. Studium zakłada 6 kierunków rozwoju

1. Ekologiczne cele rozwoju
2. Społeczne cele rozwoju
3. Gospodarcze Cele rozwoju
4. Cele ekonomiczne

5. Cele rozwoju komunikacji
6. Cele rozwoju infrastruktury technicznej

W tabeli poniżej przedstawiono powiązania Celów strategicznych i szczegółowych studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn z Celami strategicznymi i operacyjnymi Gminnego Programu rewitalizacji gminy Szczuczyn.

Tabela 45 Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn

Cele strategiczne i szczegółowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczuczyn	Cele strategiczne i operacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn
<p>Cel strategiczny 1 Osiągnięcie harmonijnego, wszechstronnego i trwałego rozwoju struktury przestrzennej miasta i wsi, zapewniającego poprawę jakości życia mieszkańców poprzez sukcesywny wzrost jakości zamieszkania, pracy, obsługi i wypoczynku przy zachowaniu właściwych relacji między strategicznymi celami szczegółowymi.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia, Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury</p>
<p>Ekologiczne cele rozwoju: Cel szczegółowy 1.1 Ochronę funkcjonowania i zachowania ciągłości przestrzennej systemu obszarów naturalnych powiązań przyrodniczych doliny rzeki Wissa, obejmującej aktywne biologiczne ekosystemy łąkowe, bagienne, wodne i leśne, wpływających na utrzymanie równowagi w całym środowisku przyrodniczym gminy i jej sąsiedztwa Cel szczegółowy 1.2 Zapewnienie normatywnych warunków sanitarnych zamieszkiwania ludności miasta i wsi w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, poziomu hałasu i wibracji Cel szczegółowy 1.3 zmniejszenie negatywnych skutków tranzytowego ruchu samochodowego w tym m.in. ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza i poziomu emisji hałasu, niszczenie budynków mieszkalnych o wartościach kulturowych położonych w układzie historycznym miasta Cel szczegółowy 1.4 Ochronę wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem ich ściekami, środkami ochrony roślin i ubocznymi skutkami nawożenia Cel szczegółowy 1.5 Zwiększenie zasobów i dyspozycyjności wód powierzchniowych Cel szczegółowy 1.6 likwidacja konfliktów i zagrożeń spowodowanych dotychczasową działalnością gospodarczą Cel szczegółowy 1.7 racjonalne wykorzystanie przyrodniczych walorów w gospodarczym rozwoju gminy, w tym dla rekreacji i wypoczynku Cel szczegółowy 1.8 podjęcie działań w celu</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia, Cel operacyjny 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury. Cel operacyjny 1.11. Poprawa stanu środowiska</p>

<p>podniesienia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.</p>	
<p>Społeczne cele rozwoju: Cel szczegółowy 1.9 Łagodzenie skutków transformacji społecznej, a zwłaszcza bezrobocia Cel szczegółowy 1.10 Zwiększenie atrakcyjności zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne Cel szczegółowy 1.11 Hamowanie procesu degradacji oraz racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych Cel szczegółowy 1.12 Zapewnienie rozwoju usług kultury, rekreacji i sportu Cel szczegółowy 1.13 Tworzenie warunków do aktywnej działalności społeczno- kulturalnej mieszkańców, w tym kultywowanie tradycji ludowych Cel szczegółowy 1.14 Promocja walorów kulturowych miasta i gminy poprzez organizację festynów i innych imprez kulturalnych Cel szczegółowy 1.15 Rozwój i podnoszenie standardów technicznych i cywilizacyjnych budownictwa mieszkaniowego i usługowego Cel szczegółowy 1.16 Stworzenie warunków do optymalnego wykorzystania istniejących zasobów mieszkaniowych w mieście i gminie oraz równoległe tworzenie warunków do rozwoju funkcji mieszkaniowej poprzez przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe Cel szczegółowy 1.17 Promocja zdrowego stylu życia i podnoszenie świadomości ekologicznej ludności Cel szczegółowy 1.18 Tworzenie warunków dla rozwoju oświaty i podnoszenia poziomu wykształcenia oraz zaspokajania potrzeb kulturalnych ludności Cel szczegółowy 1.19 Rozwój opieki zdrowotnej i socjalnej oraz przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia, Cel operacyjny 1.3. Zacieśnienie lokalnej współpracy instytucjonalnej oraz społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Cel operacyjny 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji Cel operacyjny 1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców. Cel operacyjny 1.6. Wzrost poziomu przedsiębiorczości Cel operacyjny 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców Cel operacyjny 1.8. Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury Cel operacyjny 1.12. Wzrost poziomu ochrony obiektów zabytkowych</p>

<p>Gospodarcze cele rozwoju</p> <p>Cel szczegółowy 1.20 Wykorzystanie możliwości produkcyjnych rolnictwa zgodnie z uwarunkowaniami wynikającymi z jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.</p> <p>Cel szczegółowy 1.21 Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej</p> <p>Cel szczegółowy 1.22 Dostosowanie kierunków i intensywności produkcji rolnej do uwarunkowań przyrodniczych i ekonomicznych</p> <p>Cel szczegółowy 1.23 Dostosowanie zabudowy zagrodowej do nowoczesnych wymagań gospodarki rolnej, w tym poprawa stanu technicznego obiektów inwentarskich i gospodarczych</p> <p>Cel szczegółowy 1.24 Poprawa struktury obszarowej i zwiększenie produktywności gospodarstw rolnych</p> <p>Cel szczegółowy 1.25 Rozwój przemysłu rolno-spożywczego wykorzystującego miejscowe płody rolne i zasoby ludzkie</p> <p>Cel szczegółowy 1.26 Stwarzanie warunków do rozwoju i aktywizacji gospodarczej poprzez wyznaczenie terenów inwestycyjnych</p> <p>Cel szczegółowy 1.27 Rozwój gospodarki leśnej i zwiększanie lesistości gminy</p> <p>Cel szczegółowy 1.28 Stwarzanie nowych miejsc pracy poza rolnictwem poprzez wielofunkcyjny rozwój wsi</p> <p>Cel szczegółowy 1.29 Rozwój usług na rzecz rolnictwa</p> <p>Cel szczegółowy 1.30 Rozwijanie alternatywnych źródeł dochodów rolników poprzez rozwój agroturystyki</p> <p>Cel szczegółowy 1.31 Pozyskanie inwestorów tworzących miejsca pracy oraz zapewnienie wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw</p> <p>Cel szczegółowy 1.32 Rozwój rekreacyjno-wypoczynkowej funkcji miasta poprzez stworzenie możliwości budowy zbiornika wodnego i zagospodarowania terenów w rejonie rzeki Wissa i stadionu miejskiego</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p> <p>Cel operacyjny 1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 1.6. Wzrost poziomu przedsiębiorczości</p> <p>Cel operacyjny 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców</p>
<p>Cele ekonomiczne</p> <p>Cel szczegółowy 1.33 Kształtowanie mechanizmów stymulujących efektywny, wielostronny rozwój miasta</p> <p>Cel szczegółowy 1.34 zapewnienie maksymalnego wsparcia dla tworzenia i rozwoju średnich i małych przedsiębiorstw</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel operacyjny 1.6. Wzrost poziomu przedsiębiorczości</p> <p>Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury</p>

<p>Cele rozwoju komunikacji</p> <p>Cel szczegółowy 1.36 Eliminacja ciężkiego ruchu tranzytowego z centralnej części miasta</p> <p>Cel szczegółowy 1.37 Stworzenie warunków do realizacji obwodnicy</p> <p>Cel szczegółowy 1.38 Podnoszenie stanu technicznego i standardu wyposażenia dróg w urzędzenia komunikacji, zwłaszcza przy drogach krajowej i powiatowych</p> <p>Cel szczegółowy 1.39 Minimalizacja kolizji i poprawa bezpieczeństwa ruchu samochodowego oraz pieszego w mieście</p> <p>Cel szczegółowy 1.40 Poprawa dostępności do środków komunikacji zbiorowej</p> <p>Cel szczegółowy 1.41 Wprowadzenie ruchu rowerowego jako alternatywy dla ruchu samochodowego oraz tworzenie warunków do powstania ścieżek rowerowych</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p> <p>Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury</p>
<p>Cele rozwoju infrastruktury technicznej:</p> <p>Cel szczegółowy 1.42 Podnoszenie standardu życia mieszkańców poprzez rozwój systemów infrastruktury technicznej przyjaznej środowisku</p> <p>Cel szczegółowy 1.43 Sprawne i niezawodne funkcjonowanie wszystkich systemów infrastruktury technicznej zapewniających zaspokojenie potrzeb w sposób ciągły i efektywny ekonomicznie</p> <p>Cel szczegółowy 1.44 Zapewnienie zaopatrzenia wsi w wodę i sukcesywne rozwiązywanie problemu gospodarki ściekowej</p> <p>Cel szczegółowy 1.45 Rozwiązanie problemu zbiórki, selekcji, transportu i składowania odpadów stałych w gminie</p> <p>Cel szczegółowy 1.46 Dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z długookresowego rozwoju gminy oraz stwarzanie warunków do sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu</p> <p>Cel szczegółowy 1.47 Stworzenie warunków do doprowadzenia gazu przewodowego na teren miasta i gminy oraz wymiany uciążliwych dla środowiska nośników energii na proekologiczne</p> <p>Cel szczegółowy 1.48 Rozwój nowoczesnych systemów ogrzewania w celu poprawy efektywności ich funkcjonowania i zmniejszenia uciążliwości dla środowiska</p> <p>Cel szczegółowy 1.49 Rozwój nowoczesnych technik łączności, w tym modernizacja sieci telefonicznej oraz wdrażanie systemu IT.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury</p> <p>Cel operacyjny 1.11. Poprawa stanu środowiska.</p>

Źródło Opracowanie własne

Plan Odnowy miasta Szczuczyn

Poniżej przedstawienie powiązań Celów strategicznych i szczegółowych Planu Odnowy miasta Szczuczyn z celami strategicznymi i operacyjnymi Gminnego Programu rewitalizacji gminy Szczuczyn

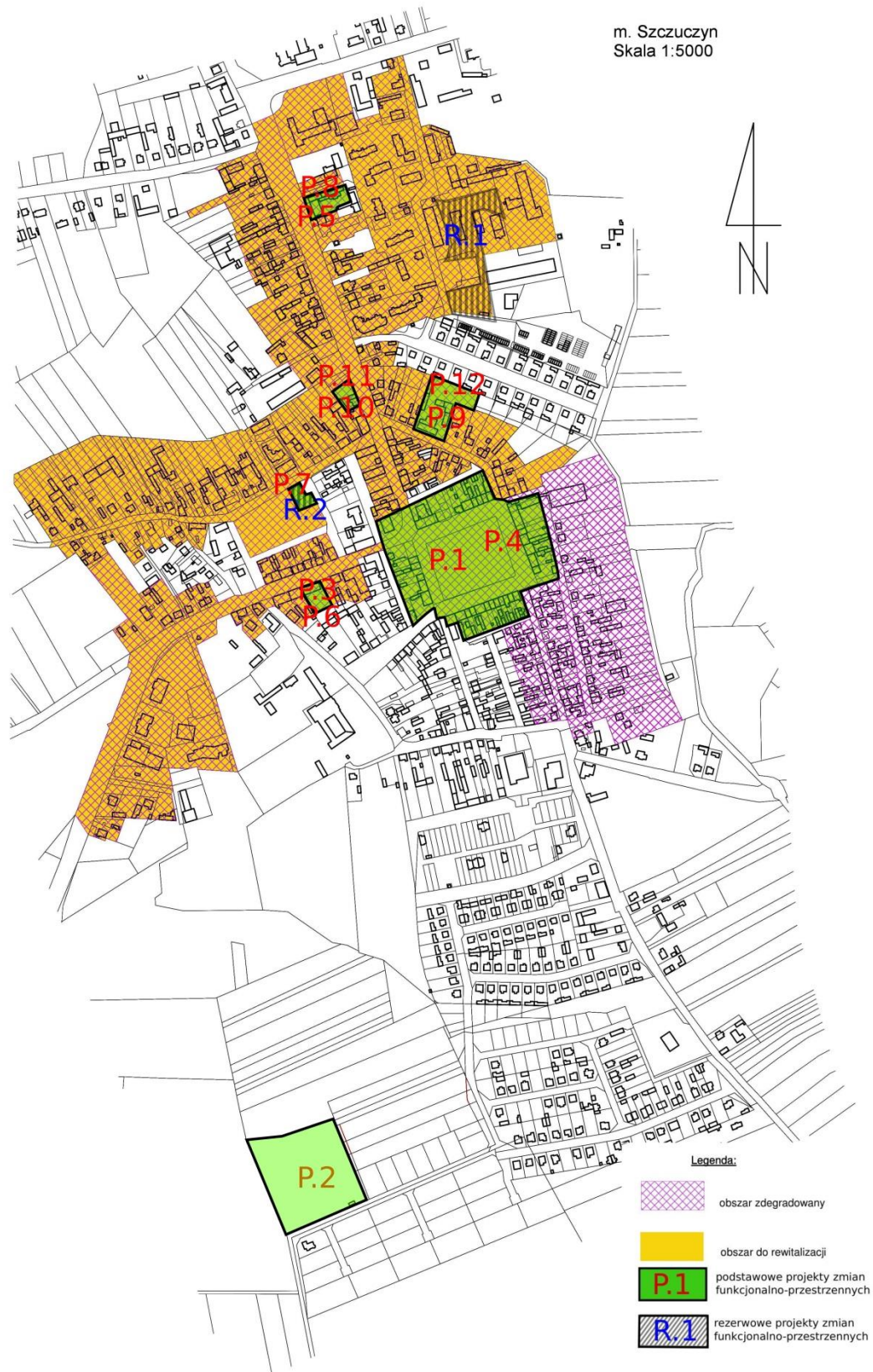
Tabela 46 Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji z Planem Odnowy miasta Szczuczyn

Cele strategiczne i szczegółowe Planu Odnowy miasta Szczuczyn	Cele strategiczne i operacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji gminy Szczuczyn
<p>Cel Strategiczny 1 Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez proekologiczny (zrównoważony) rozwój gminy, przy racjonalnym wykorzystaniu walorów przyrodniczych, istniejącego majątku trwałego, potencjału infrastrukturalnego i produkcyjnego.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia, Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury</p>
<p>Ekologiczne cele rozwoju Kształtowanie ekologicznych podstaw rozwoju poprzez następujące cele szczegółowe: - ochrona zlewni rzeki Wissy, - obejmowanie ochroną konserwatorską najbardziej wartościowych obiektów przyrody, - poprawa stanu sanitarnego środowiska przyrodniczego,</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji Cel operacyjny 1.11. Poprawa stanu środowiska</p>
<p>Społeczne i kulturowe cele rozwoju W zakresie podnoszenia standardów życia mieszkańców zakłada następujące cele szczegółowe: - poprawa warunków życia mieszkańców, - aktywizacja społeczno- gospodarcza gminy, - łagodzenie skutków transformacji społecznej a zwłaszcza bezrobocia, - zwiększenie dochodów mieszkańców poprzez intensyfikację podstawowych funkcji, - oraz rozwój nowych funkcji wynikających z lokalnych uwarunkowań, - restrukturyzacja obszarów o funkcji usługowej, - hamowanie procesu degradacji obiektów zabytkowych, - poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych, - racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych.</p>	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna Cel operacyjny 1.1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, wytworzenie więzi i wspólnej tożsamości lokalnej. Cel operacyjny 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji Cel operacyjny 1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców Cel operacyjny 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury Cel operacyjny 1.10. Rewitalizacja obszarów przemysłowych poprzez przywrócenie przemysłowych, usługowych funkcji terenu Cel operacyjny 1.12. Wzrost poziomu ochrony obiektów zabytkowych</p>

<p>Gospodarcze cele rozwoju</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie inwestorów tworzących miejsca pracy, - zapewnienie wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw, - poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, - dostosowanie kierunków i intensywności produkcji rolnej do uwarunkowań przyrodniczych i ekonomicznych, - rozwój usług na rzecz rolnictwa, - rozwój przetwórstwa rolno- spożywczego, - poprawa stanu technicznego zabudowy zagrodowej, - rozwój turystyki i wypoczynku w tym agroturystyki 	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel operacyjny 1.4. Pobudzenie inicjatyw społeczności lokalnej oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska, kultury i dziedzictwa kulturowego, sportu, rozwoju przedsiębiorczości, edukacji</p> <p>Cel operacyjny 1.5. Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja zawodowa mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 1.6. Wzrost poziomu przedsiębiorczości</p> <p>Cel operacyjny 1.7. Wzrost zatrudnienia mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 1.8. Wzrost konkurencyjności firm działających na obszarze rewitalizacji</p>
<p>Cele rozwoju komunikacji</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa stopnia bezpieczeństwa ruchu samochodowego i pieszego, - podnoszenie standardu usług komunikacyjnych, poprawa nawierzchni dróg i ulic, - dostosowanie nośności jezdni do potrzeb gospodarczych gminy, - poprawa dostępności do systemu komunikacji zbiorowej regionu, - poprawa zaplecza obsługi ruchu samochodowego. 	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p> <p>Cel operacyjny 1.9. Poprawa jakości przestrzeni publicznej obszaru poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury</p>
<p>Cele rozwoju infrastruktury technicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwodociągowanie całego obszaru miasta i zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu zaopatrzenia w wodę, - rozwiązanie gospodarki ściekowej, - odzysk surowców wtórnych w drodze selekcji odpadów jak również organizację skupu surowców wtórnych, - rozwój nowoczesnych technik łączności oraz wdrażanie systemu internetowego, - modernizacja kotłowni miejskiej wraz z rozpatrzeniem zastosowanie alternatywnego źródła energii. 	<p>Cel strategiczny 1. Wzrost jakości życia mieszkańców Szczuczyna</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Poprawa bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców w tym osób niepełnosprawnych poprzez odpowiednie przystosowanie infrastruktury, promowanie zdrowego trybu życia,</p> <p>Cel operacyjny 1.11. Poprawa stanu środowiska</p>

Źródło Opracowanie własne

**ZAŁĄCZNIK 1 - PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH
OBSZARU REWITALIZACJI SZCZUCZYN CENTRUM**

c.d Legendy

LISTA PODSTAWOWA (P) - obszar rewitalizacji Szczuczyn Centrum	
LP	Nazwa projektu
P.1	Rewitalizacja budynków i ulic w ścisłym centrum miasta
P.2	Rewitalizacja wysypiska śmieci przy ul. Falkowskiego w Szczuczynie (<i>projekt poza obszarem rewitalizacji</i>)
P.3	Bogaci w kulturę i ludzi
P.4	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych
P.5	Zajęcia pozalekcyjne w Szkole Podstawowej
P.6	Zakup materiałów animacyjnych dla dzieci
P.7	Bezpieczne Miasto - Założenie kamer w obrębie muzeum i parku
P.8	Bezpieczeństwo na świeżym powietrzu
P.9	Termomodernizacja Budynku Produkcyjnego
P.10	Przywrócenie funkcji produkcyjnych Budynkowi Magazynowemu
P.11	Modernizacja drogi wjazdowej do stacji AUTO - GAZ
P.12	Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych na terenie Zakładu Mydlarskiego
Lista rezerwowa (R)	
R.1	Budowa Inkubatora Przedsiębiorczości w Szczuczynie na terenach po byłym Państwowym Ośrodku Maszynowym
R.2	Założenie centralnego ogrzewania i systemu wentylacji w Muzeum Pożarnictwa w Szczuczynie

Źródło Opracowanie własne